Co… …ecclesiasticae

220050
III Mag. St. Dr. P
kat.komp

~~Teol.~~ 5385

Gzowskiego X. Jana S. J. Kanonizacyja S. Stanisława Kostki przy S. Ludwiku Gonzadze beatyfikacya Korony Polskiey ogłoszona.

—

KANONIZACYA S. STANISŁAWA KOSTKI

Przy

S. LUDWIKU GONZADZE BEATIFIKACYA KORONY POLSKIEY

ogłoszona

Pod iey Solennizácyą

w Krákowie Metropolii Koronney Krolestwa Polskieg

w Bázylice Krolewskiey

SS: Piotrá y Páwłá XIĄZĄT Apostolskic

PRZEZ

X. IANA GZOWSKIEGO SOCIETATIS IESV

Roku

Ktorego przyszedł ná świát SWIĘTY Swięty

1727.

---

w KRAKOWIE w Drukárni Jákubá Maryaszkiewiczá I. K. M. Typografá.

Trzy tu Znaki Zwycięskie: więc czy tayno komu?
Że w wszystko WIKTORYA Naywyższa w tym Domu.
Nie rowne są, Cne KRZYŻE, ani pary maią,:
Lecz tym samym, Naywyższym Koronom zrownaią,
Jedna od Ust Korona, dwie wyższe nad Skronie.
Jedna SŁOWA, nie iedney tu rowna Koronie.

220050 III

Iáśnie Wielmożnemu Pánstwu
y Dobrodźieystwu,
Iáśnie Wielmożnemu I. M. PANV
P. IOZEFOWI
Z POTOKA
Ná Stánisłáwowie Zbárážu y Niemirowie
POTOCKIEMU,
Iáśnie Wielmożney I. M. PANI
P. WIKTORYI,
z LESCZYNSKICH POTOCKIEY,
WOIEWODOM y GENERAŁOM
Xięstwá Kiiowskiego,
Wárszáwskim Sniátynskim Leżáyskim Kołomyyskim &c: &c:
STAROSTOM,
Pánom y Dobrodźieiom.

P*Owracáiacy tryumfálnie do Korony swoiey Polskiey z Naywyższemi iuż Swiętemi Splendorámi*, STANISŁAW KOSTKA S: *Princypálny Pátron Koronny, to iest Xiażę nieiáko miedzy SS: Koronnemi Pátronámi, oraz z S:* LVDWIKIEM GONZAGA *Xiażęciem Pánstwá Rzymskiego Swiętym Kompánem y Kolligatem tak swoim iák Korony swoiey Polskiey NowoKánonizowány, y Kánoni-*

zácya

záćya swoia Beatifikuiący Koronę Polska, tu w tey Metropolii Koronney w Krolewskiey Swiątyni Xiążąt Apostolskich świeżo powitány, do Wászych idźie Pálácow Iáśnie Wielmożne Páństwo y Dobrodźieystwo. Gdźież álbowiem pewniey, álbo Koronę Polska, oraz Przeswietne y Prześwięte Splendory swoie ználeść, álbo Krolewska práwie Swiątynia, mieć może; ieżeli nie w Domu Wászym z cáłą práwie Korona y nie iedna skolligowánym, Iego własnie Domowy? gdźie szczęśliwiey y tryumfálniey, ten S: práwie Wiktor Polski może Beatifikowáć Koronę nászę; ieżeli nie przy znákomitych y Herbownych Ozdobách Wászych? W ktorych, iáko trzy Zwyćięskie Znáki trzy KRZYZE Naywyższey Korony godne y w sobie sámych się dźielące dla cáłośći Wiáry S: Wolnośći y Oyczyzny, widźiemy: ták we wszystko Naywyższa, przy Nich, adoruiemy WIKTORYA: widźiemy tudźież Naywyższe, bo rowne trzemá, Przeświętym Krzyżom (ktoremi się y Kostká S: przy Herbowney Podkowie swoiey zászczyca) Korony; dwie ná Hełmie nád Przeswietnemi Herbámi; trzećia, wieczność Korony Polskiey Sławy y Tryumfow swym cyrkułem wyrażáiąca, przy Vstách Rodowitey GŁOWY; wyrażáiąca oraz, że tu y iedná GŁOWA nie iedney y Naywyższey rowna Koronie, y nád cáłą wyższá Koronę. Y owszem przypisáć Iey słusznie mogę; Excedens orbem, Regnum poteras hoc ore mereri. Ták w Przeswietnym Domu Wászym, tudźież y Naywyższe Korony: bo tudźież iest to wszystko; ná czym się wspieráią, y czym się wywyższáią zkąd Naywyższa Eminencya máia Korony. Dosyć Wielkiemu Konstantinowi do cudowney Iego Wiktoryi ieden Krzyż Swietny; in hoc Signo vinces: tu troisty Przeświętny KRZYZ, do cudnieyszey WIKTORYI, y Naywyższey, y nad Wielkiego Konstántyná imię nieustanney bo codźienney, ná Fortunę Korony Polskiey. Czym Przeświętego Krzyżá Pańskiego, Páńska tu nád Heráklius za Exáltácya, przy ták licznych tryumfách z pogáństwá herezyi y sámych niezbożnych Krzyżakow; szczęśliwiey nád záślubiona Timotheuszowi sámę Fortunę: gotowa Niezwyćiężona Krucyatá. Prześwietne Domy Wasze, Swiątynie práwie, y Krolewskie: cáła Koronę Polska y ták wiele Monárchow z soba skolligowánych Konkluduiące: á oraz Konsekrowáne sámey Pobożnośći y szczegulnie S: Kostce; ktorego dawny Herb Pobog, że się On po Bosku spráwowáł, sámey Pobożnośći Nomenklácya mogł nádáć. Naprzod Iáśnie Oświecone Krzyże Twoie Iáśnie Wiemożny Mći Dobrodźieiu, ab Origine obronie Wiáry S: Wolnośći y Oyczyzny Konsekrowáne; z ták wielu Monárchow y dawnych Orientálnych y nászych Michálá y Ianá Koronámi, z Xiążętemi ták Postronnemi iák Domowemi práwie wszystkiemi Mitrámi skolligowáne; czy nie nád troista Naywyższa Koronę? gdźie o káżdym z nich to mowić mogę; co dawno Wielki Lipsius mądrze nápisał: Fastigium & ipsum Apicem Coronarum factam esse Crucem, jam orbis videt. Widźiał Swiát Polski Fortunę y Honor swoy: kiedy I: O: Oćiec Twoy ANDRZY POTOCKI Kasztelan Krákowski y Hetman Wielki Koronny, pod czás Wiedenskiey był Vice Rex Korony nászey; ktora práwie Feliciána uczynił. Widźiał zá Augustá pierwszego: kiedy I. W Máći Potocki nie tylko Krolestwem ále Krolem sámym y Sercem Iego rządźił: ktorego prawdźiwie Augustem uczynił; dopieroż Wolność Polska, Augusta, uczyniwszy Augustá swa ráda y powagá pierwszym Assertorem większey dáleko nád przeszła Wolnośći Polskiey y Authorem Seymow z I. W. wespoł Piotrem Opalenskim.

ſkim. *Widźiał I. W.* Stefáná Potockiego *Woiewodę Bráćławskiego y Piſárzá Koronnego zá Zygmuntá trzećiego* Vice Regem: *o ktorym głośi Hiſtorya;* citra æqualitatis offendiculum, Principis Nomine inſignitus in libera Republica concreditam Majeſtatis Authoritatem ſuſtinuit. *Nie wſpominam* Theodoryká Piláwity *Twego; ktoremu ieſzcze Władysław trzeći pod Wárnę idący, Krolewskie zdał Rzady. W oczách nam y cáłemu Swiátu Wielki Theodor; y owſzem przy Przeswiętych ſwoich trzech Krzyżách* Ter Maximus, Majeſtate civiliſsimâ, pietate munificentiſsimâ, Sapientiâ Eminentiſsimâ; *I. O. Xiażę Primas, y Arcybiskup Gniezninski* THEODOR POTOCKI, *Stryy Twoy, Dźiad Nayiásnieyſzey Krolowy Fráncuskiey; á S: Koſtki bliski Kolligat oraz z Tobą,* (*to z* Ioánny Koſtczánki Tárłowy *Káſztelanowy Záwichoſtskiey Mátki I. W. Woiewodźiny Smolenskiey Brátowy Iego Rodzoney, to z* Kátárzyny Sieniáwſkiey *Podczáſzyny Koronney Corki Ianá Koſtki Woiewody Sándomirskiego ná Tron Polski proſzonego;*) ViceRex *Korony náſzey, y przed Tytułem dáwno ſobie należytym* Cardinaliſsimus Protector *Kośćioła S: w Koronie Polskiey, iáko ſzczegulnie doznáłá ſwieżo Torunska herezya; y* Vaticanum Triregium Godzien: *iáko Pierwſzy był ab oriente, Drugi áb occidente; byłby Trzeći od ſeptemtrionu náſzego ſiedmiogornemu Rzymowi rowny, Theodor Naywyżſzy Páſterz. Ktory tym czáſem iáko* Summus Pontifex *Korony Polskiey, wiekámi cáłemi oczekiwány, też Koronę Beatifikuie pożadána wiekámi práwie S: ſwego Stánisłáwá Koſtki Kánonizácya, nie tylko iáko* Rex Sacrorum *ále oraz áktuálnie* ViceRex *Korony Polskiey, z ſwoiey Munificencyi práwie Krolewskiey imieniem cáłey Korony náſzey Solennizowána, lecz tym Naywiękſzym Dárem; ktoremu inſzego rownego nie ma: że ſię Sam użycza y wydáie ná Honor Boski y S: Koſtki ſwego; właśnie* Theodorus Donum Dei, Munus ſeculorum. *Ták Znácznym iuż y Naywyższym Dárem ſwoim, S: Stánisław Koſtká przy ſwoiey Kánonizácyi Beatifikuie Koronę Polską; bo Naywyżſzym Theodorem Kolligatem ſwoim. Ktoremu to tylko po tyśiąc kroć áklamowáć, co ſłuſznie przypiſano votum:* Vivat labantis Prima Poloniæ Columna Princeps, vivat & aureos Lechisq; Lechiæq; tandē reſtituat Theodorus annos. *Milczę o I. W. Rodzonym Iego* Stefanie Potockim *Marſzałku Nadwornym Koronnym; ktorego Sławę nieśmiertelnie głoſza wſzyſtkie Stany Koronne; ſzczegulnie Swiatynie Pánskie Torunskie y cáła Wiárá S. ná Seymie zá Iego Laski Márſzałkowskiey, á zátym y Koroná ſámá od ruiny obroniona: boć iáko teráznieyſze herezye naybárdziey wolność ludzka prywatna znoſza; ták gdźie ſię záwezmą, y publiczna Kroleſtw álbo y ſámych Krolow wolność gubia; wolne Kroleſtwá niſzcza y ruinuia; iáko czytáć nietylko w Hiſtoryách ále y w żywych Trágedyách Szwedzkiego Węgierskiego Czeskiego Angielskiego y inſzych niektorych Kroleſtw y Krolow. Ale Koroná Polska y iey Wolność, ták obligowána y skolligowána z Przeswietnym* POTOCKICH *Krzyżem: że áni myśl żaden nieprzyiaćielu o ruinie wolney Korony Polskiey; kiedy nád nia, ten Przeswietny Krzyż Straż trzyma; iako poſpolićie trzyma. Miiam Senatorskie Purpury, cále Domowe w tym Przeswietnym Domu: ktory, oprocz innych Koronnych Dignitarſtw, ſtárożytnie wielka częśćia ieſt Senatem; y więcey niż cáły Senat nápełniáć záwſze godźień. Miiam że w Nim dotad licza 16 Buław Hetmánskich, 50 Woiewodow, 30 Káſztelánow, około 30 Straznikow Koronnych y W: Xięſtwá Litewskiego iák dziedziczna ſukceſsya; ktorzy więcey niż cáły Senat remorſtruia.*

Cr. Lib:

Dur in r… rta … Koſt… &c.

Zgoła

Zgołá tu per Faſces numerantur Avi quemcunq; requiras hac de ſtirpe Virum. Y Buláwá tu Domowa: zá niezwyćiężonego Kroiá Laná, y częſtokroć, oboiá rázem. Pod czás drugiey Choćimskiey, I: O: Oćiec Twoy Wielki Wodz iák Woysk Koronnych ták Wiktoryi, pod S. Koſtki hásłem y protekcya otrzymáney. Iák tylko Pierwſzy Domu Wáſzego Zywosław, od nieśmiertelney záwſze Sławy Imię máiacy, zá Bolesłáwá Kriſpá, pod Piláwa w oſtátnim niebeſpieczenſtwie będaca Rzeczpoſpolita trzy rázy wybáwił; ták záraz ná Zaſzczyt ſwoy, troiáki Znák Zwyćięski w Przeswietnym troiſtym Krzyżu, y oraz w rekompenſę męſtwá Buláwę Hetmanska nieiáko dziedźiczna Sukceſsorow ſwoich odebrał. Zaraz Syn iego Alexander, práwie Wielki Alexánder do Wiktoryi Polskich zá Miecysłáwá: y wſzyſcy potym Sukceſsorowie iego, właśnie Miecysłáwowie, mieczem Zwyćięskim Sławni. Nie liczę niezliczonych: iako zá Káźimierzá Spráwiedliwego śiłu oraz I. W. POTOCKICH z Węgrow y Háliczánow tryumfowáło; y ná Hálickie náten czas Króleſtwo Włodzimirá Krolá ſwoia potencya przywróćiło; (ták Przeswietnym POTOCKIM zdawná wrodzona; Krolow ná Tronách ſwoich, Korony y Wolność ich utrzymywáć:) zá Leszká tákże tryumfowáło z Románá Ruskiego Monárchy y Konrada Xiażęćiá Mázowieckiego: zá Káźimierzá Wielkiego z Multan y Wołoch: zá Włádysłáwá Iagellońá z Witolda Xiażęcia Litewskiego z Inflánckich y innych Krzyżakow: z Tátárow zá Káźimierzá Syná iego, Alexándrá, y pierwſzego Auguſtá; gdźie I. W. Woyćiech Potocki iuż osmddześiatoletni, Háná ſámego ręka ſwa zabił: zá Henriká Waleſiuſzá náſzego y Fráncuskiego potym Krolá, z rożnych nieprzyiaćioły ná morzu: dopieroż zá náſtępuiacych Krolow y Wiekow náſzych, z Turkow Moskwy Tátárow Kozakow y innych bez liczby, przez I. O. Antenaty Twoie, miánowićie Oycá, Prádźiádá, y Dziádá Twego Stánisłáwá Potockiego Káſztelána Krákowskiego y Hetmaná Wielkiego Koronnego. Dość; że żadney práwie, zá żadnego Krolá Polskiego, Wiktoryi nie było: ktoraby nie pod Zwyćięskim Przeswietnych Krzyżow Wáſzych Znákiem otrzymána byłá; do ktoreyby I. W. POTOCCY Wodzámi nie byli. Niech ich wychwala ſam Clemens X. Vaticano Oraculo po drugiey Chocimskiey; niech ieſzcze dawniey Clemens 8 wysławia z okázyi I. W. Kryſztofá Potockiego W: Posłá do śiebie y do Rudolfá Ceſárzá, od Zygmuntá 3. Niech Auguſt I Wielkie Krolewskie Elogium dáie w ſwoim Diplomá I. W. Mikołáiowi Potockiemu ſupremo Podoliæ Dictatori w 18. lat W: Bohátyrowi y Rotmiſtrzowi, potym rownemu Hetmánowi. Niech ſzczegulnie tákże wysławia Włádysław 4 I. W. Mikołáiá Potockiego w Krolewskim ſwoim Diplomá, gdźie I. W: POTOCKICH generálnie pánegiryzuie, Fortiſsimos Belli Duces, vitæ ſalutisq; prodigos, Patriæ ab ingenti discrimine quod servilia coquebant pectora Liberatores memorabiles. Ktorego Kochowski Supremum Exercituum Ducem, & Magnæ Pacis Conditorem tituluie. Niech I. O. Iákub Sobieski Káſztelan Krákowski Oćiec Ianá 3. pierwſza Choćimska Wiktorya opiſuiac, I. W. Ianá Potockiego Woiewodę Bráclawskiego potomnym wiekom głośi, iako ſzczegulnie y Rycerskiemi y innemi publicznemi dziełámi Chwalebnego. Niech I. W. Iákub Stánisław Potocki Płocki Biskup y miedzy SS: Infułatámi Płockiemi słynie. Niech I: O: X: Donhoff Biskup Krákowski I. O. POTOCKICH názywa Fulmina & terrores Orientis. Co ſámo y Domowe pioro, nie panegyriczne, tylko Hiſtoryczne, Wielkiego Conſiliarzá Polskiego

skiego

skiego Władysławowi Czwartemu Ephæſtiona *I. W.* Páwłá Potockiego *in ſuo Hiſtorico politico słuſznie przyznáie mowiac:* POTOCCII triumphalia Septemtrionis noſtri Nomina. *Ktory Wielki Mowcá y Statiſta, práwie ex utroq; Cæſar, oraz y godnym piorem wychwalał cudze wielkie Akcye; y ſam wiele chwálebnie czynił, co godne było cudzego piorá. Niech obſzerna Hiſtorya wylicza, tego Przeswietnego Domu y dawnieyſze in omni Foro Ozdoby: czyta ie wſzyſtkie iáwnie y ádoruie w ták wielu I. W.* POTOCKICH, *Woiewodách Wolynskich Belskich Smolenskich Czerniechowskich, Straznikách W* X. L. *y innych, żywych wſzelkiey Chwały Cnoty męſtwá y Ozdoby Wáſzey Hiſtoryách Swiát Polski; kiedy nie widzi, żeby ſię gdźie oraz zeſzły ták liczne Wielkie Imioná, Naywyżſze Honory, Fortuny, y Zwycięſtwá; iáko ſię zeſzły do Wáſzego Przeswietnego Domu. Ale oraz y Pobożność Stáropolska y wſzelka Madrość; á ztad Hoyność Fundatorska, ná ták śiłá erigowánych ſzkoł, Swiatyn Pánskich, y Collegiorum, ſzczegulnie Stánislawowskich, Wárſzáwskich, Torunskich, Kráſnoſtáwskich; ná wſzyſtkie Protekcya Nád Fundatorska. Oraz Sprawiedliwość nienáruſzona, pod ták wielu Laskámi Wáſzemi Márſzałkowskiemi; że y Korrekturá ſwieża Trybunałow obudwuch, ták Lubelskiego, iák Piotrkowskiego nie pod inſza muśiáłá byc Laska, tylko Wáſza.* *Doſyc mi ná tym; że ſam* I. W. Mci Dobrodźieiu *ieſtes Compendium Chwały I. O. Antenatow Twoich, y wſzelkich Ozdob Ich. Zyie w Tobie I: O. Ociec y Dziad Wielki Hetman Woyská Koronnego, y owſzem żyie w Tobie Woysko Hetmánow Koronnych* Vnus Caſtra facis. *Widźi y widźiał dawno w Tobie iednym Swiát Polski, iák cáłego Domu Twego ták cáłey Korony ſwoiey Całego Senatu Ozdoby;* In Te uno cunctos Proceres Aciemq; Senatus. *Kto zliczyc będźie mogł Wiktorye Twoie, przyzna; że co dawney Sławie Polskiey poſtronne Kroleſtwá przyznawáły, Tobie przypiſác muſza; żeć iedno* vivere *y* vincere. *Niech powie Vkráiná, cále przez Ciebie potłumiona; poskromione Węgierskie Kráie; Tátárskie Woyská znieśione. Nápełniłeś podźiwieniem ſwoim Polska Koronę; Nieprzyiacioł poſtráchem; Sława Swiát; Kroniki Chwalebnemi dźiełámi; poſtronne Pánſtwá Elogiámi. Nápełniłes Polá Rycerskie, Pálmámi Zwyćięskiemi; Prowincye Pokoiem; Senat Ráda; Trybunały Korrektura przed Konſtytucya, pod Naywyżſza kilkákroć Laska Twoia Márſzałkowska; Kośćioły Hoynośćia; Szkoły Fundowáne Erudycya; práwie* Minervæ Pater, Libertatis Pompeius, publicæ Salutis Stator, Heroum Numen, Lechiæ Gloria. *Twoie Wielkie Dźiełá, ſa Przeswietnego Domu cáłego Hiſtorya; Twoie Látá, ſa Annales práwie Wielkich Hetmánow* POTOCKICH. *Twoy záś Przeswietny Dom* I. W. Mcia Dobrodźieyko, *czyli nie cále Swiatynia Krolewska ſzczegulnie S: Stánisłáwowi Koſtce Konſekrowána? práwie Pántheon wſzelkiey Pobożnośći. Iák pierwſzy Lech do tego Kráiu przyſzedł, y Gniezno iáko Gniazdo Orłowi Polskiemu álbo pierwſza Metropolia założył, pierwſzy Imienia Polskiego Fundator; ktory Kray ztad Wielka Polska názwány: ták dopieroż* Major Polonia *Większa ieſzcze Polska godźien był bydź tytułowány; kiedy támże pierwſzy z Antenatow Twoich* Perſztynius, *(od fundowánego potym przez ſiebie Miáſtá Leſzná* LESCZYNSKI *názwány,)* z *Czeskiego Páńſtwá przybył Roku* 960 z *Ciotka ſwoia* Dąbrowką *Sioſtra S: Wácłáwá Czeskiego Kroláy Męczenniká. Ktora z Rodzonemi ſwemi pierwſzemu Miecysłáwowi Xiażęćiu Polskiemu poslubił w Małżeń-*

Lucan. Lib: 1[0]

Guagnin. Sarnitius &c.

Vinc. Kadłubek ... liman ... Hiſt: Hu... Balbinus Bartochowski in De... Regum ... &c.

ſtwo

ſtwo; y ſprowádźił do Gnieznà Metropolii ná ten czas Polskiey; y zoſtał przy
niey w Polſzcze, częśćia dla iey w obcym tuteczny m Kráiu konſolácyi, częśćia
maiąc tu pierwſzy Reſpekt Naywyżſzego Xiążęćiá ták bliskiego Kolligatá iuż
Swego, żeby ſię był umknął przed Tyránnią Dráhomiry niegodney S: Wácławá
Mátki. Poniewaz tá w Pogáńſtwie ſwoim trwáiąc, iák iego zniosła; ták ná wſzy-
ſtkich Chrześcian ſwoich Bliskich záiádłość wywierálá. Wprowádźił oraz ſzczę-
śliwie do Polski, przez Dąbrowkę, Wiárę Swiętą Chrześćiánską; (iák wprowá-
dzona niegdy przez Klotyldę Krolową do Fráncuskiey Monárchii:) kiedy zá per-
ſwázyámi Dąbrowki, przy pomocy Perſztyniuſow iey Koápoſtołow, ochrzczony
Xiązę náſz Miecysław pierwſzy; y przy weſelu z nią, záraz Bogow ſwoich Po-
gáńskich y Ołtarze ich, prawdziwemu BOGV ná Ofiárę, paląc konſekrował.
Fundował tudzież Arcybiskupſtwo Gniezninskie y Krákowskie z wielu Biskup-
ſtwámi, wyſtáwiwſzy Kościoł Kátedrálny Gniezninski pod Tytułem Nayś: Má-
tki Boskiey Wniebowźiętey; Krákowski záś pod Tytułem pomienionego S: Wá
cławá; do ktorego Tytułu przyięty potym S: Stánisław Biskup. Ktorego S: Wáclá-
wa, Naypierwſzego Polská do ſiebie wprowádźiłá; Naypierwſzego zá Pátroná
ſwego wźięłá, Symbolizuiącego y w tym z Swiętym Koſtką; że S: Koſtká Pryncy-
pálny Pátron Polski, S: Wácław Naypierwſzy iey Pátron: o ktorym w tenże czas
Krolowi Duńskiemu obiáwiono było; áby mu Kościoł wyſtáwił; ut quem Do-
meſtica Impietas oppreſſerat, eum Externa Pietas illuſtraret. *Ztąd iák*
pierwſze Miáſto Wielkopolskie Strágoná z Xiążęćiem Miecysłáwem y bliżſzemi Fá
miliámi Czárnkowſkiemi Oſtrorogami *y inſzemi Wiárę S: przyięło; nazwane*
ztąd Poznániem od Poznánia BOGA prawdźiwego: á Fámiliom támtym BOGV
naprzod Poświęconym, ſam Znák ich Náwrocenia Chrzeſne zawićie Głowy álbo Na-
łęcz, zá Herb nadane; ktorym ſię dotąd iak Wiary *S:* Korona *zaſzczycaia.*
Potym Miecysław, Bolesławá iednego z Bratunkow Dąbrowki Brata Perſztyniu:
ſa, na Oyczyſty Tron albo Xięſtwo iuſzcze na ten czas Czeskie wprowadźił; (od
ktorego iednak ſzli poznieyſi Krolowie Czeſcy, otrzymawſzy Tytuł Krolewski:)
y od tegoż Bolesławá Imię dał Synowi Bolesławowi Chrobrym náziwanemu, Nay-
pierwſzemu Krolowi Polskiemu. Tak Naypierwſzy Krol Polski, Cioteczny Brat
był Perſztyniusow to ieſt LESCZYNSKICH *Twoich* I. W. Mcia Dobro-
dźieyko. *Wſzyſcy zatym Krolowie Polſcy od Dąbrowki idący, do Iana III trzy-*
dźieści dway, Kolligaci: Dąbrowczykowie prawdźiwi; iako y Koſtkowie z Swię-
tym dźiśieyſzym Stanisławem Koſtką z Herbu ſwego Dąbrowczykowie. Kolligaci
także Wácław Krol Czeſki oraz y Polſki *potym y z ſamey Krolowy Swoiey Cor-*
ki Przemysława Xiążęćia *Wielkopolskiego potym Krola Polskiego: także* Krol
Ludwik Polſki y Węgierſki *oraz idący od Sioſtry Kaźimierza* Wielkiego; *y*
cała Iagiellonskich Krolow Familia z Iadwigi Corki tegoż Ludwika idąca, Pol-
skich, oraz y Szwedzkich niektorych Krolow: Batory y Michał Wiśniowie-
cki Krolowie *przez Mohilankę Krew Paleologow Wſchodnich Ceſarzow: nao-*
ſtatek Ian 3 *przez* I. O. Stánisłáwá Iábłonowſkiego *Kaſztelana Krakowskie-*
go Hetmana Wielkiego *Koronnego; á przez tychże Krolow, Zachodni Ceſarze Le-*
opold Iozef y Karol, Hiſzpańſcy y Portugalſcy Krolowie, Iakub 3 Krol Angiel-
ski, Xiążęta Elektorowie Bawarſcy, Xiążęta Neyburſcy Parmenſcy y inni: cała
prawie Powinowata Europa. Ztąd nie dźiw: że Woiewodztwo *Kaliskie zawie-*
raiące w ſobie Gniezno pierwſzą Metropolią Koronna, *nie inſzy ma Herb tylko*

Twego

Twego Prześwietnego Domu; ále z Korona nád to tudźież ná Głowie, ná znák; że pierwßey iego Głowie cále obligowána y skolligowána Koroná Polska. O Honory inße ná ten czas Prześwietnych Antenatow Twoich, á ktoby śię y pytał? kiedy im Krew Krolewska, á co większa oraz Cnotá dźielność y wßelka godność, do Naywyżßych Suffrágium była. Ztąd od pierwßego Krolá, (ktoremu od Oycá Perßtynius iáko Tutor Sangvinis przydány był;) miedzy naypierwßemi 12 Senatorámi kollokowáni byli. Do czásow nászych żadnego nie było Koronnego Dignitárstwá wyżßego; ktoregoby nie zdobili; żadney Woyny, ktoreyby iáko Towárzyße Pokrewnych Krolow nie zwyćiężáli. Dał był Fryderyk III. Cesarz, (po ktorym dotąd nieprzerwána sukcessya Prześwietnego Domu Austryáckiego Tron Cesárski záśiáda) idący od Cecylii Zemowitá 4. Xiążęćiá Mázowieckiego Corki, ktorego tákże wnuczkę Zofia miał zá Soba Ian Kostká Woiewodá Sandomirski Kándydat ná Tron Polski; dał był mowie RAFAŁOWI LESCZYNSKIEMV y Iego Sukcessorō Tytuł Xiążąt Páństwá Rzymskiego. Ale żeby nie był nic powinien obcey Monarchii krom Oyczyzny swoiey; kontentował śię dziedźicznym Hrábiow Tytułem przy nádánych od Oyczyzny Honorách y swoia nád te Tytuły Godnośćia: á nád sáme naywyższe Honory tym iednym; że zawße byli przy Wierze S. Stáropolskiey Obrońcy Wolnośći Koronney. Ztąd I W. RAFAŁ LESCZYNSKI Woiewodá Brzeski y Senatorska złożył y ábdikował Purpurę zá Augustá pierwßego: áby był Wolnośći zastáiacey w oppressyi łácniey y mocniey w zbroi bronił, wßedßy w æqualitatem z Szláchtą Elektorámi Krolow; ktorego widząc Heroiczny ten descens łácno śię z nim złączyli: y ták ktorey śię bali utráćić cále wolnośći; większą odebráli od Augustá, pierwßego tákiey iáka teraz widźiemy Wolnośći Assertorá. Ztąd tákże IAN LESCZYNSKI Kánclerz Wielki Koronny rádźił y Monetę sámę táka bić; ná ktoreyby na Krzyż było Berło z Mieczem, á Koroná ie łącząca y z nimi złączona z tym napisem Pro DEO & populo: aby iáko śię náuczył od pierwßego w Polszcze Perßtyniusá Antenatá swego, wprzod Wiárę S. zá Mieczysłáwá, dopiero ná Wierze S. iáko ná fundámencie Koronę zá Bolesłáwá pierwßego Krolá funduiacego; (ponieważ ostatnia, przewrotna, y ruinie podległa rzecz iest; opák pryncypálnie Koronę y dobro pospolite, dopiero po nich y ná nich fundowáć, do nich akkomodowáć Wiárę S. y Interessa Religii:) ták pokazał, że nayle piey śię naybespiecżniey utrzymuie Koroná y Koronna Wolność ná Przeświętym Krzyżu prawowierney Religii Znáku, ná Wierze S. y iey obronie ták Berłem iák Mieczem; ták żeby Krzyż Swięty nie tylko nád Koronę był przenoßony, ale y fundámentē iey, ná wßystkie iey strony rozprzestrzeniony y broniony. Nie wspominam 4 teyże Prześwietney Fámilii Arcybiskupow Gnieznińskich, pierwßego Bossuty ießcze Roku 1027. zá pierwßego Krolá Bolesłá. wá, drugiego Wernera Roku 1179. ktorzy pierwśi nayliczniey ße Kośćioły prawdźiwemu Bogu w Polßcze wystáwili: Bogusłáwá y Wáćłáwá pozniey. ßych; ktorzy ie restaurowáli. Nie wspominam inßych Biskupow 8. Naywyżßych Kánclerzow sámemi pozniey ßemi czásy 5. Woiewodow 22. Kásztelánow kołó 20. Podskárbich W. Koronnych 15. Generałow Wielkopolskich 16. Dopieroż nie wspominam pochwał I. W. tegoż Prześwietnego Domu Twego Antenatow I. W. Mćia Dobrodźieyko; Wáćłáwá Kánclerzá Wielkiego Koronnego Generała Wielkopolskiego, Wielkiego do Fráncyi przed-

 stem

ftem lat Posłá, Rodzonego Prádźiádá Twego; Wácłáwá Woiewody Łęczyckiego, Dźiádá; Wácłáwá *tákże* Woiewody Podlaſkiego, *Oycá*; (*iáko to przezacne od większey á większey Sławy Imię, Domowe tu práwie było dla S.* Wácłáwá *Kolligatá swego*:) *tákże* I. W. Ráfałá Podſkárbiego Wielkiego Koronnego Generałá Wielkopolſkiego *Wielkiego do Turek Posłá*; I. O. Anáſtázyi *Rodzoney Twoiey* Xiężny Wiśniowieckiey Káſztelanowy Krákowſkiey *y od Prześwietnych Ozdob włáſnych Iáśnie Oświeconey*; I. W. Ignácego Káźimierzá *Rodzonego tákże*, Káſztelaná Lwowſkiego, *y Imieniem sámym y rzecza to Oycá práwie naymnieyſzego Zakonu náſzego*, *to oraz Kázimierza Wielkiego ták pobożnośćia iák wſzelka Godnośćia Senatorska*; *y* I. W. Stefáná ś. p. Woiewody Káliſkiego; *ktory práwie Imienia swego Senator, Korona był y Senatu y Woiewodztw Wielkopolskich*, *oſtátni tych czáſow Senator ich*, *z Prześwietnego Domu Twego*, *zoſtawiwſzy tylko Koronie Polskiey do Wielkiego Sygnetu Kánclerskiego y do inſzych Zaſzczytow Koronnych Nieoſzácowána Perłę*: *nie wſpominam y innych iáko nád wſzelkie Pánegiryki wyżſzych*; *ktorych milczeniem sámym ádoruię*. *Dosyć y námienić Prześwietnego Domu Twego y wſzelkich Naywyżſzych Iego Ozdob* Compendium, *Nayiáśnieyſza* MARIA z Opalenſkiey LESCZYNSKA, *terázniey ſza Krolowa*, *á co naywiękſzych Ozdob árgumentem ieſt* KROLOWA FRANCVSKA, *Pándorę Polska*. *Ktora* (*ták niegdy Málgorzátá S. z Krolow Angielskich idac*, *cudowna Opátrznośćia Boska z obcego Węgierskiego Páńſtwá do Szkocyi tráfiłá ná Tron támeczny*, *ktory y Swiatobliwośia swoia obiáśniłá*;) *ták práwie z dźiwney Opátrzności Boskiey ná Tron Fráncuski záproſzona*. *Ktorey słuſznie ktoś przypiſał miedzy inſzemi pochwałámi*.

Tu Pallas Iùnoq; potens Aſtræa Themiſq;
Verior & ſumpto es Pulcheria pulchrior Oſtro.

Iabym to ley przynaymniey przypiſał; *gdy rownie wychwalić niepodobna*: *co Pánegiryczny Poetá dawno nápiſał o Máryi tákże Małżonce Wielkiego Honoryuſzá Ceſárzá*; (*wſzák y* Wielki LVDWIK 15. *terázniey ſzy Naypotężniey ſzy* MONARCHA FRANCVSKI y NAWARSKI, *práwie to Naywyżſzy Honoryuſz*, *Wielki Sukceſsor Károlá Wielkiego Fráncuskiego oraz Monárchy y Ceſárza*; *ktory utrácona w Zachodnich Kraiach Ceſarska Godność pierwſzy przywrócił*;) *tobym mowię przypiſał od Septemtrionalnego Polskiego Nieba*:

audianus Nuptiis noris Cæ- aris & Maria.

Magnorum Soboles Regum pariturаq; Reges,
Iam Tibi molitur ſtellantia ſerta Bootes,
Inq; decus MARIÆ jam ſidera parturit æther.
Acz quamvis aliena fuiſſes
Principibus, Regnum poteras hoc ore mereri.

Miiam; *że záraz gdy Miecysław* 1. *Chrześćiański Xiażę*, *z Perſtyniu ſami ſwemi*, *to ieſt* LESCZYNSKIEMI *funduie Kośćioły Katedralne Gniezninski y Krakowski*; *miedzy Familiami*, *ktore pierwſzy z nim zakładały ná nie kamień*, *byli Łodźiowie albo* Navitæ *od Nawy y Nawarskiego Kroleſtwa początku*, OPALENSKIEMI *potym nazwani*; *z Miecysławem wespoł podpiſywali Fundacye*: *że naſz Krol Bolesław Belę Zięćia swego ná Węgierskie Kroleſtwo ręka y rada Łodźiow wprowadźił y utrzymał*; *utrzymał przez nich Głogow przećiw Henrykowi* 5. *Ceſarzowi*: *że w tymże Prześwietnym Domu*

Okolski.

Ryeius in Chronol: Hung.

skolli-

skolligowanym y z S. Stanisławem Biskupem, pod rożnemi Nazwiskami było Biskupow kolo 30. *Arcybiskup Gnieznińśki y Prymas ieden, Woiewodow* 26. *Kasztelanow kilkadżiesiat, Generałow Wielkopolskich* 16. *Marszałkow Wielkich y* Kanclerzow *Koronnych* 6. *Miedzy ktoremi był,* Andrzey Syn Máćieiá Márszałká Wielkiego Koronnego, *od* Henryká Wálesyulzá Krolá *ná tęż Godność po Oycu dány, rekompensuiąc Oycu iego áffekt ku sobie przy Elekcyi ná Krolestwo, y ku Narodowi swemu w Potomkách iego funduiąc. Z ktorych y swieccy Senatorowie ták żárliwi byli záwsze o Wiárę S. iák Biskupi, brzydząc się chwalebnie Heretykámi wzorem Prześwietnego Fráncuskiego Páństwá; Biskupi záś iák Apostołowie iácy liczne fundowáli Kośćioły, rozlicznych náwracáli do Kośćiołá S. Winien śilá Kośćioł S. w Polszcze y iednemu* Andrzeiowi Bninskiemu *w ten czas rzeczonemu, Biskupowi Poznánskiemu; że Herezyi Czeskiey szerzyć się tu nie dopuśćił: ktory dowiedżiáwszy się o Herezyarchách Czeskich rozśiewáiących błędy swoie,* 5. *złápánych, publicznie w Poznaniu, Naywyższa práwie Apostolska w swoiey Dyecezyi Iurisdykcya, spalić kazał; ztąd* Opalenski *náz wány: á on Opalenicę Miásto umyślnie ná Pámiatkę tego wystáwił; áby iego Dżiedżictwo y sámym Imieniem, y niezgásły w Sukcessorách swoich zelus nieśmiertelnie piekł Herezya. Czym dáleko świetnieysza Fámilia swoię uczynił, niż Wielkich Antenatow* I. *W Tytulámi predtym byłá. Wiele y cálá* Koroná *Polska winná* Andrzeiowi Opalenskiemu Biskupowi Poznánskiemu; *że iey Xięstwo Mázowieckie sámę tylko Wiárę S. Kátolicką ćierpiące á Oyczyznę S. Stánisłáwá Kostki Principálnego Pátroná Koronnego szczęśliwie inkorporował, wymowa swoią wyperswádowáwszy mu złaczenie z tąż* Koroną. *Dopieroż winná zá to: że naypierwszy* Andrzy Opaleński Biskup Poznánski, *Proboszczem ná ten czás Płockim będąc, á Wielkim Posłem do Oycá Swiętego od Zygmuntá* 3. *uprośił solenną Beatyfikácya tegoż Swiętego* i. *ż teraz Kostki, y publiczna Obrázow Iego w Kośćiołách expozycya; ktora záraz w Rzymie árcysolennie, z wielkim Honorem y Swiętego sámego y Prześwietnego Domu swego y cáłey Korony Polskiey uczynił. Obligowány ieszcze S. Kostká ále y skolligowány szczegulnie temu Prześwietnemu Domowi: ponieważ* Zofia Kostczanká *bliska Krewna S. Kostki, byłá zá* I. W. Piotrem Opaleńskim Woiewodą Poznánskim *y w Choćimskiey pierwszey Expedycyi wielce Dzielnym Pułkownikiem. Ktorego Syn* Krysztof Opaleński Woiewodá Poznánski, *sławna cáłey Europie Legácya,* Máryą Ludowikę Gonzágę *z Fráncyi ná Polski Tron záprośił, oraz z* Wáctáwem Lesczyńskim *ná ten czás* Biskupem Wármińskim, *potym* Gnieznińskim Arcybiskupem y Prymásem: *áby teráźnieysza* MARIA *y iuż* LVDOWIKA, z Opaleńskiey LESCZYNSKA, *zá támtę ná Tron Fráncuski oddána byłá. Záprośił dáwniey przedtym ná Tron Polski po Auguśćie pierwszym, z niezwyćiężoney Monárchii Fráncuskiey, dla szczegulnie sympátycznego affektu miedzy Narodem tymże y Polskim y podobnie wspaniálego umysłu podobnego Geniuszá; (lubo w ten czás Ernestá ArcyXiażę Austryi Xiężniczkę Mázowiecka zá sobą máiacego wielkiemi obietnicámi promowował Máximilian Cesarz Oćieć iego;) záprośił Wielki od Rzeczypospolitey Poseł do* Wálesyulzá Lesczynski Woiewodá Kaliski y Andrzy Opaleński *potym Márszałek Wielki Koronny. Ták* Lesczyński y Opaleński *w ten czás Koronę Polską Xiażęciu Fráncuskiemu Brátu Krole-*

Dary

wskie

wskiemu ofiárowáli; áby kiedy záslużyli mieć Fráncuską w swoiey Krwi Prze-świetney, MARII z Opaleńskiey LESCZYNSKIEY. *Drugi Syn był z pomienioney Kosteczanki* Łukasz Márszałek Nadworny Koronny *ktory tu S. Głowę Kostki S. Złotem ozdobił: ktorego piorem lepiey niż mieczem obroniona Polská*, Polonia defensa *przećiw Barklaiußowi y inne Kśięgi árcymądrze pisane. A przerzeczonego Woiewody Poznáńskiego Kryßtofá Corká Zofia, wnuczka Kostczanki, byłá za* I. W. Wácłáwem Lesczyńskim Woiewodą Pod, láskim *Oycem Twoim* I. W. Mćia Dobrodźieyko. *To Senat cały z iednego tylko Prześwietnego Opaleńskich Domu przywodzę Nayiaśnieyßey Krwi Twoiey* KROLOWY FRANCVSKIEY; *ále sama Głowá ich V koronowana: a Korona Iey Naywyżßa y cálego swego Krolestwá sam Nayiáśnieyßy* LVDWIK 15 MONARCHA FRANCVSKI y NAWARSKI. *Ktoremu przy Krolewskiey Iego Prześwietney Lilii słußnie pisáć mogę; co ktoś przy Imperyálnym kwiećie przypisał.*

Ipse sibi REX Flos, ipse Corona Sibi
Imperialis erit. - - - -

Wielki Honor Nayzacnieyßego Krolestwá Fráncuskiego: że we wßytko zgołá kwitnie przez tyle wiekow; oraz naystráßnieyße záwße Nieprzyiaćielowi Krzyżá S. ktoremu naypierwße Ziemię Swiętą Krolestwo Ierozolimskie niegdy odebráło. Szczegulny Honor Herbowney Iego Lilii; że BOG sam przez Wielkiego Posłá swego Archániołá Gábryelá z Niebá cudna Lilia posłał Nayświętßy MARYI *oraz z Máćierzyństwem Boskim; á ná Koronácyą Wielkich Monárchow Fráncuskich od Klodoweußá pierwßego Krolá Chrześćiáńskiego Chrismá S. iáwnie przy wßytkich spuśćił z Dźiedźiczna uzdrawiánia cudownie chorob władzą. Ale sám Wielki teráznieyßy Monárchá, tegoż Krolestwá swego Naywyżßa ná nowe Ozdoby Korona* Ipse sibi REX Flos, ipse Corona Sibi. *Twoy to wßystek Honor* I. W. Mćia Dobrodźieyko; *ktora ták skolligowáne y naywyżße splendory w sobie konkluduieß, iákby od Ciebie pochodźiły.* Z I. O. Xiężniczki Zofii Wiśniowieckiey Kásztelánki Krákowskiey y Hetmánowy Wielkiey Koronney, *Brátunki Nayiáśnieyßego Krolá Michálá, (ktorego Mátká, á Małżonká Xiążęćiá Ieremiego Wiśniowieckiego Achillesá Polskiego, byłá Griseldá Konstáncya* Tomászá Zamoyskiego Wielkiego Káncierzá Koronnego) *wßelka Erudycya y rożnych postronnych ięzykow nád innych wßystkich nayslawnieyßego Corká, á* Wnuczká Anny Kostczanki Xiężny Ostrogskiey Woiewodźiny Wołynskiey Corki Ianá Kostki Woiewody Sandomirskiego *ná Tron Polski proßonego z Zofii Odrowazowny, ktora proßona od Augustá pierwßego wymowiłá się z iego Małżeństwá á zá tego potym Ianá Kostkę posłá zá usilna swoich perswázyą;*) *z przerzeczoney I. O. Xiężniczki Kolligácyą od Monárchow idącą urodzona, ták wspániáłość Tronom rowna w swym Pánskim umyśle y ákcyách konserwuieß; iákbyć Krolewski Máiestat był wrodzony. Ták wßystkie ozdoby skolligowánych* I. O. Xiążąt Wiśniowieckich Ostrogskich Zbáráskich, *y iwnich Cesárzow ták Zachodnich iáko dawnych Orientálnych y Krolow Hálickich w sobie remonstruieß: iákby od Ciebie splendor bráli. Ták się arcyPáńska przyiemnośćią y ludzkośćią do nayniżßych skłániaß; iákbys nie tych Antenatow, nie tę Godność swoię, ktora adoruiemy, miáłá. Ták się wßelka Erudycya, y nayuczeńßemi Kśięgámi ulubionegoć Ięzyká*

Frán-

Fráncuskiego, zdawná báwiß, funduiąc go y w ták ſilu innych; iákbyć Koroná Fráncuska ſtárożytnie skolligowána byłá. Ták Szkoly y Konwikty dla Koronney Młodźi łáska ſwoia Pánska utrzymuieſz; iákby ſię uczona Pallas Mądrośći Bogini iuż nie z Głowy Iowiſzá wedle Baiecznych Poetow, ále z Przeswietney Głowy Twoiey rodziłá. Táka w Tobie głęboka pobożność z wyſokim Pánskim Geniuſzem złączona; taka ku nędzy y potrzebie ludzkiey ſzczodrobliwość; tákie Swiątyn Páńskich y ſzczegulnie S: Koſtki Nowokánonizowánego Pánskim apparatem przyozdobienie; táka pomnieyſzey Fortuny łáskáwa y do Ołtarzá Boskiego Edukácya; táka náoſtátek ku naymnieyſzemu Zakonowi náſzemu łáská y protekcya: że práwie żyie w Tobie, y od ſámych Twoich cnot Iaśnie Oswiecona, Anná Koſtczánká Xiężna Oſtrogska Fundatorká náſzá w Koronie Polskiey Naywiękſzá. Słuſznieć przyznac; żeś iáko Imieniem ták wſzelkim Tytułem Wiktorya, rzeczą Fortuná y Beatrix, pobożnośćią Helená, Nabożeńſtwem Kunegundá, Głową Pallas y Pallady práwie Mátká, Cnota Konſtáncya, Męſtwem Polskiego Márſá Bellona, Zywy Cud Oyczyſtey y wſzelkiey Ozdoby. Obligowányc ſzczegulnie S: Kolligat Twoy Stánisław Koſtká zá ſámę ſwoię Kánonizacyą; że ták blisko z Tobą skolligowány I. W. Ian Iabłonowſki Woiewodá Ruski, Korony Polskiey Tulliuſz, Státiſtow Oraculum, wſzelkiey Erudycyi Compendium, do Oycá S: Klemenſa XI. Roku 1711. piſał uprąſzaiąc o Kánonizácyą S: Koſtki; iż S. P. Oycu iego (iáko ználazł w iegoż Manuskryptách) I. O. Stánisłáwowi Iábłonowskiemu Káſztelánowi Krákowskiemu y Hetmánowi Wielkiemu Koronnemu pokazał ſię niegdy Nayiaśnieyſzy Krol Kázimierz y to opowiedźiał; że poty ſię zupełnie ſzczęśliwie nie uſpokoi Koroná Polska, poki do Terminu ſwego nie doydźie Kánonizácya B. Stánisłáwá Koſtki. Co naybárdźiey przyſpieſzyło tęż Kánonizácyą; że záraz wkrotce potym Dekret iey ſtánał. Co ſámo I. W. Mćia Dobrodzieyko w tym lichym Kazániu obaczyſz: ieżeli oko Pánskie fátigowáć raczyſz z ſzczegulnego affektu ku S: Stánisłáwowi Koſtce Twemu. Obaczyſz oraz że nie tylko Xáwery S: Indyiski nász Apoſtoł, Krew Krolow Nawarskich, á oraz iuż y Fráncuskich; ále też y S: náſz Polak Stánisław Koſtká, nie tylko teraz Nowoskolligowány, ále y dawno obligowány Naypotężnieyſzey Koronie Fráncuskiey; y tá wzáiem Iemu, Wielkiemu Iego Imieniu y Kolligácyi obligowána w Dziádu nieśmiertelney Pámięći LVDWIKA 14 Wielkiego wſzelkim Tytułem Monárchy Fráncuskiego y Náwárskiego. Obaczyſz Wielkich Stánisłáwow, Wielkich oraz Hetmánow Koronnych, Potockich, Iábłonowskich, z S: Koſtka skolligowánych. Z ktorych I. O. Iábłonowski y Wiedenska Wiktorya ſwoię S: Koſtce przypiſywał, ſzczegulnie ulubionemu Pátronowi y Kolligatowi ſwemu w ten czas wezwánemu oſobliwie przy więkſzym niebeſpieczenſtwie náſzego Woyská. Obaczyſz Przemysłáwá Xiążę Wielkopolskie LESCZYNSKICH bliskiego Kolligatá: ktory ſtrácona po śmierći S: Stanisłáwá Biskupá Koronę pierwſzy przywroćił Polſzcze po Kánonizácyi Iego; pierwſzy ná ſię wźiął Tytuł Krolewski y przywroćił go Koronie Polskiey. Obaczyſz śiłá y w ſamych S: Koſtki Cnotách do Siebie należacych do Przeswietney tákże Kolligácyi Swoiey, Nayiásnieyſzey Krolowy Fráncuskiey Krwi Twoiey.

Symbolizuiećie zgołá I. W. Mćie Dobrodźieyſtwo y w tym z S: Stánisłáwem Dorye
Koſtka: że co niektorzy dowodzą; iz Dom Iego z Zachodniemi y Wſchodniemi dawnemi Ceſárzámi, ze wſzyſtkiemi Chrześćiánskiemi Monárchámi Krolmi Xiążęty skolligowány; iáko twierdzą że od Kázimierzá Syná Władysłáwá Iágellońá

z Domem

z Domem Koſtkow skolligowánego wſzyſcy dźiśieyśi Chrześćiánſcy Monárchowie Ceſárze Krolowie y Xiążętá proſta linia zſtępuia: to ſámo w Przeswietnym Domu Waſzym ádoruiemy. Dla czego ná co mi y wyliczáć Wielkie Xiazęce Mitry y Princypalne náſze Fámilie Polskie z Wámi skolligowáne? RADZIWIŁOW, ZBARASKICH, LVBOMIRSKICH, ZASŁAWSKICH, KORECKICH, RYSINSKICH, SAPIEHOW, SZEMBEKOW, ŁASZCZOW, KOSAKOWSKICH, KVNICKICH, SMIGIELSKICH, DONHOFFOW, SIENIAWSKICH, CZARNECKICH, MNISZHOW, SOŁTYKOW, TARŁOW, RZEWVSKICH, CZARNKOWSKICH, ROZRAZEWSKICH, MĘCINSKICH, STANISŁAWSKICH. Wſzyſtkich tych y Naywyżſzych Koron Ozdoby w Was widźiemy. Widziemy iuż y w Wielkich Sukceſsorách Wáſzych: w Wielkim Rodowitego Niebá y Splendorow iego rownym Atlanćie, wſzyſtkich Cnot y Ozdob zárowno iáko fortun Dźiedźicu, roſtropnośćia y powagą Senatorze przed Purpura, Wielkim przy Młodych lećiech ſwoich Márſzałku iuż przed kilka lat Koronnym Trybunálſkim Rádomſkim, I. W. Stánisłáwie Potockim Stárośćie Hálickim; gdźie przedtym obſzerne było Kroleſtwo nád wielą Tranſylwánii y Węgier Prowincyámi: (ták álbowiem Przeswietnemu Wáſzemu Imieniu y tám Głową być, nád inſzemi mieć Rzady y praeminencyą przynależy, wſzák Capitaneus á Capite; gdzieby y całe podległe było Kroleſtwo:) tákże w I W Zofii Koſákowſkiey Káſztelánowy Podláſkiey, ták Imieniem tak rzeczą ſamą, Rodowita Mądrość pobożność y Ozdoby wſzelákie remonſtruiącey. Widźiemy y w pomnieyſzych, bo wschodzących dopiero Wielkich da Bog Polskiego y Rodowitego Niebá Luminarzách, I W Wnukách Wáſzych. Z ktoremi tákeśćie teráznieyſzą Kánonizácyi S: Koſtki Wáſzego Solennizácyą w Stánisłáwowskiey ſwoiey Fortecy Pánską Pobożnośćią y Munificencyą zdobili: iakby Stánisłáwow Wáſz od S: Stánisłáwá Koſtki ták Fortec iáko y Wosk Koronnych Pátroná Princypálnego, ſwoie miał Nomenklácyą. Ták co niegdy I W Iánuſz Potocki Woiewodá Krákowſki, otrzymáney S: Stánisłáwá Biſkupá Pátroná Koronnego Pryncypálnego Kánonizácyi z ták wielką Korony Polſkiey Fortuną, był Authorem; kiedy B: Kunegunde Krolewne Węgierſką, iáko Wielki Poseł od Królá Boleſłáwá Pudyká, ſwoią wymową záslubił temuż Krolowi, y sprowádził do Polſki; a z Nią oraż cudowne żupy solne, ták wielki a nieuſtánny Skarb Koronny: day Boże aby y teraz Koronny! ktora potym z Krolem Boleſłáwem oraz, y otrzymáłá Kánonizácya S: Stániſłáwá Biſkupa, y iey Solennizácyą odpráwiłá z Wielką Aſſyſtencyą y poſtronnych Xiążąt. Teraz Przeswietny tákże Dom Wáſz y otrzymał finálnie ná Naywiekſzą Fortune Korony Polſkiey; y nayprincypálniey Solennizuie ná Mieyſcu Krolewſkim przy I O Xiążęćiu Wáſzym TEODORZE POTOCKIM Vicereiu Primáśie Korony Polſkiey, Solennizuie mowię Kánonizázácyą drugiego także Princypalnego Pátroná Koronnego S: Stániſławá Koſtki, Beatifikuiącego tą ſamą Kánonizacyą ſwoią Korone Polſką. Zá co nie tylko iuż Stániſłáwowſkie Kollegium, dziedzicznie, Honorowi Przeswietnego Imienia Wáſzego to Fundatorſkiego to Protektorſkiego, Konſekrowáne bedźie; ále y cáła Prowincya tak Polſka iák Litewſka dawno iuż Stániſłáwowſka; bo od S: Stániſława Koſtki y ná Wielkim Iego Imieniu ufundowána: iáko namieniam w tey lichey pracy moiey. Ktorą pod Páńſkie śćiele nogi y w rece Dobroczynne wpraszam, tym konkluduiąc Votum; áby S: Stániſław Koſtká ſwoią Kanonizácyą prawie wiekámi oczekiwáną Beatifikuiący Koronę Polſką, y Wáß Przeswietny Dom z ſobą y z cáłą tąż Koroną ſkolligowány cálemi Wiekámi Beatifikowáł. To Votum tego; ktory ieſt ſzczegulnie obligowány Honorowi y łáſkom Páńſkim.

IASNIE WIELMOZNEGO PANSTWA
y DOBRODZIEYSTWA

Nayniżſzy Sługá
y Niegodny Bogomodlcá
I G S I.

BeatI, etsI In ſeCVnDa VIgILIa VenerIt etsI In tertIa BeatI. L: IzMo.

I Tákże Czuły Strażniku Koronny, od Wielkiego Práłátá Wielkiego Pánegiryſty Twego Wielkiego oraz y z Prześwietnych Antenatow y z dawney godnośći ſwoiey bliſko przyſzłego Infułatá tu ogłoſzony *Panegyri Ore Pontificio digna*, álbo Kuſtoſzu Koronny, Aniele Strożu Korony Polſkiey y owſzem Archániele, B. Stánisłáwie Koſtko, po ták cudotworney ſtraży Twoiey nád Oyczyżną náſzą, po ták wielkiey y nie iedney Wigilii do tego Feſtu Twego Swiętego, po ták długiey przez cáłe 160 lat expektátywie Swiętego Tytułu, (przy ktoreyśmy uteſknieni coraz wołáli do Ciebie Nowa Jutrzenko Kráiu Sármáckiego prágnąc czymprędzey widzieć Swięte promienie Twoie *in Auge Gloriæ in ſplendoribus Sanctorum*, wołáliśmy *Phosphore redde diem quid gaudia noſtra moraris? Sanctorum radius Phoſphore redde diem*;) ieſzcze y po doczekánym kiedyzkolwiek tym Swiętym Tytule, przy teráznieyſzey Apotheoſim Twoiey ktorą tu teraz ſolennizuiemy, z S: wſpoł Aniołem Kompánem Twoim Aloizym álbo Ludwikiem Gonzágą ieſzcze przychodźiſz do nas z dawnym Tytułem *Beati? Beati, etſi in ſecunda Vigilia venerit etſi in tertia Beati.* Trzy ſtraże pomieniona Ewánielia námienia: trzy ſtraże Koronne ma y Krolestwo náſze; to ieſt w Stanie Duchownym Wyſokich Prælatur Kuſtoſzá Koronnego do Korony Krolewskiey y inſzych Inſignia przy tey Metropolii Koronney zoſtáiących, ktory tákże Tytuł teráznieyſzą Solennizacyą tu zdobił; w Stanie Swieckim Strażniká Koronnego do Woyſká; y naywyżſzą naybeſpiecznieyſzą wſzędzie ſtraż w ſtanie dopieroż Duchownym ſzczerze y cále Duchow Swiętych Archaniołá Strożá ſwego, cáłey Korony Polſkiey we wſzytkich publicznych intereſſach záwſze pilnuiącego; ktorego Archániołá ſtrożá iák cáłe Chrześćiáńſtwo, ták ſzczegulnie Koroná Polſka, iáko *Murus* álbo *Antemurale Chriſtianitatis* wedle wielu zdánia ma ſámego S. Micháłá Archániołá; iáko ſię ſzczegulnym iey ſtrożem pokazał Leſzkowi Czarnemu przećiw Jádzwingom, Krywouſtemu przećiw Pomorzánom, Władysłáwowi IV. przećiw Moſkwie pod Smoleńſkiem, y owſzem y pierwſzemu záraz Krolowi Polſkiemu Bolesłáwowi Chrobremu ktoremu Miecz podał ná nieprzyiaćielá, iáko piſze B: Wincenty Kádłubek. Wſzytkie te trzy ſtraże arcywypełnił y wypełnia záwſze nád Koroną náſzą S. Koſtká. Przy Woyſku Koronnym práwie Srażnik Koronny á nie *titularis* ále *Tutelaris* prawdźiwie; (ácz y Tytuł *a tutela* ma ſwoię Nomenkláturę, że ten tylko godźien mieć tytuł publiczny kto ma *tutelam* dobrá poſpolitego, y ſámá *tutela* ták dobrá poſpolitego iák prywatney nędzy ubogich ludźi zá tytuł naywżſzy przed Niebem ſtánie;) w Choćimſkich, Wiedeńſkich, Strygońſkich, Bereſteckich, y innych ták wielu Bátáliách S. Koſtká Strażnik práwie, ſtrzegący Woyſká y zwyćięſtwá Polſkiego, generálnie Pryncypálny y ſzczegulnie doswiádczony Patron. Przy Koronie Polſkiey y należytych iey ozdobách álbo Inſignia Kuſtoſz Koronny tudźież przy nich rezydencyą w S. Głowie ſwoiey tu máiący, w wſzelákich niebeſpieczeństwách o nich obmyśláiąc; naywierniey przeſtrzegáiący, áby táż Koroná y iey ozdobá á Słчестwá Polſka dawna świátu znáczna nie ginełá. Práwie Anioł w ćiele iáko go poſpolićie tytułowano, y owſzem Archánioł Stroż Korony Polſkiey; wſzák y on iák Michał Archánioł *Angelus Pacis*, ná zwyćięſtwá Polſkie záwſze *explicat Victor Crucem* Krzyż tryumfalny ieſzcze troiſty w Prześwietnym Herbie ſwoim rozwiia; y on *Salutis Signifer* iák wiktoryi ták *Salutis publicæ* cáłośći Koronney Znák záwſze

Hym. de S. [Mi]chael. Offic.

noſi, záwſze iey we dnie y w nocy iak Anioł ſtrzegąc; właśnie do owych należący, o ktorych Duch B: mowi co przy Oktawie S. Koſtki poſpolićie Kośćioł S. czyta, na Murách twoich poſtáwiłem ſtrożow, cáły dźień y noc nigdy nie umilkną w ſtraży ſwoiey. Wſzák go nie tylko to *antemurale* álbo *murus Chriſtianitatis* po ſwoich Wieżách Ratuſzach Bramách Krákowſkich Poznáńſkich Lwowſkich y innych ſtraż trzymáiącego záwſze konſerwuie; ále też nieraz y w nocy po Murách Lwowſkich y innych obchodzący S. Koſtká, widźiány od ſámych Nieprzyiaćioł, y w nayćiężſzych terminách przeſtrzegáiący ſwoich, bez terminu do BOGA zá
62. nimi wołáiący; *Super Muros tuos conſtitui Cuſtodes tota die & noćte in perpetuum non tacebunt.* Przy wſzytkich Swiętych dźiś S. Koſtká mym zdániem właśnie ieſt ow Anioł; o ktorym Kośćioł S: czyta w Uroczyſtość wſzytkich Swiętych; *Ecce*
c. 7. *ego Ioannes vidi Angelum aſcendentem ab Ortu Solis habentem ſignum Dei vivi, & clamavit 4. Angelis quibus datum eſt nocere terræ & mari dicens nolite nocere terræ & mari:* czy nie Anioł *habens ſignum Dei vivi*, Koſtká Herbem Bogá Wćielonego Imieniem JEZUS w promieniách ieſzcze w żywoćie Máćierzyńſkim ledwie co żyć záczynáiąc y wſchodząc ná ten świát náznáczony? *Angelus habens ſignum Dei vivi*; práwie *Aſcendens ab Ortu Solis*, Aſcens ſwoy do gorney Hierárchii SS: Strożow Pryncypálnych Pátronow Koronnych máiący od Oryentálney potencyi przez ſiebie pogromioney pod czas drugiey Choćimſkiey, *Aſcendēs ab Ortu Solis.* Od ktorey lubo naybárdźiey ſtrzeże ſwoiey Korony Polſkiey, *ab Ortu Solis*; ták, że może ſzczegulniey y słuſzniey mowić záwſze co Dawidek owey *turri carneæ* Goliatowi Othománſkiemu ná Polſkę Iego powſtáiącemu; *tu ad me venis cum gladio &*
Regi 17 *haſta, ego autem venio ad te in Nomine Domini exercituum, & auferam à te caput tuum*; gdy pod Jmieniem JEZUS ná świát przyſzedſzy *habens ſignum Dei vivi*, w tym Jmieniu Páná Zaſtępow záſtępuie záwſze Oyczyznę ſwoię *in Nomine Domini exercituum*, poſiłkuie Woyſko Koronne przećiw niemu, Głowę właſną ná to łoży áby go ná głowę ſtarł, *auferam à te Caput tuum*: ná wſzytkie iednák oraz cztery ſtrony zewſząd pilno przeſtrzega y oddala cokolwiekby Koronie Polſkiey w Ziemi ktoreykolwiek y ná morzu ſzkodźić mogło; *clamavit 4. Angelis quibus datum eſt nocere terræ & mari, dicens, nolite nocere terræ & mari.* Zgoła S. Koſtká wſzelką ſtraż Korony Polſkiey trzyma, gdźiekolwiek potrzebá iey przypádnie: *Beati eſtis in 2da vigilia venerit etſi in 3tia Beati.* Ieſzcze ſobie ták imáginuię troiáką ſtraż S. Koſtki nád Koroną Polſką. *Prima Vigilia* Iego publiczna nád nią byłá pod czás pierwſzey Choćimſkiey Wiktoryi; kiedy ná nię ſam nieiáko w oſobie ſwoiey, w S. Głowie ſwoiey, y w Zeberku niewinnym iák w potężnym rámieniu ktoreby ſámemu BOGU ná wyſtáwienie wſzyſtkich Kroleſtw przyſtało, wſzák ztąd wſzyſtkie Kroleſtwá y PánſtwáBOG wyſtáwił *ædificavit* gdy *tulit*
n: 2. *unam de Coſtis*; (ktore Reliquie S. Koſtki y w tey Bázylice złożone potym, tu ná tym Ołtarzu Iego teraz widźićie;) áż z Rzymu tu do Polſki przybył ná proźbę nieśmiertelney pámięći godnego Zygmuntá III. Krolá náſzego: áby w ten czás pod naywiękſze niebeſpieczenſtwo Koronę Polſką poſiłkował, y od oſtátniey ſtrzegł ruiny. Y uſtrzegł ſzczęśliwie niesłycháną ziednáwſzy wiktoryą; (ták ſam Kośćioł S. przyznáie, że w ten czás BOG *in ſummis Regni noſtri periculis an-*
fficium *tiqua Brachii ſui miracula renovavit.* Mowżę tu teraz *turris Carnea*, ćieleſny Oto-
atiarum máńſki Goliaćie, do Dawidká náſzego, do iego drobney y z Drobniná Koſtki ná-
tionis trząſáiąc ſię, co tám u Jobá *Cap:* 40 mowią *ſi habes brachium ſicut Deus? in ſu-*
o Victo- *blime erigere & eſto glorioſus.* *Secunda Vigilia* S. Koſtki nád Koroną Polſką byłá;
a Choti- kiedy pod czás drugiey Choćimſkiey zá Pátroná wźięty od niezwyćiężonego ni-
mensi. gdy Janá III. znowu drugą tám pámiętną wiktoryą ziednáwſzy, ztąd zá Pryncypálnego Pátroná Korony Polſkiey z świętem corocznym *1mæ Claſſis cum Octava*, z Rzymu ná Polſkę cáłą y W. X. Litewſkie uproſzony: áby y w dálſzych niebeſpieczeńſtwách Kroleſtwá, pierwſzą ſtraz záwſze nád nim trzymał; álbo ták iák pierwſzą ſtrażą przy ſzczęśćiu ie woiennym utrzymywał. *Tertia Vigilia* nieiáko Pátroná náſzego nád Koroną Polſką teraz przychodźi; kiedy do niey ná wieczną nieuſtánną iey ſtraż przychodźi w Proceśie Kánonizácyi Swoiey, nowym Swiętego iuż tytulem przyozdobiony, nowemi Swiętych P: promieńmi przećiw Lunátycznym narodom y innym Nieprzyiaćiołom Polſkim oświecony álbo iák

pioru-

piorunámi nowemi ná nich zapalony: áby tęż ſtraż nieuſtánnie nád Koroną Polſką trzymał. Ale czemuż proſzę ieſzcze, y przy tey *3tiam Vigiliam* ſwoiey, kiedy ná nieuſtánną ſtraż Korony Polſkiey *nocte & die in perpetuum non tacebunt*, oſtátni iuż raz z Rzymu przychodźi w oſtátniey y naywyżſzey chwale ſwoiey z nowym Swiętego tytułem w S. Kompanii z W. Ludwikiem, czemu ieſzcze do nas przychodźi z dawnym ſwoim tytułem, *Beati*? *Beati, etſi in 2da Vigilia venerit etſi in 3tia Beati.* Y także ieſzcze ten tytuł *Beati*, przy Kánonizácyi ſwoiey ſolenney do Polſki z ſobą przynośi? tak ieſt przynośi, y wnośi włáſną Kánonizácyą ná Polakow ſwoich tytuł *Beati* Błogosłáwieni; bo iáko dáley pokażę, KANONIZACYA S. STANISŁAWA KOSTKI PRZY S. LUDWIKU GONZADZE IEST BEATIFIKACYĄ KORONY POLSKIEY. O tym Ad M. D. G. mowiącemu pobłogosław N: P: P: y Mátko B: Mátko oraz ſzczegulnie dźiśieyſzego S. Koſtki, Krolowa Polſka, *Beatitudo noſtra* wedle S. Bonáwentury.

Przyznam śię; że w tey Krolewſkiey Bázylice ſzczegulnie obowiązáney S. Koſtce, sławie Stánisłáwowey y coroczney grátiarumákcyi zá wiktorye Iego, y owſzem codźienney ich pámiątce w ſámych Obrázách ſwoich, (że śię o niey słuſznie mowić może co *Iſaiæ 51. invenietur in ea gratiarum actio & vox laudis*,) pryncypalnie tu teraz mowię, o tymże S. naſzym Koſtce iáko Pryncypálnym Pátronie Koronnym: ábym pryncypálnie oraz dogodźił S. Affektom życzącym naybárdźiey y iák naywięcey słyſzeć o Nim, dla większego záchęcenia do nabożeńſtwá publicznego y ſzczegulnego ku Niemu, ná ziednánie iák naywiękſzey Iego protekcyi cáłey Koronie náſzey; zwłaſzczá że y czás momentálny, y mowá nieudolna y iednemu ná wychwálenie nie wyſtárczy. Acz y iednego z terázniey-ſzych Swiętych P. chwaląc, obudwuch śię oraz chwali: bo ták tá Swięta Pará bez pary; lubo *ſimiles hominibus*, lubo y *Pares Franciæ* w Ich Kolligácyą wchodźili, ták im podobney pary y podobnego ználeść niepodobna; że obádway Ci ná Niebie teraz *in ſplendoribus Sanctorum* iáśnieiący *Gemini*, iák ieden; iák *parelia ſolis*, iák ieden Niebieſki Luminarz ná dwá replikowány. Wſzák y Koſtká z Nayiáśnieyſzych Kolligatow idąc, iák Słońce iáśnieiący pokázuie śię z Niebá Nayiáśnieyſzemu Krolowi náſzemu Kázimierzowi; y Aloizy z Nayiáśnieyſzych Antenatow y Kolligatow ſwoich, potym w Słońcu Theologicznym Niebu y świátu záiáśniał. Zoſtáie w ſrzod ogniá cudownie bez naymnieyſzego nárуſzenia ſwego Koſtká, zoſtáie y Aloizy: y owſzem goreie Koſtká, goreie y Aloizy miłośćią *B.* podobnieyśi do Seráfiná niż do śiebie ſámych; gdy obádwá iák ieden Serafin; álbo iák ieden Fenix w ſwoim Naſtępcy odradzáiący śię cudownie tym ogniem z ſámych prochow śmiertelnych. Wſzák tego roku, ktorego Koſtká S. umiera, rodźi śię S. Aloizy; y w ten ſam dźień, ktorego S. Koſtká umiera, to ieſt w dźień Wniebowźięćá Nayśw: Mátki y Koſtkowey, słyſzy potym od niey Aloizy przy Kommunii S. te słowá *Ingredere Societatem Filii mei* iák ná mieyſce zmárłego w ten dźień Koſtki; práwie Fenix świątobliwośći z prochow śmiertelnych Anteceſſorá ſwego w Zakonie S. Koſtki: ná ktorego śię S. przykłády ſobie zoſtáwione zápátruiąc, ták ie wſzyſtkie w ſobie wyráźił; że práwie Aloizy był *vera Effigies* żywym Obrázem świątobliwośći Koſtkowey. Koſtká ieſzcze w żywoćie Máćierzynſkim będąc, Słońcem cudownie przy Jmieniu JEzus obiáśniony; y Aloizy niż śię zupełnie urodźił, wprzod świátłem łáſki B: przez Chrzeſt ozdobiony. Bierze Koſtká Kommunią S. z rąk świętych Anielſkich, bierze Aloizy y naypierwſzą z rąk S. Károlá Borromeuſzá Aniołá tákże w ćiele ludzkim. Koſtká ieſzcze w Nowicyáćie nád wielkich Doktorow z ſobą zoſtaiących nád W: Aquáwiwę Jnſtruktora ſwego: podobnie Aloizy y o Troycy Przenayświętſzey nád ſwoich Doktorow dyſputuie; że Dyſcypułem będąc, mowić o ſobie słuſznie może, *ſuper omnes docentes me intellexi*; *Diſcipulus ſupra Magiſtros*. Ná słowko iedno cudze Pſal:
mniey foremne odważnie wymowione, mdleie Koſtká, y w *Confiteor* wymowić nie może tych słow *mea culpa* moiá winá: mdleie y Aloizy przy Spowiedźiach wſpomniáwſzy tylko grzech iáki naymnieyſzy; tak śię nim brzydźił, ćiężſzego ani tám pytay; y *umbram peccati* uchodźi, ćieniá náwet płći obcey niechcąc pocáłowáć w igrázce y od takiey gry ućiekáiąc gdy ieſzcze był ná świećie. Cierpi śiłá Koſtká, ćierpi y Aloizy, od Oycá ſwego dla weśćia do Zakonu náſzego: do

 ktore-

ktorego obádwáy wyráźnym roſkazem od Nayświętſzey Mátki wezwáni byli temi słowy, *Ingredere Societatem Iesu*; iákoby to ieden był, iedney Mátki Syn Koſtká y Aloizy. Koſtká ſzczegulnie w Oratoryi inſzych celował; práwie *Orator Marianus*, ſzczegulny záwſze Pánegiryſtá Nayświętſzey Mátki: y Aloizy *sacer Orator*, ták żárliwie zwykł kazáć; że po Iego Kazániu, kilku ſpowiednikow y cáłą noc mieli co robić słucháiąc penitentow. Jeſt tu miedzy S. Reliquiámi, toż Kazánię Twoie S. Káznodźieio Aloizy: (iáko y piſmo, S. Koſtki ręką piſáne, práwie Piſmo Swięte; o ktorym *Vaticanum Oraculum* dawno przyznáło, *Digitus Dei hic est*:) o gdyby y nam teraz wſzyſtkim, ſzczerą pokutę, ſerdeczną ſkruchę, wyperſwádowáło! Służy Koſtká y proſtym ludziom w Dylindze; służy Aloizy poſpolitym zápowietrzonym w Rzymie. Obádwá w oſtátniey chorobie Niebo do śiebie zſtępuiące widzą. S. Aloizy, iáko świádczy Hiſtorya żyćia Iego, poſpolity w wſzelákich Duſzy y ćiáłá potrzebách Pátron; iáko y Swięty Koſtká. Wielce Kánonizuie y wysławia wkrotce po śmierći Koſtkę S. Fránćiſzek Sálezy, práwie *Seraphinus Infulatus*, w tráktáćie wydánym o miłośći Boſkiey gdźie go y cáłemu Kośćiołowi B: proponuie iáko godnego Kánonizácyi *merito canonizandum*; Urban záś Oſmy, przed J. W. Tyſzkiewiczem Biſkupem Wileńſkim, názywa go *parvum Puellum sed magnum Sanctum* małą Dziećiną ále wielkim Swiętym: Kánonizuie y wysławia tákże podobnie Aloiżego Seráficka Pánná S. Mágdálená de Pázzis w záchwyceniu Roku 1600. ná reprezentowáną ſobie chwałę w Niebie Aloizego mowiąc z podźiwieniem; *O iak wielką ma chwałe Ludwik Ignácego Syn! ledwie poymuie że tak wielką Swieci mogą mieć chwáłe, iaką widzę w Ludwiku; o gdyby mi ſie cały swiát zbiegać godziło, y ogłoſić że Ludwik Wielki ieſt Swięty!* Teyże S. Pánny przyznániem, Aloizy S. był *Martyr incognitus* Męczennikiem nieznáiomym; częśćią, że ſię ciężko ná ſercu dręczył, iz nieták Bogá ſwego kochał, iáko go godnym miłośći bydź widźiał; częśćią, że oſtremi dyſcyplinámi, czáſem y oſtrogami ſię biczuiąc, okrutnie ſię ſam męczył; gdźie ná chwałę Niebieſką Aloizego ſpoyzrzáwſzy, słuſzniebym y z Poetą záwołał *Quam ingens gloria calcar habet!* y Koſtká Męczennik práwie, to od miłośći Boſkiey ſpalony, że rzeczą ſámą coraz mowił *amore langveo*; to od ſámego rodzonego ſwego Páwłá czy Száwłá ná ten czás perſekutorá, S. potym Náślàdowcy ſwego; to od krwáwych á częſtych dyſcyplin; o ktorych zacnie Sámboritanus nápiſał; *ſæpe tuo fluxit purus de Corpore Sangvis; Ipſe Tibi Sanctus ſponte Tyrannus eras.* Zgołá we wſzytkim, Koſtká y Aloizy, iák ieden, ták; ze mogę o nich co o Aloizym do Anioła przyrownánym W. náſz Polſki Horácyuſz X. Sárbiewſki trochę odmieniwſzy mowić; *sunt ſimiles habitu, ſimiles ſibi moribus ambo; Dicite, ſint ſimiles ſibi num magis unus & idem?* Zaczym chwałá S. Koſtki, ieſt oraz chwałá S. Aloizego. Y dla tego ſámego przydałem w Propozycyi moiey: że Kanonizácya S. Koſtki ieſt Beátyfikácyą Korony Polſkiey, przy S. Ludwiku Gonzádze; iáko oraz záwártym ſwoią chwałą w S. Koſtce. A lubo y ſámego S. Koſtki Kánonizácya ieſt Beátyfikácyą Korony Polſkiey: dopieroż iednák przy S. Gonzádze iáko ſzczegulną tákże relácyą do Korony Polſkiey y do iey Beátyfikácyi máiącym. A iako chwałá S. Gonzági Xiążęćiá S: R: I: záwiera ſię tu odemnie oraz w chwale S. Koſtki Koronnego Pátroná Polſkiego Pryncypálnego: ták W. X. Litewſkie, záwieram tu oraz w ſámey Koronie Polſkiey, iáko do niey inkorporowáne; áby Xiążęćiá S: R: I: Gonzági Kánonizácyi, korreſpondowáło W. X. Litewſkie: iakbym obſzerniey mowił; że Kánonizácya S. Koſtki Koronnego Pátroná przy S. Xiążęćiu Ludwiku Gonzádze ieſt Beátyfikácyą Korony Polſkiey y W. X. Litewſkiego.

Ale iuż záłożoney dowodzę prawdy: ktory fundámentálnie probuie y ſámo Stánisłáwá Koſtki Imię z dźiśieyſzą Uroczyſtośćią złączonę, práwie Wieſzczym piorem od Ukoronowánego Proroká opiſáne; *Laus ejus in Ecclesia Sanctorum,*
149. *gloria hac eſt omnibus Sanctis ejus*; Sławá iego práwi w Kośćiele w zgromádzeniu Swiętych, chwałá tá ieſt wſzytkim Swiętym. Jmię Koronne Stánisłáwá, iednoż co Sławá á Koronnych Stánow Sławá, álbo chwałá Sławakow Polakow ſwoich: à Stánisław Koſtká co? oto łáćinſkim trybem piſząc *Stanislaus Coſtca*, przez Anágrámma iednoz, co *Coſta laus Sanctis*; Koſtká Sławá Swiętym; czyli te-

li tedy nie o Nim Prorok mowi y o Jego Imieniu, *Laus ejus in Ecclesia Sanctorum, gloria hac est omnibus Sanctis ejus?* Dopieroż przy Wigilii dźisieyszey do Wszystkich Swiętych y owszem przy ich Uroczystośći iuż zaczętey teraz *à primis Vesperis*, Solennizuiąc Kanonizácyą S. Stanisłáwá Kostki czy nie słuszna mowić? *Laus ejus in Ecclesia Sanctorum gloria hac est omnibus Sanctis ejus?* Zaprawdę Sława Stanisława dźisieyszego, Jego Imieniu wrodzoná y náleżyta teraz w Kośćiele S: w Zgromadzeniu Swiętych, iest chwáłá wszystkich Swiętych; wszystkim Swiętym oraz należyta. A czyli tá sámá Swiątynia tak wielu y Nayprincypalnieyszych Swiętych P: zostáiących tu w SS. Relikwiach, nie iest chwałą S: Kostki; á oraz chwałą zaszczytem tychże wszystkich Swiętych? kiedy y pod czas nie dawnego pożaru, Głowa S: Kostki odważną ufnośćią w protekcyi Jego w progu tutecznym skarbcu Kośćielnego, (gdźie wszystkie pomienione Relikwie SS. w ten czas zostáwáły,) położona w tym progu, wpadaiący iuż tamże drzwiami płomień odbiłá y oddaliła: *Laus ejus in Ecclesia Sanctorum, gloria hac est omnibus Sanctis ejus.* Maiąc oko na to, że rożne Páństwa dla większey obligácyi y kolligacyi swoiey, Wszystkich także Swiętych Patronow swoich generalnie iednego dniá obchodzą; iako y Krolestwo nasze Wszystkich oraz Swiętych Patronow Krolestwa Szwedzkiego należącego przedtym do Krolow Polskich Fest uniwersalny obchodźi; iakoż y Bonifacyusz, niż w całym Kośćiele B: Swięto Wszystkich Swiętych postanowił, pryncypalniey przedtym Wszystkich Swiętych razem Patronow Zakonu swego Benediktyńskiego solennie obchodźił; mnie się zda: że właśnie tu teraz przy Solennizácyi S: Kostki, Swięto oraz generalnie Wszystkich Swiętych Patronow naszych Koronnych; (wszak inszego dniá na to Swięto dotąd nie mamy:) ieden S. Kostka solennie Generalny, wszystkich potrzeb; wszystkich oraz Stanow Koronnych; wszystkich Tytułow, Krolewskich, Ksiązęcych, Páńskich, Panięcych; Duchownego, Senatorskiego, Szláchetnego, Mieyskiego, y Wieyskiego oraz Stanu Koronnego; y owszem wszystkich práwie Panstw Uniwersálny Pátron. Czytayćie Procesa do Kánonizácyi, Lwowskie, Krákowskie, Poznáńskie, Przemyslskie, y insze w Koronie nászey; y, owszem y Procesa we Włoszech, we Fráncyi, w Hiszpánii, w Indyi, w Cesárstwie, y inszych Páństwách poprzyśiężone; á przyznaćie co mowię. S: KOSTKA, Pryncypálny y oraz ostátni miedzy Kánonizowánemi dotąd Pátron Koronny, *Primus & novissimus*, záwiera w sobie Wszystkich SS: Pátronow Koronnych; y owszem Wszystkich Swiętych; *Laus eius in Ecclesia Sanctorum, gloria hac est omnibus Sanctis eius.* Nie dawno w Hiszpánii po chrzcie dáno Imię Wszystkich Swiętych Infanti Hispaniarum: S: Kostce práwie Infanti Poloniarum czy nie słuszniey, nierownie dáć Imię ále y pochwałę oraz Wszystkich Swiętych? *in quo uno Sanctorum Omnium merita veneramur*; ták o Nim słusznie mowić mogę, co o S. Xáwierze Gaspar Villaroje Biskup Chilenski nápisał; wszák y S. Kostkę ieden nabożny do Niego w Litániach od siebie złożonych názywa, *Compendium omnium ætatum Sanctorum*, Zbiorem wszystkich Wiekow Swiętych. Práwie ad literam, wszystkie Wieki Swięte w Kostce S. záwárte, wyráźił Kośćioł B: w tych słowách, ktore dotąd o Nim czytą; *Senectus venerabilis est non diuturna, neq; annorum numero computata, cani autem sunt sensus hominis & ætas senectutis vita immaculata consummatus in brevi explevit tempora multa*: Wiek S: Dziecinny, niewinnośćią y láty; wiek męski, niewzruszonym w cnoćie męstwem; wiek podeszły, doyrzáłą swiątobliwośćią y cudowną z Niebá śiwizną; wszystkie zgołá wieki Swiętych P: zá tym wszystkich Swiętych w sobie zámknął S: Kostká: dopieroż zámknął w sobie wszystkich S: Pátronow Koronnych. W Nim iednym iáko naymłodszym, wszystkich SS: Pátronow Koronnych, iáko Antenatow Iego widźieć: w Nim S: Káźimierzá Krolewicá Polskiego Synowski práwie áffekt ku Nayświętszey MATCE swoiey Krolowy Polskiey máiącego; Hiácynthá Kwiát práwie Niebieski, y Perłę oraz Niebu naydroższą; y B: Micháłá Gedrocia Kśiążę Litewskie; Kolligatow swoich; y inszych SS: Pátronow Koronnych, skolligowáne práwie y skoncentrowáne cnoty S: Widzieć oraz w Nim, uniwersálną Ich wszystkich protekcyą nád Koroną Polską. Spoyzrzyćie ná Lwow y insze Miástá Koronne; áż tám S: Kostká nád wszystkiemi rázem bramámi y ná naywyższey wieży oraz,

Sap. 4.

iákoby nie ieden był, wſzędźie ſtraż trzyma; y z kámienia wyryty, nie iák z
kámienia, wylátuie práwie ná obronę: iuż pod czás pozáru ſtráſznego, nád
bramą, to klęczącego, ręce ku Niebu wznoſzącego y modlącego ſię, widzą; to ſto-
iącego, zásłániáiąceo oraz płaſzczem ſwoim miáſto, ſiebie ſámego pożárowi op-
poniącego; to odbiiáiącego od miáſtá płomienie wpadáiące: iuż pod czás po
wietrza niezliczone Oſoby y Domy rázem rátuiącego: iuż pod czás inkurſyi Tá-
tárſkiey y Tureckiey obſydyi, w obráźie ſwoim ná wieży przybitym, to ná Kol-
legium náſze pátrzącego, to cudownie ná tę ſtronę y bramę obroconego, y
práwie replikowánego; ná ktorą cięższy był nieprzyiaćielſki inſult; to rády o-
blężonym dodáiącego, to bramy obchodzącego, to chodzącego po murách, to
o zdrádźie przeſtrzegáiącego, to nieprzyiacielowi z murow pálcem grożącego;
wſzelkim ſpoſobem y złożeniem ſwoim broniącego; w ſámych Obrázách ſwo-
ich czuiącego nędze Polſkie y czuiącego oraz ná nieprzyiaćioł; (ták że ći w wi-
gilią Swiętá Iego odſtąpić muśieli;) to zbledniáłą, to płączącą, to gniewliwą ná
nich twarz pokázuiącego: iákby to nie ieden był ále wieloráki oraz, uniwer-
es. ſálny w Koſtce iednym Pátron Koronny; *Centum ſpectabis in uno.* Więc nie dźi-
wuię ſię iuż: czemu S. Koſtká ták y ſam gorzał od upałow Niebieſkich wodá-
mi nieugáſzonych; że y byſtre rzeki ſuchą nogą przebył; iż prawdźiło ſię o
8. Nim *aquæ multæ non potuerunt extingvere Charitatem, nec flumina obruent illam;* y
potym ná swietnym iák Eliaſzowym ogniſtym woźie, pioruny práwie ná nie-
przyiaćioł Polſkich zápalone rzucżáiący widziány: nie dziwuię ſię; bo kryſztało-
wy Iego niewinnośći kándor, ták liczne Swiętych B: promienie w ſiebie ſkon-
centrował: ták y kryſztałowa Sferá Archimedeſá, im więcey Niebieſkich pro-
mieni w śiebie zebráłá; tym łácniey upałámi ſwemi y cáłe okręty nieprzyia-
ćielſkie wpuł morza ſpaliłá. Zátym słuſznie przy Iego solennizácyi, Iemu
przyczytáć ſię może Ewánielia; ktorą ták ná wſzyſtkich Swiętych dziśieyſzych,
iák ná wſzyſtkich Swiętych Pátronow ſámych generálnie, iáko y w Kośćiele
Greckim ná Swięto Mikołáiá S: czytáią de 8. Beatitudinibus o ośmi Błogosłá-
wieńſtwách; ktoremi Chriſtus Pan wſzyſtkich Swiętych ſwoich nieiáko Káno-
nizował. Należy do wſzyſtkich tych 8 Beatitudines S: Koſtká; należy náwet y do
5. owych *Beati qui perſecutionem patiuntur,* ták śiłá prześládowánia od ſámego ro-
dzonego Brátá dla swiątobliwośći ſwoiey niegdy ćierpiący: bá y od tych dotąd;
ktorzy z niego y po śmierći náwet ſukienkę Iezuicką zdzieráią. Ey ktożkolwiek
táki ieſteś, oſtrożnie; *jam parce ſepulto;* wſzák mowićie choć niesłuſznie że Ie-
zuitá dopiero ná márách; iuż ták dawno S. Koſtká ná márách poległ, wierz-
ćie że iuż od Iezuitow nie wynidźie. Prędzey y z Niebá ſámego nieiáko wyni-
dzie, niż od Iezuitow; bo ſię z Niebá nieraz pokazáwſzy ná Obronę Polſki ſwo-
iey y inſzych, nie ináczey ſię prezentował wtenczas, tylko w Iezuickiey ſukien-
ce. Ieżeli kto ieſzcze cáłemu Swiátu, y naywyżſzey ná źiemi niewierzy decy-
zyi, w terázniey ſzym náwet Proceſsie kánonizuiącey wyráźnie S: Koſtkę iáko
Nowicyuſzá Societatis Iesu; ktorego y komorkę Iezuicką, w ktorey dokonał, o-
broconą w káplicę poswięćił Solennie Klemens XI; y ſam tám naypierwſzy Mſzą
Swiętą odpráwił: oſtrożnie żeby ſię tákiemu ſam nie pokazał S: Koſtká ták gro-
zno iákby ſobie nie życzył; iáko ſię y nieprzyiaćiołom Polſkim nie ináczy tyl-
ko w ſukni Iezuickiey pokázywał; o czym wiedzą wſzyſtkie kroniki y cáłe Woy-
ſká náſze. Stráſzny BOG o honor ſwego Koſtki: zá náſzego wieku pewny zná-
czny Człowiek, (cyrcumſtáncyi niewyrażam dla pewney cyrcumſtáncyi, *pono cu-*
Pſal: 140. *ſtodiam ori meo & oſtium circumſtantiæ labiis meis;*) uymuie czći S: Koſtce; áż wkrot-
ce godność ſwoię ſtráćiwſzy nád to tudziez nogę w koſtce łamie: o czym usły-
ſzawſzy práwie *Præſul ſui Nominis* I W Swięcicki Biſkup Chełmſki záwoła; o-
toż zá Koſtkę, nogę w koſtce złamał. Ale to z okázyi; że S. Koſtká należy ná-
wet y do tey beatitudinem, *Beati qui perſecutionem patiuntur:* dopieroż należy do
owych, *Beati mundo corde Beati pacifici* y tám dáley; czego łácno doyść z ſáme-
go S: żyćia Iego: dość, że cum 8 Beatitudinibus z wſzyſtkiemi Błogosłáwien-
ſtwy B: tu teraz do Prześwietney Metropolii Kroleſtwá Polſkiego przychodźi No-
wokánonizowány z S: Ludwikiem S: Koſtká; ſwoią Kánonizácyą, ták liczno Bło-
gosłáwioną czyni, Beatyfikuię Koronę Polſką. Gdy Włádysłáwowi Iá-
gello-

gellonowi dał P. BOG Syná w Wigilią wszystkich Swiętych, po Imieniu Oyco-
wskim názwánego Władysłáwá; z czásu sámego wszystkie fortuny zwyćięstwá y
nádźieie publiczne od Wszystkich Swiętych rokowáno, iáko swiádczy Bielski: do-
pieroż kiedy tuteczna Metropolia Koronna, y w niey cáła Oyczyzná nászá, przy
Wigilii Wszystkich Swiętych od BOGA odbiera Syná swego STANISŁAWA
KOSTKĘ nowym Swiętego tytułem ozdobionego; kiedy tenże wszystkie Beatitu-
dines wszystkie Błogosłáwienstwá B: przy Solennizácyi Kánonizácyi swoiey z
sobą do niey przywodźi; iák tu bez kompárácyi dopieroż wnośić wszelákie for-
tuny, zwyćięstwá nádźieie y Błogosłáwienstwá B: ná cáłą Oyczyznę! słusznie
wnośić że Kánonizácya S: Kostki Beatifikácyą Korony Polskiey. Może Mu się
słusznie przypisác *Similem illum fecit in gloria Sanctorum, cujus memoria in bene-* Eccle.
dictione est; podobny iest w chwale nie iednemu ktoremu Swiętemu, ale Swię-
tym generalnie; podobny nowoodebránym swoim Swiętego tytułem: ále oraz
przy tym S: Tytule przy Kánonizácyi swoiey pámięta o Oyczyznie swoiey; áby
in Benedictione w Błogosłáwieństwie wszelákim zostawáłá; *Similis in gloria San-
ctorum, cujus memoria in benedictione est.* S: Stánisłáwá Kostki Imię właśnie No-
men gloriæ, Imię sławy iák *Dan: 3. Benedictum Nomen gloria Sanctum:* gdy *San-
ctum,* nowy Swiętego tytuł ná siebie bierze; oraz pierwszy swoy tytuł od Bea-
tifikácyi od Błogosłáwieństwá miány, ná *Nomen Gloria* ná swoie Imię Polskie
Sławáckie przytrzymuie. Nowokánonizowánych z S: Kostką uważałem, że
wszystkich 8. było; á osmy miedzy nimi y ostátni położony S: Kostká: ośmi
tákże dotąd Zakon nász liczy Swiętych swoich kánonizowánych; osmy y ostá-
tni znowu miedzy nimi S: Kostká; ále naypierwszy przed nimi wszystkiemi
y przed S: Oycem swoim Fundatorem nászym Beatifikowány: przy terázniey-
szey zás Kánonizácyi Wszystkich Swiętych od Christusá P: w Ewánielii ich,
ostátnia tylko Kánonizácya Chrystusowa, iáko y pierwsza Beatitudo, to ma so- Libr. 8
bie przydáno; *Ipsorum est Regnum Cælorum;* cáłe Krolestwo B: w sobie, w swych Cap: 6:
zásługach záwierá; o czym Ambroży S: *Sicut spei nostræ Octava perfectio est, ita* ca.
Octava summa Virtutum est; á Hipponenski Infułat mowi, *Ultimá Octava Beatitu-* S. Aug
do tanquam ad caput redit, quia consummatum perfectumq; ostendit & probat: á czy Libr: 1.
to nie alluzya do osmey Beatitudinem nászey, osmego ostátniego miedzy No- Serm:
wokánonizowánemi teráz Swiętemi P: pierwszego miedzy Beatifikowánemi ná- Cap:
szemi, S: Kostki? przy ktorym y Kánonizácyi Iego solenney wszystkie się tu
Beatitudines iák in Summá záwieráią. Tu iák *Octava summa Virtutum,* tak *spei
nostræ Octava* albo *summa perfectio est;* tu przy Kánonizácyi S: Kostki, nádźiei ná-
szey Polskiey osma to iest Naywyższá perfekcya y Beatitudo: Kánonizácya S: Ko-
stki Beatifikacyą Korony Polskiey. Jbynaymniey nie mięszám się tym; że
áż ostátniego S: Kostkę miedzy Nowoświętemi Kánonizuią y wychwaláią; gdy
oráz pierwszego miedzy Beatifikowánemi nászemi wielbią: bo to sámo tu mo-
wić o Nim mogę, co Orátor o Janie Hirkanie; ktorego w starym testámenćie
ostatniego wychwalaią; od ktorego Imieniá y nowy się záczyná iak od Jutrzenki;
Satis fastigii ad Ioannis iá mowię *ád Stanislai gloriam accedit, quód ipse post omnes,* Thesaur.
*post ipsum nemo laudatur; idemq; Nomen, nunc Phosphorus, nunc Sanctæ Ecclesiæ Hespe-
rus, alios sacros fastos coronát alios aperit.* Práwie się ziśćiło; co y młodemu
nászemu Abráhámowi, przed láty iego cudownie śiwszemu y Sędziwszemu, S:
Kostce, (ktorego *infantia quidem computabatur in annis sed erat senectus mentis im-* S: Ambr
mensa;) BOG przyobiecał roskázuiąc mu y przez Nayśw: Mátkę; *Egredere de Do-* sius de
mo tua & de cognatione tua, & veni in terram quam monstrabo tibi; magnificabo No- Agnes.
men tuum erisq; Benedictus benedicam benedicentibus tibi: wszák iáko Abráhám, pier- Genesi
wszy od BOGA beatifikowány *eris Benedictus,* Pátryárchą innych Błogosłáwionych;
in te benedicentur universæ cognationes terræ; ták Kostká nász, Wielki Pátryárchá, nie-
tylko że Pater Patriæ Oycem práwie y sámey Oyczyzny swoiey; Oycem y Pátry-
árchą Polskiey Prowincyi Iezuickiey, ktora słusznie Stánisłáwowską zwácby się mo-
głá; bo pierwszy z Korony Polskiey do Zakonu nászego wstąpiwszy sobą sámym
ią ufundował, pociągnąwszy zá sobą tudzież, to inszych wielu, to szczegulnie y
naprzod W X swego Imienia Stánisłáwá Wárszáwickiego Referendarzá ná ten
czas Koronnego y do wysokiey Infuły Nominatá; ktory Konnowicyuszem Iego

będąc, pierwſzy żyćie iego Swięte záraz po śmierći opiſał, y potym ná fundácyą Prowincyi Polſkiey tu zesłány od S. Fránciſzká Borgiaſzá. A S: Borgiaſz iák S. Koſtkę do Zakonu, y Prowincyą Polſką ſobie Nayukochánſzą z Nim przyiął; ták wniosł do niego Sorticyą SS. Pátronow, álbo ták licznych ná ſzczęśćie, y własnie ná ſzczęśćie, Pátronow Swiętych; ktorych y wſzyſtkie Kongregácye náſze Koronne záżywáią: iákby przy Koſtce wiązáło ſię tudźież ták śiłá, niezliczonych prawie, ná ſzczęśćie náſze Pátronow Swiętych; iákby S. Koſtká Pátron Princypálny generálną y publiczną był Prowincyi y Korony Polſkiey Fortuną: iákoż ták śiłá przy S. Koſtce przybyło Koronie Polſkiey Princypálnych imæ Claſſis Pátronow, ile ich żadne inſze Kroleſtwo nie ma. Ale máłom powiedział: co Abráhám wſtárym Zakonie, to S. Koſtká w Nowym Zakonie náſzym Pátryárchá wſzyſtkich Błogosłáwionych, *eris Benedictus*; pierwſzy on w Zakonie náſzym przed wſzyſtkiemi innemi Beatifikowány Pátryárchą właſnie ieſt wſzyſtkich náſzych potym Beatifikowánych. A y ztąd S: Koſtká oſobliwą fortuną, y Ozdobą, Ubłogosłáwieniem, Beatifikácyą Korony Polſkiey: że w Nim, Polſka náſzá naprzod przed wſzyſtkiemi inſzemi Kroleſtwy, w tym Zakonie Beatifikowána, przed Hiſzpánią w ſámym Fundátorze náſzym Ignácym Swiętym, y w S: Borgiaſzu Wielkim Vicereju y Kśiążęćiu, potym Generale náſzym; przed Kroleſtwem Náwárſkim w S: Xáwierze Indyiſkim Apoſtole Krwi Krolow Náwárſkich; przed Ziemią práwie Swiętą Włoſkich Páńſtw, w S. Aloizym Kśiążęćiu S: Páńſtwá Rzymſkiego; przed Kroleſtwem Fráncuſkim, w B. Ianie Fránćiſzku Regiśie; przed drugim Swiátem Iáponſkim, w S: 3 Męczennikách náſzych Páwle Ianie y Iákubie. Lecz pátrzmy iák to ſámo Duch Swięty wyráźił w pomienionych słowách; *Magnificabo Nomen tuum erisq; Benedictus, benedicam benedicentibus tibi;* ieſtći tám przydáno y to, *maledicam maledicentibus tibi*, ále ia uchoway Boże tego nie przydáię, y S. Koſtká tego nie pretenduie: to tylko tu upátruię; że przy Uwielbieniu S. Stánisłáwá Koſtki przy Kánonizácyi Iego, potym iák iuż był Błogosłáwionym Beatifikowánym, y tych ktorzy go ſzczegulnie sławią Beatifikuie błogosłáwi BOG; *eris Benedictus*, á potym *benedicam benedicentibus tibi:* niemowi tylko *magnificabo te*, ále *magnificabo* y *Nomen tuum*; w ſámym Stánisłáwá Imieniu, Imię Iego Polſkie Sławę y Imię Sławakow od Sławy wzięte, uwielbia Beatifikuie BOG; *Magnificabo Nomen tuum, benedicam benedicentibus tibi*: Więc czyliż nie iáwna; że Uwielbienie Kánonizácya S: Stánisłáwá Koſtki, ieſt Beatifikácyą Imienia y Korony Polſkiey?

Rzecze kto; że ztąd wielkie præiudicium Wielkiemu Infułatowi Męczennikowi y Pátronowi Koronnemu S. Stánisłáwowi pierwſzemu; po ktorym iáko drugi tegoż Imienia ná Kátedrze Krákowſkiey nie będźie wedle wielu opinii, (iákoż podobno drugi Stánisław Biſkup nie będźie;) ták żaden inſzy S. Pátron Koronny bráć mu prymu nie może. Ale ták to, co mowię, nie ieſt præiudicium pierwſzego Stánisłáwá Swiętego; że raczey ieſt oſobliwa ozdobá y chwałá Iego, iáko Oycu chwałá Synowſká. S: Stánisław Koſtká Princypálny Pátron Koronny; ále S. Stánisław Biſkup, pierwey ieſzcze, tákiż y ſámego S. Koſtki, Pátron. W czym táką ia mam imáginácyą; że iáko y prywatnych Oſob y cáłych Pánſtw Kroleſtw, intereſſá iedne do Swiątobliwośći, drugie do Błogosłáwienſtwá ich náleżą; poſwięca nas BOG, nieiáko Kánonizuie, bo Swiętemi czyni przez łáſkę ſwoię poświęcáiącą; beatifikuie záś ubłogosłáwia uſzczęśliwia nas *per visionem Beatificam*, przez widzenie twarzy ſwoiey S. y inſze Błogosłáwienſtwá ſwoie: ták SS. Pátronowie náśi Koronni, z właſnego Narodu náſzego idący, ktorzy naydawniey ſą Princypálnemi imæ Claſſis Pátronámi Kroleſtwá Polſkiego; SS Stánisłáwowie obádwáy Szczepánowſki y Koſtká, tą ſię funkcyą protekcyi nád Koroną Polſką princypálnie podzielili. S: Stánisław Infułat, (co ieſt godnieyſza,) do Kánonizácyi Korony Polſkiey ſzczegulnie Pátron; S. Stánisław Koſtká do iey Beatifikácyi. Rzućmy oko ná cyrcumſtáncye obudwuch: ſymbolizowáli prawdá wielce z ſobą Ci Swięći; obádwáy Párentelaći Koronni; obádway záraz po chrzćie S. BOGU w Naysw: SAKRAMENCIE zoſtáiącemu ná Ołtarzu ofiárowáni. Od Národzenia S. Koſtki, 180 około lat liczemy do terázznieyſzey Iego Kánonizácyi; tyleż práwie lat Kánonizácyi ſwoiey czekał S: Biſkup Stánisław. S: Biſkupá ná ſztuki porąbánego y cudownie do cáłośći ſwoiey przywroconego przy 4 cudownych Orłach tudźież

ſtrzegą-

ſtrzegących, cudownie wteyże cáłośći BOG konſerwował poty; aż ná większy S: pożytek publiczny Kośćiołow Polſkich ſam ſię podzielił ná S: Relikwie; áby ie Nimi poswięćił: S: Koſtkę tákże po ſmierći, przy 4. Przeswietnego Domu Gonzágow Herbownych orłách w S: Aloizym náſtępcy potym Iego ſtrzegących, cudownie BOG konſerwował w cáłośći ſwoiey nienáruſzonego, poty; áż większym ieſzcze cudem ſam ſię ná licznieyſzą pomoc Kroleſtwá náſzego ná ubłogosłáwienie więcey mieyſc ſwoią nieiáko prezencyą podzielił. Pod czás kánonizácyi ſámey S: Stánisłáwá Biſkupá ták iáwne ſię cudá ſtały, iáko wiemy z S. żyćia Iego; (czego o żadney inſzey Kánonizácyi nie czytamy;) y S. Koſtká pod czás ſámego Proceſsu ná Kánonizácyą ſwoię liczne y oczywiſte cudá czyni; iáko czytáć wolno w Proceſsie, ieſzcze Roku 1629. Lwowſkim, Przemysłſkim, y inſzych.

Atoli iákom rzekł wtym rożność ieſt miedzy temi Swiętemi Princypálnemi Pátronámi Koronnemi: że S. Biſkup Stánisław ſzczegulnie do Kánonizácyi Korony Polſkiey Pátron; S. Koſtká do iey Beatifikácyi. S: Stánisław Biſkup, bez Beatifikácyi záraz Kánonizowány, záraz Swięty deklárowány, iáko Infułatowi należy, *Oportet Episcopum eſse Sanctum:* ná co mu ták należy bydź Swiętym? żeby y inſzych konſekrował, poswięcał, grzeſznych Swiętemi czynił, kánonizował nieiáko; *Omnis enim Pontifex pro hominibus conſtituitur in iis, quæ ſunt ad Deum; ut offerat ſacrificia pro peccatis:* ztąd y w ſtárym Teſtámenćie Sancta Sanctorum, y Poswięcánia ábo konſekrácyi ceremonie do ſámych tylko naywyżſzych Kápłánow należáły. S. zás Koſtká teraz Nowokánonizowány, nie pretenduiący y teraz Ziemſkiey Kánonizácyi; (iáko y Naysw: Mátki Iego nie Kánonizuią tylko Beatifikuią w Ewánielii Swiętey; *Benedicta tu in mulieribus;* y ſam Chriſtus Pan wſzyſtkich Swiętych ſwoich Beatifikował ráczey niż Kánonizował, *Beati pauperes, Beati mundo corde* y tám dáley; y ſámego náwet Xiążęćiá Apoſtołow *Beatus es Simon Bariona;* y owſzem y Chriſtuſá, tylko tám Błogosłáwionym głoſzą, *Benedictus qui venit in Nomine Domini;*) S. mowię Koſtká wprzod był, záraz práwie po smierći, y ieſzcze po dwárázy, co oſobliwa, Beatifikowány, krom vivæ vocis Oraculum, raz od Klemenſá 8. drugi raz ſolenniey od Páwłá 5. ták długo dotąd utrzymuiący tęż Beatifikácyą; ná co? áby doſyc máiąc dla czci ſwoiey ná iedney Beatifikácyi, drugą dotąd od ſiebie utrzymáną, liczno y ſolennie Koronę náſzę ubłogosłáwił. Właſnie iák o Naysw: Mátce S. Doktor uważáiąc, że raz ią pełną łáſki názywáią, zkąd ią Błogosłáwioną tytułuią *Gratia plena, Benedicta in mulieribus;* drugi raz tudźież zwiáſtuią, że Duch S: z łáſką ſwoią zſtąpi ná nię *Spiritus Sanctus ſuperveniet in te;* iákoż pełna iuż łáſki y Błogosłáwieńſtwá B: może go ieſzcze co więcey w ſiebie przyiąć? w pełne naczynie drogiego náprzykład Oleyku, nie wleieſz iuż nic więcey chybá ná to, żeby ſię po ſtronách wylało y rozeſzło; mowi rezolwuiąc tę trudność: *ut iam plena ſibi, nobis ſupereffluens fiat;* áby łáſká y Błogosłáwieńſtwo B: ktorego iuż pełna byłá Nayś: Mátká, powtornie nád to nádáne ná nas ſię zlało. Ták práwie S: Koſtká, to Vivæ Vocis Oraculo, to Brevi Apoſtolico dwá rázy, Beátyfikowány; ná co? *ut iam plenus ſibi, nobis ſupereffluens fiat* wzorem Nayświętſzey Mátki ſwoiey: żeby tá Beatifikácya Błogosłáwienſtwo B: ktorego iuż pełen był doſtátecznie S. Koſtká; powtornie nád to nádáne, ná nas ſię ná Koronę Iego Polſką zlało: czyliż tedy S. dziśieyſzy Koſtká nie Beatifikuie Korony Polſkiey? Ieſzcze y cáłe Kroleſtwá, y pártikulárne Oſoby poſpolićie dwuch Princypálnych máią Pátronow S. iednego zoſtáiącego w Niebie, dánego poſpolićie od ludźi przy łáſce poswięcáiącey ná Chrzćie Swiętym, od ktorego Imię mamy; drugiego ná źiemi S. Aniołá ſtrozá dánego od ſámego BOGA. S. Biſkup Stánisław, to Pátron Koronny, iáko przyſtało, dáleko od ludzi grzeſznych oddalony w ták zepſowánym w ten czas Pánſtwie, nád Niebá wyſoko wynieśiony; *talis enim decebat ut nobis eſſet Pontifex, Sanctus ſegregatus a peccatoribus, & excelſior cœlis factus;* właśnie Pátron od ktorego wielkie Imię ná cáły Swiát mamy Polacy: á do tego wſzák co Polak to Stánisław iáko częſto mowią y poſtronni niektorzy rozumieią. Ale ná coż nam ten S. Pátron przy chrzćie? oto princypálnie dla łáſki poswięcaiącey, kánonizuiącey nas nieiáko, choć wewnętrznie nieznácznie ále nayzacniey nayprawdźiwiey Swiętych czyniącey, áby ią wnas konſerwował. S: Stánisław Biſkup práwie do tey łáſki poswięcáiącey, do kánonizácyi y Koronney

C Pátron

Pátron: á S. Kostká coż oto Anioł stroż Koronny; Anioł y Imienia własnego szczegulnego niemáiący: wszák cudzym się tylko S. Imieniem mjánuie S. Stánisłáwá Biskupá Pátroná swego; *Angelus Nomen est Officii non naturæ*; Anioł S. Kostká, Imię tylko máiący Urzędu swego protekcyi Koronney, nie nátury swoiey; iákby nic náturálnego w sobie nie miał. Anioł ná ziemi się usługámi swemi, protekcyą swoią ludźiom ustáwicznie swiádczoną, báwiący; (iáko wiećie z codziennych Historyi;) Niebo z sobą obnosząc, á pátrząc ná twarz Boską, y tu ná ziemi máiący *visionem Beatificam* widzenie Swięte y Iego y nas Beatifikuiące: iáko ż ten Anioł Kostká S. y tu ná źiemi będąc, ták wiele rázy pátrzał ná twarz BOGA, iáko Oycá swego y Nayswiętszey Mátki, przy inszych Aniołách y rożnych Swiętych: wszak o Aniołach Strożach, y Koronnych pewnie, Chrystus Pan powiedźiał; *Angeli eorum vident faciem Patris*, że y tu ná ziemi máią *visionem Beatificam*, máią widzenie y ich sámych, y tych, ktorych máią w swoiey protekcyi Beatifikuiące. Chćiał S. Stánisław Biskup z obligácyi Urzędu swego złośći Bolesłáwá Smiáłego á z nim cáłey Korony Polskiey ták złemi Królá swego przykłádámi zepsowáney popráwić; y ták popráwił Męstwem swoim, żadnemi respektámi y groźbámi nieustrászony: że on sam Smiáłym się stawszy, Królá wzáiem Swiętym náostátek uczynił wszák *in Carinthiæ ascetertio Sanctissime decessit* iáko swiádczą Kroniki. Czy nie Swiętym uczynił y owo wielkie w Polszcze Panię Roku 1601? ktory, iáko niektorzy opisuią, pod czás Iubileuszu przyiáchał tu do Krákowá nie ná odpust ále ná rospustę umyslnie: pod czás szczegulnego w ten czas u inszych Nabożeństwa kárnawał spráwuiąc, gdy ták *vino somnoq; sepultus* leży, przychodźi S. Stánisław z Assystencyą SS. Polskich y Pástorałem uderzy go w pierśi, prezentuiąc Osobę Polską ukoronowáną ále mieczámi dzidámi strzáłámi obsypáną, ięczącą *propter peccata populi mei percussit me Dominus*: ták strwożonego porwał zá rękę, y ná pokutę Swiętą do grobu swego záprowádził, opisuiąc mu ostrey pokuty Swięte sposoby. Nie szerzę się iuż z tym, co wypisuie Długosz: iáko Swiątobliwy Przedmieszczánin tuteczny ná Imię Swiętosław, widział bárdzo gromádną niewidáną procesyą, przez Wisłę iák wrytą wlećie idących ku Kośćiołowi, z S: Stánisłáwem Biskupem; o ktorych mu opowiedziáno; że to ći byli, ktorych opieká S: Stánisłáwá Biskupá zbáwiłá, y miedzy Swiętych P. policzyłá; á tym sámym Kánonizowáłá nieiáko, pewnie y Piotrowiná nie opuszczáiąc po wskrzeszeniu wprowádzonego do Niebá; wszák to iednoż Kánonizowáć co policzyc miedzy Swiętych: co sámo przez Káznodźieie kazáno opowiedzieć ludowi. Pátrzćież iezeli nie słusznie mowię: że S: Stánisław Biskup do Swiątobliwośći y Poswięcenia, do Kánonizácyi Korony Polskiey szczegulnie Pátron. Z tąd nie dziwuię się; że często w nocy widziány był po cáłym Kośćiele swoim tutecznym Pontificaliter Poswiącáiący Konsekruiący. Dobrze uważáią niektorzy; że się Wszyscy Swięći ćieszą Kánonizacyą S: Stánisłáwá Biskupá; bo przedtym w Polszcze nieznáiomi byli, áż po Kánonizácyi tego Swiętego; od ktorey dopiero zaczęli Polacy Imioná Swiętych brác ná siebie. Czyliż tedy S: Stánisław Biskup nie do Kánonizácyi Korony Polskiey szczegulnie Pátron? kiedy iey swoią dopiero Kánonizácyą ták liczne nádał Imioná Swiętych; kiedy Polakow swoich miedzy Swiętych nieiáko policzác zaczął, nie ináczy ich tylko Imionmi Swiętemi licząc, Swiętemi Imionmi znácząc y tytułuiąc. Zkąd potym sámych SS: Stánisłáwow, cáłe práwie Litánie, Kośćiołowi Swiętemu w Koronie Polskiey przybyły, od niego pochodzących iáko od Pátryárchy Swiętych Polskich; S: nász Stánisław Kostká, B: Stánisław Kázimirczyk S: Zakonu Canonicorum Regularium, B: Stánisław Kokoszká Zakonu Dominiká S: B: Stánisław Záwichostski Męczennik Seráfickiego Zakonu Fránćiszká S: B: Stánisław Gwárdyan Lwowski tákże Męczennik, W X nász Stánisław Wárszáwicki in opinione Sanctitatis będący miedzy Swiętemi widziány od W X Skárgi, y inni podobni; o ktorych mowić mogę *Numera Stellas si potes*. Przybyły oraz Koronie nászey y iey Kronikom do nieśmiertelney chwały, Wielkie y ták liczne pod S: Stánisłáwá Imieniem Walecznych Hetmánow Koniecpolskich Potockich Iábłonowskich Chomentowskich y innych Imioná: przybyło Koronie Polskiey od Imienia S: Stánisłáwá Biskupá y cáłe Miásto Stánisłáwow; o gdyby y cáły Kray Polski Stánisłáwowem był, żeby się ftał sławą

y stał

y ſtał nieodmiennie w sławie wedle Stániſłáwá Infułatá ſwego Swiętego Imienia y inſtitucyi! ktory práwie do Kánonizácyi Korony Polſkiey, ſzczegulnie Pátronem, od początku záraz Swiętego żyćia ſwego. A potym co? oto iák *inter Sanctos Sors illius eſt*, w oſtátnich dniách Iego, iáko mowią w lekcyách oktawy Iego; iák Koſtká Iego miedzy Swiętych ſię doſtáie; wſzák y to *Sors illius* Szczęśćie y Poćiechá Iego pod Imieniem Iego S: Stániſław Koſtká, práwie *inter Sanctos Sors Illius*: ták záraz tudzież przy tey Sortem Iego *in noviſſimis diebus*, przy Koſtce do Imienia S: Stániſłáwá Biſkupá należącym, przydáią *Benedixit Dominus noviſſimis Stanislai magis quam principio ejus*: S: Stániſław Koſtká *inter Sanctos Sors* przy Kánonizácyi ſwoiey tych oſtátnich dni, hoyną Boſką Benedikcyą, hoynym Ubłogosłáwieniem, Beatifikácyą, Narodowi S: Stániſłáwá Biſkupá; Kánonizácya S: Stániſłáwá Koſtki Beatifikácyą Korony Polſkiey.

Obaczmy to ſámo, nie dáleko chodząc, w ſámey Ewánielii ná Uroczyſtość teráznieyſzą przypadáiącey; ktora ieſt *de Communi Confeſſoris*: gdźie naprzod to uważam krotko; że y dotąd tylko ieſt *de Communi*. I tákże Kośćiele Polſki, ſzczegulny y ták ſolenny imæ Claſſis Princypálny Pátron twoy Koronny S: Koſtká, nie godzien dotąd mieć ſolenney oſobliwey o ſobie Mſzy Swiętey, y Officium Divinum; ktore máią u nas y pomnieyſze y obcych kráiow Swięta? ma Gratiarum actio zá Wiktoryą Choćimſką otrzymáną przez S: Koſtkę y protekcyą Iego, á Koſtká S: nie ma tylko *de Communi* poſpolite innym Swiętym Wyznawcom! Gdy by ná mnie, ia introit Mſzy S: ákkomoduiąc do weśćia ná Swiát S: Koſtki, (ktorego ieſzcze w żywoćie Máćierzynſkim noſząc I W Rodźićielká, iuz nieiáko do Zakonu Societatis Iesu wezwánego, widźiáłá cudownie ná tymże żywoćie ſwoim wyrážone y z ſámego żywotá uformowáne Nayś: Imię IEZUS promienmi ukoronowáne;) od tych bym słow Piſmá S: záczął *Dominus ab utero vocavit me, de ventre Matris meæ recordatus eſt Nominis mei formans me ex utero ſervum ſibi: Domine Dominus noſter quam admirabile eſt eſt Nomen Tuum in univerſa terra, quia gloria & honore coronaſti Sanctum Tuum, & conſtituiſti eum ſuper opera manuum Tuarum*. Ewánielią S: czytałbym o Nim owę, *Homo Nobilis abiit in Regionem longinquam accipere ſibi Regnum & reverti*: wſzák z tey był Senatorſkiey Familii z Krolmi ſkolligowány; z ktorey y Stryiowi Iego Ianowi Koſtce Fundatorowi náſzemu Iárosłáwſkiemu Woiewodźie Sándomirſkiemu, y nie konkurruiącemu, przed Stefánem Krolem Korona Polſka ofiárowała Kroleſtwo, za uśilną promocyą y Porty Otomanſkiey; ktory ſam prawie nad zwyczay konkurrencyi *meruit regnare rogatus*; lubo ſię rzadkim przykładem wymowił, zoſtawuiąc nieiako toż Kroleſtwo y przećiw ſamey Otománſkiey Porćie w opiekę S: Synowcowi ſwemu Stániſłáwowi: ktory uſzedſzy z niego przed całą Fortuną w nim ſiebie czekaiącą,, do poſtronnych kraiow, na służbę B: tam potym toż Kroleſtwo wziął w S: protekcyą ſwoię y powroćił z nią ſzczęśliwie nazad iako pryncypalny Patron iego; *Homo Nobilis abiit in Regionem longinquam accipere ſibi Regnum & reverti*. Dla czego niegdy o S: Koſtce owę Ewánielią słuſznie czytáno; *Nolite timere puſillus grex quia complacuit Patri veſtro dare vobis Regnum*. Albobym też czytał Ewánielią o S: Symeonie, *Accepit puerum Iesum in ulnas ſuas, Luc: 2:* álbo *Ioan: 14. Si quis diligit me Pater meus diliget eum & ad eum veniemus & manſionem apud eum faciemus* y tám dáley: wſzák y S: Stániſław dziśieyſzy ſzczegulny Dilekt Boſki; ktory ná ręku ſwoich piáſtował Dziećinę P. Iezusá y rezydencyą ſobie u niego Dziećiná P: IEZUS z Nays: Mátką ſwoią záłożył. Ale żebym y Mſzą ſámą kazánia nie báwił; nie kończę iey tu teraz: lubo ieſt cála z Officyum ſwoim ſzczegulnym, lecz niech teraz kazánia nie przerywa. Acz niech będźie tym czáſem o S: Koſtce y w Kośćiołách Polſkich tylko *de Communi*; niech y Swięta ſwego nie ma ták ſolenny Pátron tylko iednegoż dniá z Pánem Die Dominicâ, tym chwalebniey; niech będzie y powſzednie tylko Swięto Iego, tym ſolenniey: bo to poſpolity Swięty *de Communi* powſzedni y powſzechny, nie ná iednę okázyą y czás iáki, ále po wſzytkie dni *Quotidianus* Uniwerſálny Pátron: co inſzym wielu álbo wſzyſtkim Swiętym generálnie, lub wſzyſtkim Swiętym Pátronom Koronnym, ieſt *Communis* to iemu y iednemu służy. Ták ſię tám ktoś Iſaiæ 40 pyta; *Cui aſſimilaſtis me aut adæquaſtis! dicit Sanctus*: Swiętym ſię tylko in Communi názywa, ktory ieſt *Sanctus*

Iſaiæ 49.
Pſal. 8.
Claudianus.

ctus Sanctorum; ktory Wſzyſtkich Swiątobliwość w ſobie záwiera; tym ſámym rownego ſobie nie zna, że ieſt Poſpolitym Powſzechnym Swiętym; *cui aſſimilaſtis me aut adæquaſtis, dicit Sanctus.* Zerozni w powietrzách chorobách y wſzelkich potrzebách ſwoich, iák uniwerſálne remedium y pomoc mieli w S: Koſtce; dobrze wyrážono iednym słowem nád iákimſiś áptecznym remedium przećiw wſzelkiemu złemu służącym nápiſawſzy to Lemma: *Quodvis*: ták niepoſpolita y tá ſámá S: Koſtki chwałá; że poſpolity Swięty *de Communi* poſpolity Pátron ná wſzyſtkie poſpolićie potrzeby. Mowi tedy poſpolita Wyznawcom S: Ewánielia o S: Koſtce: *Et vos ſimiles hominibus expectantibus Dominum ſuum quando revertatur a Nuptiis* y tám dáley. Koſtká coś tylko do ludźi podobny, cále nád ludźi; *Sublimiora quàm pro hominis conditione ſentiens, atq; hinc priusquam vitâ excederet digreſſus*, co o Wielkim Bázylim nápiſał Názyánzen S: *Cum in corpore eſſet carnem ſe habere neſcivit, nil planè præter Spiritum & oſſa retinens*; nic práwie nie máiący w ſobie procz Duchá y koſtek niewinnych umartwionych: z tąd y naypierwſzy Koſtká názwány od martwey koſtki. Podobny S: Koſtká ludziom; ále tym co ſą nád ludźi. Podobny ſámey Nayś: Mátce Boſkiey, iáko y ſwoiey oraz ſzczegulnie Mátce; iákby Iey go z oká wybrał; wſzák *Filii Matrizant*, á ſam głoſem nádludzkim (iáko swiádczą Hiſtoricy) tenerrimo affectu ku niey odezwał ſię *Mater mea eſt*: z tąd dobrze w Kośćiele S: Ięndrzeiá w Rzymie, gdzie pochowány był, Obraz Nayś: Mátki z Iego twarzy ieſt málowány. Przyznáią Nayś: Mátce Wniebowziętey, *quæ eſt iſta quæ procedit ſicut aurora conſurgens*; że podobna do Iutrzenki powſtáiącey; podobna do Niey w záiem y tá Iutrzenká kráiu Sármáckiego, Koſtká S: z Nią oraz do ſiebie przychodzącą ná Tryumf Iey Wniebowzięćia do Niebá przybywáiący. Podobny S: Koſtká ſámemu Chryſtuſowi; ktory ſię ſzczegulnie zwał *Filium Hominis*, Synem Nayś: Mátki; mowić o nim słuſznie mogł Rzym;
oc: 1. *Vidi ſimilem Filio hominis veſtitum podere & præcinctum, Caput ejus & capilli tanquam nix, facies ejus ſicut Sol in virtute ſua;* wſzák u Niego lubo włoſy cudowney śiwizny śniegiem pokryte, przy podłey Pielgrzymſkiey odzieży; iednák twarz od własney cnoty promieni Słoncem nieraz iásniáłá. I. S: Koſtce iák Chryſtuſowi od ludzi
ub: 4. oddalonemu Aniołowie służyli, *Acceſſerunt Angeli & Miniſtrabant ei*; kiedy Mu Nays: SAKRAMENT podáli. I on w Obráźie náwet ſwoim Roku 1632 cudownie płácze, ná Przedmieśćiu Lubelſkim, w tęż ſámę Niedzielę; kiedy Ewánielią
c: 19. Kośćioł S: czyta, że y P. IEZUS zápłákał nád Miáſtem; *Videns Civitatem flevit ſuper illam.* Náoſtátek y Koſtká w Kośćiele Rzymſkim Ięndrzeiá S: nákſztáłt Chry-
oc: 1. ſtuſá: *Primogenitus mortuorum*, pierwſzy pochowány tám w tym grobie; *in quo*
c: 23. *nondum quisquam poſitus fuerat.* Podobny iednák S: Koſtká y innym ludziom; *Similis hominibus* ále tylko *exſpectantibus Dominum ſuum*, czuiącym záwſze ná Páná ſwego: y záſypiáiąc oká práwie nie zámknął, dopieroż ſercá; ktorym (iáko Dozorcá Iego przyznawał,) co oddychał w nocy ſpiąc, to uſtáwicznie do BOGA wzdychał temi słowy; *Amo te Deus amo te Deus*, Kocham ćię Boże, kocham ćię
ant: 5. Boze. Piſác nád Nim záſypiáiącym; *Ego dormio; & cor meum vigilat*: znác było po Nim; że pierwſzego Profeſſora miał Vigilancyuſzá wedle niektorych relácyi. Dopieroż teraz przy ſtraży nád Koroną náſzą od ſiebie przyiętey, iák czuyny S: Koſtká! iák ſzczęśliwa Koroná náſzá przy czuyney Iego záwſze ſtraży! dla tego nie dziwuię ſię; że gdy y pierwſzą ſtraz nád Koroną Polſką trzyma iáko Pryncypálny Pátron; nie miánuie ſię w Ewánielii ima Vigilia; tylko záraz *ſecunda; Beati, & ſi in 2da Vigilia venerit*: czemu? bo Iego ſtraż nád Koroną Polſką záwſze ſecundá, záwſze ſzczęśliwa teyże Koronie; kiedykolwiek ná ſtraż iey przybywa, dopieroż przez ſolenne Swiętego Tytułu Princypálnemu Pátronowi Koronnemu należytego odebránie; ſzczęśliwi Błogosłáwieni ieſteſmy, Kánonizácyą Iego práwie Beatifikowáni z cáłą Koroną náſzą; *Beati, & ſi in 2da Vigilia venerit & ſi in 3tia Beati*: Kánonizácya S: Koſtki Beatifikácyą Korony Polſkiey; *Et vos ſimiles hominibus exſpectantibus Dominum ſuum quando revertatur á nuptiis.* Euſebiusz te słowá czyta: *Quando revertatur ad nuptias*; inśi záś tłumáczą *quando revertatur ad Iudicium.* Przy Koſtce S: naymilſza Chryſtuſowi; weſele Bogu y Swiátu przy Koſtce, by też y wtenczas gdy BOG ſądźic záśiada: z tąd y konáiąc uśmiecha ſię Koſtká; kiedy 70 lat służący Bogu Hiláryonowie, y Swięći, drżą przed ſądem B:

y z Niebá

y z Niebá Chryſtuſowi poyść do Koſtki z Nayś: Mátką iák ná weſele. Ale ia tu naybárdziey uważam do moiey propozycyi ſzczegulnie ſię wydáiącey y w tey poſpolitey Ewánielii S: że y przy ſtráſznym Sędziem BOGU bynaybárdźiey zágniewánym, gdźie złość ludzka iák potopem wylałá; gdźie lud iáki ná niepráwość wylany záſługuie ná ow ſurowy dekret B: *Effuſus es ſicut aqua non creſcas;* gdzie y Wſzyſcy Swięći inśi Pátronowie náśi, choć usilnie kiedy inedy ſpoſobnego czáſu wſtawiáiący ſię do Máieſtatu B: w ten czas nieiáko nie śmieią przyſtąpić do zágniewánego BOGA ná grzechy ludzkie; iáko iáwnie zdami ſię wyráźił Dawid imieniem y innych grzeſznych mowiąc, *remiſiſti impietatem peccati mei pro hac orabit ad te Omnis Sanctus in tempore opportuno, verumtamen in diluvio aquarum multarum non approximabunt;* ktory Pſalm ná dzien Wſzyſtkich Swiętych Kośćioł B: czyta; ztąd podobno w Kośćiele S: pod czás Adwentu *Suffragia Sanctorum ceſſant,* w ktorym ſzczegulnie ſąd Pánſki uważa y przyśćie Pánſkie ná ſąd Swiátá codziennie przypomina owemi słowy, *qui venturus es in Mundum,* oprocz Swiętá Niepokalánie poczętey Mátki B: iák winie żadney y w ten czas ták y ſądowi nie podległey: iednák S: Koſtká y w ten czas z Nayś: Mátką B: y ſwoią, ma łátwy przyſtęp do Sędziego BOGA by naybárdźiey zágniewánego, do ubłagánia gniewu Iego; ſupliką Tego Swiętego, y przed ſurowym Sędźią Bogiem oſtoią ſię bez ruiny kráie náſze Iemu oddáne w opiekę y przy Iego nieuſtánney ſtraży nie zginą; *in verbis Sancti, ſtabunt ad judicium;* & *in Vigiliis non deficient.* Iáwnie to wſzyſtko remonſtruie sławna Hiſtorya ocudownym widzeniu Roku 1623, nie Iezuity iákiego nie, ále obcego, Dánielá Bonikowſkiego Seráfickiego Fránćiſzká S: Zakonniká Swiątobliwego, z roſkazu Przewielebnych Iego Stárſzych opowiedziána; od Synodu Piotrkowſkiego w Roku 1628 approbowána; od śiłu Authorow podrukowána; gdźie ią wolno obſzerniey czytác: mnie doſyc nátym, że gdy widźiał zágniewánego BOGA Oycá roſkázuiącego Aniołom ćięſzko karáć grzeſznikow, roznemi plagámi, ogniem, rozgámi, y mieczem; w tym Nayś: Mátká ſkinie ná S: Koſtkę, ktory tám ſtał bliſko Tronu ſámego iáko Pokoiowy; (ták ſámá mowi Hiſtorya, y właśnie Koſtká iáko naymłodſzy, Pokoiowy to Boſki naybliżſzy boku Pánſkiego ſzczegulnie do Pokoiu u BOGA należący;) ſkinie tedy ná Niego, áby ſię modlił zá Bráći ſwoich y zá wſzyſtek Narod ludzki; y ták z Nayś: Mátką oraz modląc ſię ubłagał zágniewánego BOGA; á w tym SS: Aniołowie záczęli weſoło wyſpiewywáć *Laudate Dominum Omnes gentes: dedit Deus benedictionem ſuam* iáko wyráźnie dodáie Hiſtorya. Przyznayćież czy S: Koſtká nie ieſt Ubłagániem B: Ubłogosłáwieniem Benedykcyą Beatifikácyą Korony Polſkiey. Włáſnie mu służy, co Noemu przy wylanym złośći ludzkiey potopie, *in tempore iracundiæ factus est reconciliatio.* Prawie *hic eſt fratrum amator, hic eſt qui multum orat pro populo,* ſzczegulnie kocháiący Bráći ſwoich Koronnych, uśilnie ſię modli zá lud ſwoy; y zá ćiebie S: tuteczne Miáſto, & *pro Univerſa Sancta Civitate;* day Boże áby cále Swięte; ácz iuż doſyc Swięte, ták wielu Swiętemi ſwemi, y Swiątyniámi, iák altera Roma. Przy wylaniu złośći náſzey iák potopem, gdy y w ten czas S: Koſtká łácno nam zágniewánego BOGA ubłagáć zwykł; Znák ſam Iego Herbowny przy Nim w Niebo podnieſionym od nowych Swiętego Tytułu promieni oświecony, czy nie ſtánie zá *arcum fœderis* ? o ktorym tám literá S. mowi, *erit arcus in nubibus, videbo illum & recordabor fœderis ſempiterni, quod eſt inter Deum & omnem animam viventem;* wſzák támże *in nubibus* záiáśnieie, y Krzyż Pánſki zwyćięſki do tegoż Herbownego Koſtki Znáku należący, *parebit Signum Filii hominis.* Stánie nam záprawdę ten S: Koſtki Nowokánonizowánego Znák Herbowny iáko Arcus triumphalis, nowemi Swiętego Tytułu ſplendorámi oświecony, zá *arcum fœderis* zá znák przymierza łáſkáwośći y ubłagánia B: Kánonizácya S: Koſtki ubłagániem B ubłogosłáwieniem Beatifikácyą Korony Polſkiey.

Konfirmácyą tego com powiedział, oraz konfirmácyą ále pryncypálną założoney odemnie prawdy, konfirmácyą przymierza łáſkáwośći y ubłagánia B: przy Nowokánonizowánym S: Koſtce, práwie mi ad literam ſam Kośćioł S: podáie w tych słowách; ktore y o S: Wyznawcách de Communi czyta; á S: Koſtce ták właſnie służą iák Hiſtorya Jego: *Benedictionem omnium gentium dedit illi Dominus,* & *teſtamentum ſuum confirmavit ſuper Caput ejus; dedit illi hæreditatem, magnificavit eum in*

Pſal:

Eccli 4

Eccli 4 & Mact

Geneſ:

Eccli 4 & 45

um in

um in conspectu Regum, & dedit illi Coronam gloriæ; támże dodáią *Statuit illi testamentum pacis Principem Sanctorum & gentis suæ.* Powroćił BOG názad S: Kostcę, opuszczoną przedtym dla niego Oyczyżnę; y oddał mu ią w opiekę z cáłą Koroną; uwielbił przed ták wielą Monárchámi zwłaszczá Polskiemi Zygmuntem Włádysłáwem Káźimirzem Ianem; ustánowił mu przymierze pokoiu, uczynił go S: Pátronem Princypálnym Narodu swego. Nie wywodzę tu słowy *Coronam gloriæ* Korony Chwały y tu ná ziemi dáney S: Kostce; *Coronam gloriæ dedit illi Dominus;* bo tu sáme publicznym Kronikom wiádome Iego dzieie stáną zá niezliczone Pánegiryczne Káznodzieie; *hic ego plus tacitas factis quam voce probatas posse reor laudes, nec enim Cicerone secundo hic opus est, ubi fatur opus;* lepiey niż *ubi fantur Opes.*
s. Dość Iego chwały; co niegdy publicznie w Rzymie powiedział, y wielki Oliwá, ták náß iák Káznodźieiow Generał: że przez wszystkie Wieki miedzy Swiętemi P: nie było dotąd żadnego; ktoryby krom Męczeństwá ták dziwną Swiątobliwośćią przy ták krotkim oraz żyćiu S: Kostce zrownał. Inszym Swiętym zá sobą Chry-
b119. stus Pan iść każe, *Si vis perfectus esse vade & sequere me;* do Kostki, sam śpieszy y z Niebá, y w Dom náwet heretycki gospodarzá Iego: w dźiećinney znowu postáći Iemu się tám ná ręku Nayś: Mátki y ná łozeczku Iego prezentuie, dźiećinieie nieiáko; áby Mu tym podobnieyszy był. Piástowáłá raz Nayś: Mátká Chrystuśá P. dla cáłego Swiátá; piástowáłá drugi raz dla sámego Kostki. Wziął y S: Simeon Stáruszek P. Iezusa ná ręce swoie: ále nie z Niebá, y Kápłan; do Kostki y z Niebá P: Iezus zstępuie. Spoczywał Ian S: ná pierśiach Chrystusowych; ále nie Chrystus przy Iego boku spoczywał, iák spoczywał u chorego Kostki. Iáśniáły cudownie niektorych Swiętych twarzy: ále S:Kostká y gorzał ták; że w pułźimy náwet, trzebá było zimną wodą upały serdeczne Ku BOGU chłodźić. Czy nie osobliwa *Corona gloriæ* dána S: Kostce, niesłyszána u inszych Swiętych? *Coronam gloriæ dedit illi Dominus*; kiedy go iesżcze w żywoćie Maćierzynskim Chrystus P: temi sámemi ukoronował prześwietnemi promieniami; ktoremi Nayś: Iego Imię Iezus, Imię Zbáwićielá ukoronowáne: ták iuż inszych przewyższał; że się sámego práwie Niebá tykał. Pod Iezuickim iuż Herbem, iesżcze niż się urodźił, zostáiąc, wprzod Herb Iezuicki przyiął, niż Kostkow: záczym niedźiw, że mu potym ták Iezuickie życie przystało; iákby się Iezuitą urodźił. Niedźiw, że S: Kostká o Sobie mawiał; iż się nie Swiátu ále Niebu urodźił; Wielki Polskiego Niebá Luminarz pod ták swietnemi promienmi. Mawiał niegdy Ignácy S: Pátryárchá nász; że Zakonnik powinien bydź iako szczupły y subtelny Obraz wyobráżenie P: IEZUSOWE; *Religiosus debet esse sicut parvula effigies D: IESU;* wypełnił práwie to S: Oycá swego roskazánie S:Kostká iesżcze w żywocie Máćierzynskim będąc; práwie był vera effigies, szczupły ále żywy Obraz przyszły Niewinnego IEZUSA, Zbáwićielá nászego, Imieniem Iego podpisány. Iuż się tedy nie dźiwuię; że Syn Bo-
109. ski, *in Splendoribus Sanctorum ex utero ante Luciferum genitus*, w Splendorách Swiętych z Zywotá przed Iutrzenką urodzony y Iednorodzony, názywa się *Primogenitus*
Hebr: mo. Boski Pierworodny; *introducti Primogenitum in orbem terræ*: czemu Pierworodny Syn Boski? ták w splendorách Swiętych urodzony; iákby drugiego miał po sobie tákże urodzonego; á kto drugi w nich się urodźił? odpowiáda sámá literá S: Pierworodny Syn Boski, bo *ante Luciferum genitus* bo przed Iutrzenką ták urodzony w Splendorách Swiętych; po Nim Iutrzenká Kráiu Sármáckiego Kostká S: práwie Socius IESU, drugi w tychże się sámych Splendorách Swiętych rodźi, *in Splendoribus Sanctorum*, á właśnie *ex utero* bo z sámego żywotá Máćierzynskiego uformowánych. Innym Swiętym P: ná znák Swiątobliwośći y chwały ich, málowáne ná ich Obrázách przydáią promienie, y to nierychło po śmierći: S: Kostce iesżcze niż się urodźił, niepospolite drugim Swiętym promienie, ále te, ktore sam ma przy Imieniu swoim Chrystus P: nádáie ná znák y Koronę oraz chwały Iego. I niekiedy inedy Mu potym Koronę w Niebie konferuie tylko przy Koronácyi Nayś: Mátki Wniebowźiętey; ktora umyslnie do konáiącego Kostki z Niebá zstąpiłá; żeby drugi raz Wniebowźięta z Nim oraz, tegoż tryumfu, teyże
n: 3. Korony swoiey uczestnikiem go uczyniłá *quo coronavit eum Mater sua.* Ledwie co umárł Kostká; w kilká godźin po śmierći, iák się dowiedźiał Oćiec Swięty, á iesżcze właśnie Swięty, Pius 5. o bárdzo wielkiey do zmárłego frequencyi co

żywo

żywo názywáiącey go Swiętym; záraz go *viva vocis Oraculô* Beatifikował mowiąc; *Beatus ille Stanislaus Polonus:* żaden inſzy ták prędko nie Beatyfikowány. Po śmierći záraz nie tylko w Rzymie w Polſzcze w Auſtryi znáiącey go zá Pátroná ſzczegulnego Wiedniá ſwego, ále po wſzyſtkich częśćiách Swiátá Swiątobliwośćią ſwoią słynie Koſtká; (co zá oſobliwy cud uznáie W X Skárgá;) y w podźiemnych Indyách, dokąd zá żywotá gotow był poyść ſzukáiąc tám przyięćia do Zakonu náſzego gdyby był nie przyięty w Europie; w tychże Indyách po smierći iák Xáwery przedtym cudámi y codźienną protekcyą ſwoią sławny. Zá co przybył Mu do Polſki wzáiem ná pomoc, pod czás walney Woyny Szwedzkiey Xáwery S. Apoſtoł Indyiſki; iáko w Florencyi mieśćie Włoſkim przez dziwne Pácholę opowiedźiáł, mowiąc Posłowi od Krolowy náſzey Ludwiki Gonzági; *ieſt tám w Polszcze bies wielki, ále iá tam przybede y wypedze go:* iákoż wkrotce potym Szwed wypędzony z Polſki. A Koſtká S. w Indyách y gdźie indźiey śiłu Pogan cudámi ſwemi náwráca, iáko drugi Apoſtoł Indyiſki, ták dálece; że y Swięto Iego w Afryce náwet, y ná nowym Swiećie, ſolennie dáwno obchodzono; iáko piſżą w żyćiu B. Stánisłáwá Káźmierczyká: *Nominatum eſt Nomen gloriæ ejus uſq; ad extremum terræ.* Możeć W: Cudotworco Uni- 1. Mac
werſálny, Koſtko S: słuſzniey nierownie przypiſáć; co tám komus przyznáno: *Ortus & occaſus Boreas Tibi ſervit & Auſter, impleſti meritis ſolis utramq; domum* Koſtká chory o Wiátyk tylko prośi: á tudźież y zdrowie, y Dźiećinę P: Iezusa z Nayś: Mátką y cáłe práwie Niebo do ſiebie zſtępuiące odbiera; y mogł mowić ſobie, co w inſzym ſenśie o Opátrznośći B: Mędrzec Rzymſki; *Non neceſſitati tãtùm noſtræ proviſum eſt, ad delicias etiam amamur a Superis.* Zadnego dotąd miedzy wſzyſtkie- Senec
mi Wyznawcámi S: niemáſz; ktoryby w ták młodym Wieku był Swiętym, y Kánonizowánym, iáko Koſtká: żadnego S: nie czytamy; ktoryby ná nieprzyſtoyne cudze słowko záraz upadał iák śmiertelnie ránιony, iáko Koſtká: żaden przed Nim w żadnym Kroleſtwie nie był nigdy Pátronem Koronnym Pryncypálnym imæ Claſſis cum Octava, pod tytułem tylko Beati zoſtáiący przed Kánonizácyą ſwoią; iáko był S: Koſtká pod tytułem tylko Beati, áby był tym ſámym Koronę náſzę Beatyfikował. Do nabożeńſtwá ku innym Swiętym ludźie poſpolićie záchęcáią: ku S: Koſtce ſámá Nayś: Mátká w Pánormie pokazáwſzy śię przykázu- Nadaſi
ie ſzczegulne nabożenſtwo. Heretycy ſámi, ktorzy SS: Pánſkich nie czczą; S: Converſ.
Koſtkę w Krotoſzynie Roku 1666. gdy zá wezwániem Iego od Mieſzczan uſtáło one Cal
wálne powietrze; y Swięto Iego czczą z podźiękowániem zá uśmierzenie powietrza. I ſam grob Iego iák Chryſtuſá P: *Sepulchrum glorioſum*; miedzy ták wielu ozdo- Iſaia
bnemi grobámi Swiętych w Rzymie, ledwie ieden y drugi widźieć piękniey ſzy, nád grob S: Koſtki. Záraz wkrotce po śmierći w tutecznym Zamku Koronnym, Sacchin
Obraz Iego iák Błogosłáwionego wyſtáwiony miedzy inſzemi Pátronámi Koronnemi. Záraz we dwie lećie po śmierći, żyćie Iego pierwſzy do druku y publiczney Sławy podał zacnym Wierſzem, Przesławny niegdy Doktor Przeswietney Akádemii tuteczney Gregorius Vigilantius Samboritanus z tákim záraz tytułem *Vita Divi Stanislai Koſtuli Poloni;* gdźie go w ſwoiey S: podrozy od domu Rodźićielſkiego uchodzącego z S: Alexym Rzymſkim rowna mowiąc *talis erat tali Romanus Alexius ore.* Ale to dopieroż do Chwały ſzczegulney *ad Coronam gloriæ* S: Koſtki należy: że go niezliczonemi cudámi od BOGA wsławiony, y ſam in magna Opinione Sanctitatis będący, W X Bernard Colnagus, wyżſzym niż Poetycznym Duchem nagle wylanemi práwie wierſzámi, ták wysławia ná zaſzczyt y Korony Polſkiey: *Stanislae diem primis fulgoribus exples, Una aurora Tibi veſpera & una dies; Tu Iuvenum Tuq; ipſe ſenum Tu Gloria noſtri Ordinis, Ætherei Flosq; Decusq; Poli; Lechiadum tales pariunt ſi semina meſſes, cur ego non iſto natus in Orbe fui? Roma Tibi Tua ſit, Tua ſit Maſovia cordi; Te dedit hæc terris, Te dedit illa Polo.* Páweł S: ſzczegulnie wybrány, áby nośił Imię Nayś: Zbáwićielá náſzego; *Vas electionis eſt mihi iſte ut portet Nomen meum;* ále Wielki Apoſtoł, ktory nád innych Act: 9.
wſzyſtkich *abundantius laboravit:* Koſtká ieſzcze w żywoćie Máćierzyńſkim nośi ná 1. Cor: 15.
ſobie toż Imię Zbáwićielá náſzego. Nád to wynosi y Imię Nayś: Mátki: wſzák Imię Iey dopiero do czći należytey w Kośćiele B: uniwerſálnym wynieśione z wiktoryi Wiedenſkiey; gdy pod hasłem Imieniem y protekcyą S: Koſtki, táż Wi-

ktorya pod czás oktawy Národzenia Nayś: Mátki otrzymána; że mowić mogłá
znowu Nayś: Mátká przy Kostce y Imieninách swoich *Beatam me dicent omnes ge-*
nerationes, Błogosłáwić mię y Imię moie będą wszystkie Narody Chrześćiánskie
od wiktoryi Kostkowey. Ták Kostká S: iáko raz poszedł do Niebá teyże godźi-
ny; ktorey wedle S: Doktorow z tryumfem Wniebowźięta Nayś: Mátká: y z Nie-
bá tu ná tryumfy swoie nie ináczy zstępuie, tylko z Nayś: Mátką oraz; áby z
Nim y przez Niego tryumfowáłá. Ztąd pospolićie przy triumfách swoich gdy
się pokázywał, widźiáno z Nim oraz Nayś: Mátkę y Dźiećinę P. IEZUSA: dźieći-
nieie BOG przy Kostce, áby go łácniey nam ubłagał Kostká. Beatifikuie trium-
fámi swemi Kostká y sámę w Iey Imieniu Nays: Mátkę Krolową Polską; á tym
sámym z Nią y Koronę Polską. Beatifikuie y przez Nię; że pospolićie przy tri-
umfách swoich wprowadza z sobą do Korony Polskiey Nays: Mátkę z Niebá; kto-
ra się názywa *Beatitudo nostra*, Ubłogosłáwienie Beatifikácya nászá, iákom wyżey
námienił. Ták triumfy S: Kostki Beatifikácyą Korony Polskiey. Tę Mu Koro-
nę chwały dał dawno BOG, *Coronam gloriæ dedit illi Dominus*. A przy Solenni-
zácyi teráznieyszey, czyli nie szczegulna Iego tu w tey Metropolii Koronney *Co-*
rona Gloriæ? kiedy w S: Głowie swoiey stánąwszy w tuteczney Kátedrálney Bázy-
lice, ná tym mieyscu, gdźie mu ieszcze Roku 1630 IO X Szyszkowski Biskup Krá-
kowski, tudźież przy Grobie S: Stánisłáwá Biskupá Státuę postáwił; ták wiele miał
Krolow nászych Polskich támże spoczywáiących, ktorzy tey chwale Iego assysto-
wáli; y przed Tronem Iego, (ná ktorym tę Głowę S: nieśiono,) Korony swoie
oc: 4: rzucáli, *mittebant Coronas suas ante Thronum*; y cáłą Koronę Polską, ná S: Głowę
Iego składáli; áby o niey myśliłá, y onęż piástowáłá utrzymywáłá od ruiny: kie-
dy ták liczni Principes Senatu naszego, Principes Nobilitatis, Kśiążętá sámi Pol-
scy z Monárchámi skolligowáni, Mitry swe Kziążęce znizáiąc, Iego Tronowi ássysto-
wáli, S: Relikwie y Obrázy Iego wspieráiąc y piástuiąc. I o tym dniu Twoim so-
lennym, W: Pátronie Koronny, owo Proroctwo rozumieć się mogło, *Reges vi-*
ia 49. *debunt, & consurgent Principes & adorabunt Dominum qui elegit Te*: o iák tám we-
soło, ten tryumf Kánonizácyi Twoiey, w BOGU widźieli rożni Monárchowie
náśi, ták dawno od siebie pożądány wysyłánemi coraz do Rzymu Legácyá-
mi, *multi Reges voluerunt videre*! o iák nádPáńską pobożnośćią ná przykład y
ue: 10. postronnym Koronom Kziążęceć Mitry ássystowáły w tym tryumfie wychwa-
láiąc Páná; ktory Cię uczynił práwie Elektem Korony Polskiey ná iey ubłogosłá-
wienie! Mowić tu mogę o S: dźiśieyszym Kostce; *in Capite ejus diademata multa*,
iáko mu wieloráka Koroná należy, *Civica, muralis, Obsidionalis* y inne zá obronę
zwyćięską swoich Bráći murow miast y cáłego Krolestwa: nie wspominam Cesár-
skiey Korony y wschodniey niegdy z Kśiążąt Ostrogskich, y záchodniey w Fride-
riku trzećim z Kśiążąt Mázowieckich S: Kostce skolligowáney: sámá Polska Ko-
roná tudźież zostáiąca, to w Micháile Krolu y w Ianie 3. z nimże skolligowána,
to y procz 12 rázem Kostkow w Senaćie zásiadáiących, cáła S: Głowie Iego ob-
myśláiącey záwsze o Polszcze obligowána; to nád troiáką Cesárską żelázną sre-
brną y złotą, troista Przeswietney Kápituły tuteczney Triregio Vaticano rowna
Koroná, S: Głowę Iego przy tey solennizácyi zdobi. Zdobi iedná zá tyśiąc in-
szych nieoszácowáną pobożnośćią Arcypáńską, z droższego nád Hidáspy y
Páktole złotem płynące nád perłowe Piskárye Srzeniáwy wszystkie práwie Herbowne
Kleynoty Korony Polskiey w sobie záwieraiącego wypływáiąca, millionem szá-
cowána drogich Kámieni Koroná; o ktorey mowic się iey może z Ukoronowá-
nym Prorokiem; *Posuisti super Caput ejus Coronam de lapide pretioso*; á ták, że prá-
wie *omnis lapis pretiosus operimentum ejus*. I owszem *in Capite ejus Corona stellarum* 12
(iák u Nayś: Mátki Iego;) Koroná z dwunastu gwiazd Herbownych Klemensá 8.
S: Kostkę Beatifikuiącego, Klemensá X Iegoż Pryncypálnym 1mæ Classis Pátro-
nem Koronnym dekláruiącego, Klemensá XI. Dekret Kánonizácyi Iego ręką
własną pisány wydáiącego: ták ná Koronę Chwały S: Kostce, sámá práwie *Cle-*
mentia regnat. Krom inszey Pompy ad Coronam gloriæ Iego tu teraz wypráwio-
ney, stánie mu zá woz tryumfálny ow práwie *Currus gloriæ*; ná ktorym się pod
czás Choćimskiey ná Niebie pokazał, z ktorego práwie inwektiwy piorunowe ná
Turki czynił: zá Kolos naytryumfálnieyszy, sámo Krolestwo Polskie y Koroná Ie-
go od

go od Niego utrzymána że dotąd nie upádłá; y owszem cáłe Chrześćiáństwo pod
Wiedniem utrzymáne od ruiny. Stánie zá nieoszácowáne tey pompie obićia y
szpalery ná wszystkie ulice rynki Swiątynie, owo sámo obićie; ktore roku 1622.
W X Piasecki Zakonu Fránćiszká S: de Obseryantia, we wśi Grodźisku blisko Iá-
rosłáwia, pod czás wálnego wszędźie powietrza w ostátnim niebespieczeństwie zo-
stáiący, wezwawszy B: Kostki widźiał z Niebá spuszczone bárdzo bogáte szeroko
rośćiągnione; á ná nim wyrážone te litery IHS. znáczące Nayśw: Imię IEZUS
Známię S: Kostki ieszcze w żywoćie Máćierzynskim zostáiącego: y ten głos oraz
usłyszał; *luboś wielu Swiętych wezwał, zá iednego iednák nowo obránego Pátroná B: Kostki protekcyą uwolnionyś od plagi morowego powietrza.* Stánie Mu zá naywspá-
niálszą Procesyą, ták liczny Przezacnych Antenatow y Kolligatow Iego szereg,
Senatorow Kziążąt Monárchow Infułatow; z ktorych sam Piotr Kostká Biskup Epist:
Chełminski ták był chwalebny; ze go y S: Károl Borromeusż wielce wychwala: do-
pieroż niezliczony Swiętych P: szereg przed Nim idący; On zá Nimi ostátni, iá-
ko ostátni dotąd Kánonizowány; zá Nim tudzież nieprzeliczony lud Iego prote-
kcyi doznáiący, y cudá ktore w Procesśách wywodzą, *Signa sequentur*; ácz o nich Marc:
y teraz tu tráfiáiących się, ktore *assiduitate viluerunt*, trzebáby kzięgę pisáć z tym S. A
tytułem (iák tám o kimsis pisáno,) *perpetua historia*. Ostátni S. Kostká w tey Swię-
tych P. Procesśyi, iáko ostátni Kánonizowány, y oraz naymłodszy miedzy SS.
Wyznáwcámi y Pátronámi Koronnemi; á tym sámym naybliższy ludu do sie-
bie się ućiekáiącego, nayprędszy ná usługi iego iáko naymłodszy. Stáną zá Brá-
my tryumfalne y Pirámidy, owe *arcus triumphales* ná swoich Kolumnách; kto-
re tutezna Metropolia Koronna przy Inaugurácyi Monárchow swoich zwykłá
wystáwiáć, y ná nich S. Kostki státuę, ná znak; że y swoię cáłość y Krolewską
Koronę, Iego tákże protekcyi powinná. Gdźie iábym to pisał, co Rzymianie
Traiánowi; ktoremu po śmierci wystáwili kolumnę, spálone popioły iego do
Pirámidy włożywszy z tym napisem; *Trajano* iá mowię *Stanislao Kostkæ, etiam in Cælis terrarum Columnæ.* Co tym czasem piszę ná sámey Wieży tutecznego
Przeszláchetnego Miástá Stołecznego; ná ktorey złożywszy niegdy 1611. Ro-
ku, Obráz y Relikwie S. Kostki Przeszláchetny Abráham Rossemberg Prezy
dent tuteczny, oddawszy Mu szczegulnie w opiekę wieczną to *pacis publicæ propugnaculum cum salute Communi bonisq; omnibus*, iáko tám wyráźnie przypisał, pro-
wádźi ie ná oddánie S: Kostce Pryncypálnemu Pátronowi ták swemu iák Koron-
nemu ádorácyi ná tym sámym mieyscu; gdźie Homágium Koronatom swoim
zwykło oddawáć. Prowádźi Przeswietną Akádemią, in applausum Nowo Święte-
mu Panięćiu niegdy Polskiemu, dawney Ozdobie swoiey, naypierwszy Iego Præ-
ceptor, dawne iey Numen Vigilantius Samboritanus, oddáiąc mu árcygodny nay-
pierwszy swoy Pánegiryk Iego Kánonizuiący, wyżey odemnie námieniony. Zá
Chorągiew, ktorą ná Tryumf NowoSwiętym Kośćioł B: zwykł wystawiáć, krom
wszystkich Chorągwi cáłego Woyská Koronnego hołduiącego Honorowi S: Kost-
ki swego szczegulnie Obroncy, stánie owá sámá sámego Máchometá iuż dawno
S: Kostki honorowi poswięcona; to ná drugiey Choćimskiey, to Wiedenskiey po-
tym, pod Iego hásłem y protekcyą wygráney, od Krolá Ianá wzięta y posłána
Oycu S: do Rzymu, á tám ná wieczną Pámiątkę ná Wátykánie u S: Piotrá od nie-
go záwieszoná iáko y pierwsza. Po ktorych Wiktoryách, ná wysławienie Krola
Ianá, á w nim S: Kostki Authorá tych zwycięstw, y Imienia Polskiego, to miedzy
inszemi ná kolośśie miáno wystáwić Elogium; *Ioanni 3. Electione Polonico Litvanico; libertatione, Austriaco Pannonico; Profligatione, Othomannico Thracico Scythico; Religione, Christianissimo; pietate, Catholico; Zelo, Apostolico; inter Duces Bellicosissimo, inter Reges Sapientissimo, inter Imperatores Augustissimo: qui Othomannicam Lunam fulgentissimo Crucis Vexillo æternam eclipsim minitantem ita propere feliciterq; è Christianorum finibus eliminavit; ut unum idemq; fuerit illi venisse vidisse vicisseq;.* A
przedtym idącego z Woyskiem Polskim pod Imieniem y Hásłem S: Kostki ná Suk-
kurs Wiedniowi, y w nim cáłemu Chrześćiáństwu, Ołomuniec witał owemi słowy
Pismá S: o Otonielu: *Clamaverunt ad Dominum, & suscitavit eis Salvatorem.* Twoy Iudic:
to Pánegiryk, Twoiá *Corona gloriæ* W: Cudotworco nász, S: Kostko; bo pod Two-
ią protekcyą od BOGA Polszcze Twoiey dána; *Coronam gloriæ dedit illi Dominus,*

 Dopie-

Dopieroż coćby tu ad Coronam gloriæ ad fummum apicem iey przybyło, przytey dłużey niż cáłym wiekiem oczekiwáney folennizácyi Twoiey; gdyby był mogł ná nię z S: Pánegirykiem fwoim przybyć iáko fobie ferdecznie życzył, przysłábfzym zdrowiem w dálekim wieku y Kráiu przytrzymány S: Kolligat Twoy; ktory ná Twoy honor po wfzyftkiey Koronie cáłą uśilnośćią prokurowány y Bożki, zwykł być *Sacer Orator* y *verbis ut nummis* y *nummis ut verbis;* Ian práwie Złotousty; y Swiątobliwośćią fwoią, y liczną z Przeswietnemi Domámi Kolligácyą, y wfzeláką Mądrośćią erudicyą wymową Rzymowi fzczegulnie æftimowány, y zgołá usty Kánclerftwu głową Senatowi dawno rowną y naywyżfzych Infuł Godny I W I X Ian Kurdwánowfki Bifkup Márochienfki Suffrágan Wárminfki; gdyby fię był od nich nie oddalił; gdźie *Magnum delata poteftas, Majorem contempta probat:* słyfzelibyfmy Wielkiego Chryfoftomá álbo Maxima S: Infułatá o S: Cudotworcy náfzym, práwie *Gemmam Præfulum* dawno do Kánclerfkiego Sygnetu. Nie godźiło mi fię tu zátáić Imienia; ktore fię fámo ná Honor S: Koftki cále wydáło. Ale to ad Coronam Gloriæ; ktora tu y ná ziemi dána od B O G A S: Koftce, *Coronam gloriæ dedit illi Dominus.* Do ktorey właśnie należy y cáła Koroná náfzá: bo Koroná Polfka, Koroná Sławakow, od Sławy zdawná názwána, czyliż nie *Corona gloriæ* Koroná Chwały álbo Sławy zwłafzczá dawnieyfzych lat? kiedy o nas poftronni mowili, że iednoż to u Polakow *vivere* co *vincere:* byle teraz kto nie odmienił *arbitratu idem vivere quod bibere;* á żeby iefzcze y Biblie a bibendo deriwácyi nie bráły. Tę Koronę Sławy Koronę Polfką dáie BOG w princypálną opiekę S: Koftki; fkłáda ią przy S: Głowie Iego przez zupełnie iuż konferowány Mu teraz Swiętego Pátroná Princypálnego tytuł: á iák fzczęśliwie? dofyć, że kiedy S: Koftce dał iuż BOG y tu ná ziemi naywyżfzą Koronę Chwały Swiętych Páńfkich w zupełnym Swiętego Tytule; kiedy go uczynił y deklárował przez folenną Kánonizácyą Swiętym pleno titulo Pátronem Princypálnym Kroleftwá Polfkiego y W X L. práwie *Principem Sanctorum & gentis fuæ* Książęćiem nieiáko miedzy Swiętemi P: ták wielu Książąt y Princypálnych Fámilii w Koronie Polfkiey y W X L Kolligatá, przy Kánonizácyi S: Xiążęćiá S R I Ludwiká Gonzági; dáie mu oraz ubłogosłáwienie Beatifikácyą dla tychże Narodow Iego y innych; że im wfzyftkim w Nim y przy Nim Błogosłáwić záwfze będźie: *Dedit illi Dominus Coronam gloriæ, Statuit illi teftamentum pacis Principem Sanctorum & Gentis fuæ; benedictionem omnium gentium dedit illi.* Czyliż tedy nie iáwna? że kánonizácyá S. Stánisłáwa Koftki przy S: Ludwiku Gonzádze ieft Beátifikácyą Korony Polfkiey.

h: 8: Jáko ieft Vaticano Oraculo Wielkim Swiętym, *Magnus 2dum Nomen fuum, Ma-*

i 46. *ximus in falutem Electorum Dei expugnare infurgentes hoftes,* práwie *famæ Polonæ & Salutis publicæ Stator:* ták w Imieniu Stánisłáwá ftanie sławá Korony náfzey Polfkiey; zoftoi fię, nie uftánie, nie upádnie zupełnie Koroná, choć coraz fię chwieiącá; y w nayćiężfzych upałach nieprzyiáćielfkich przy protekcyi Jego przy Chwale Swiętych P: Iemu przez Kánonizácyą konferowáney pokoy znaydźie, y zoftoi śię w Sławie Iego; *protegetur fub tegmine illius à fervore, & in Gloria*

li 14. *ejus requiescet.* Zoftoi fię przy Nim Pokoy Polfki, y wieczne Iego od BOGA przymierze *Statuit illi teftamentum pacis;* będźie záwfze Polfzcze Stánisław S: dźiś ieyfzy iáko Vir fui Nominis, *Magnus 2dum Nomen fuum, Maximus* ták *in falutem* Swoich Polakow iák ná zwyćięzenie powftáiących nieprzyiaćioł przećiw Polfzcze Iego: wfzák *Stanislaus,* y w Anágrámmá *Salus Natis;* zgubą nieprzyiaćiołom Polfkim, Salus zdrowiem żyćiem y Wybáwieniem Swoim Rodakom czy Urodzonym; iáko fobie tytuł dáiećie PP: Polacy Koronni Synowie; ktorzy ieftesćie práwie wybránym od BOGA ludem zá Antemurale Chriftianitatis, ná obronę Wiáry S: Kátolickiey, oraz Electores wedlę BOGA Krolow nie infzych, tylko iey tákże obroncow, *Rex Catholicus efto: Magnus 2dum Nomen fuum, Maximus in falutem Electorum DEI expugnare infurgentes hoftes.* Przyzna to fam Rzym I w nim I W Beatrix Káietáná; żeś W: Stánisłáwie *Maximus in falutem:* ktora roku 1605. wziąwfzy rożą z grobu Twego, iáko tám codźień bywał kwiećiem ozdobiony, tymże kwiátem zdrowie práwie y żyćie chorey ofobie przywroćiłá. Przyzna toż y Lwow nasz; gdźie pod czás powietrza pobożna Mátroná widźiáłá w obłokách S: Koftkę; á on kwiát rozmáity rozrzuca: y záraz zdrowie publiczne náftąpiło, powietrze uftáło.

Ztąd

Ztąd ſię wźiął potym zwyczay y tu poćieránia kwiećia o Relikwie S: Koſtki; ktore doswiádczone potym było ták wielu cudámi lekárſtwo, o czym Tylkowſki. Czy przy tym Iego kwiećiu nie słuſzna piſáć? *folia ejus ad ſanitatem gentium.* Przyzna Wárſzáwá od wálnego powietrza zá Iego protekcyą tákże wybáwiona. Podpiſze to ſámo, y przypieczętuie Koronną pieczęćią I W Pſtrokonſki Biſkup Przemyſłſki Kánclerz Koronny; co pod przyśięgą niegdy zeznał: że krom niezliczonych innych Koronnych Synow y on ſam smiertelnie choruiąc, ledwo co odrobinę choć trunny S: Koſtki z W: tákże Kánclerzánki Urodzonego przyłożył, záraz nagle ożył prawie. I ták im Stánisław nász był *Salus Natis:* á iać W: Pátronie náſz przypiſuię z Ukoronowánego Proroká; Ps: 3. *Domini eſt ſalus & ſuper populum Tuum Benedictio Tua* gdy przez Ciebie zdrowie y żyćie od Páná odbieráią; ieſteś ludu Twego, Korony náſzey, Ubłogosłáwieniem Beatifikácyą; ktora z Ciebie ná nię ſpływa; *Super populum Tuum Benedictio Tua.* Dobrze Przeſzláchetne Miáſto Lwowſkie Metropolia cáłey Ruśi, w Sądowey Izbie, w ktorey publiczne ſwoie obrády miewa; Obraz S: Koſtki dawno poſtáwiło z tą Inſkrypcyą *Servator Urbis:* ále iabym podpiſał *Servator Orbis Poloni.* A tobie ſzczegulnie ku S: Koſtce nabożne Miáſto, *Antemurale Poloniæ* mowię z Prorokiem, *Conſurge Conſurge, induere fortitudine tuâ, induere veſtimentis gloriæ tuæ Ieruſalem, Civitas Sancti;* powſtaway weſoło, nie trác bynaymniey Lwiego Męſtwá twego; y owſzem przybieray ſię chwalebnie w wſzelákie ozdoby: przy Swiętym iuż pleno titulo Pátronie twoim Koſtce, kiedyś iuż práwie *Civitas Sancti* Miáſtem Nowokánonizowánego S: Koſtki, Lwowem od Lwá y Koſtkowego z muru ná wſzyſtkie potrzeby wypadáiącego z I W Mátki Koſtce Herbownego, Iego Imieniu y Honorowi Bramy ſwoie konſekruiąc; będzieſz záwſze cáłe nowym Miáſtem, w zupełnym pokoiu y w pokoiách Twoich *Ieruſalem viſio Pacis;* będzieſz we wſzyſtko ubłogosłáwione y Swięte; że śię o tobie mowić będźie mogło, *Vidi Civitatem Sanctam Ieruſalem novam;* Kánonizácya S: Koſtki y w naywiękſzych nieprzyiaćielſkich inſultách y w naywiękſzych niebeſpieczenſtwách twoich, będźie záwſze ſzczegulnie Twoim iáko ieſt cáłey Korony Polſkiey, Ubłogosłáwieniem, Beatifikácyą: tylko iák iednę bramę konſekruieſz S: Koſtce Protektorowi od ogniá ná niey widziánemu cudownie; ták konſekruy y drugą Protektorowi od nieprzyiaćioł rożnych ná niey, cudownie tákże nieraz widźiánemu; konſekruy cáłe śiebie temuż ſzczegulnemu od powietrża Protektorowi twemu w ták wielu kámienicách twoich pokázuiącemu ſię niegdy y od powietrza ſálwuiącemu; ábyś cáłe było Lwowem Koſtkowym álbo Koſtkowem Lwowym. Widzą P: IEZUSA Swięte Akcye ogłoſzone Lucæ 10. áż záraz ztąd Mátkę Iego Beatifikuią; *Beatus venter qui te portavit:* nie ináczy przy Koſtce gdy iego Akcye Swięte, y Iego ſámego Swiętym iuż pleno titulo głoſzą; záraz ztąd Beatifikácya Mátki Iego Korony Polſkiey; *Beatus Venter qui te portavit:* Ták niegdy Koroná Rycerſka Oſobá gdy S: Viktorá Wyznawcę Chryſtuſowego Swiętym publicznie głośiłá; obaczyłá dwie Korony wyſoko pod Niebem ſobie reprezentowáne, iednę S: Wiktorá drugą ſwoię; y ták y ſámá Koroná, Błogosłáwioną zoſtáłá oraz przy Kánonizácyi S: Wiktorá. S: Koſtká, á czy to nie S: Wiktor náſz Polſki? że mu to dam Imię *de Communi,* iáko *de Communi* tylko dotąd ſolennizowánemu. Otoż przy tego S: Wiktorá ſwego Kánonizácyi, przy publicznym u nas Swiętego Iego Tytułu ogłoſzeniu, cáła Koroná náſzá Polſka wſzák Rycerſka tákże, Błogosłáwioną zoſtáie; przy Koronie chwały Swiętych P: konferowáney temu S: Wiktorowi ſwemu, obaczy y Koronę ſwoię wyſoko wynieśioną: Kánonizácya S: Koſtki Beatifikácyą Korony Polſkiey. Záprawdę sławiony, y Błogosłáwiony od inſzych Narodow, Polſki náſz Sławácki Narod będźie, dla S: Stánisłáwá Koſtki po wſzyſtkich iuż Kráiách Uniwerſálnego Pátroná: *Benedictionem omnium gentium dedit illi Dominus.* By y zápłákáć iuż w Chwale Swiętych zoſtáiąc, nie nowiná S: Koſtce; áby ſolatia publica pokoy y ſzczęśćie pożądáne Polſzcze náſzey u BOGA wypłákał: zápłákał w Obráźie ſwoim Kámienieckim, y uprośił pierwſzą Choćimſką Wiktoryą; zápłákał w Lublinie y otrzymał Bereſteckie zwyćięſtwo; iák zápłákał po pierwſzey Kozáckiey, uprośił pokoy. Dopieroż przy Kánonizácyi Iego, Beatifikácya Korony Polſkiey: właśnie słuſznie tey Nowey Iutrzence Kráiu Sármáckiego przypiſáć; *Orietur in diebus ejus juſtitia & abundantia pacis donec auferatur Luna;* w znidźie obfitość

Bielſ. — Martyr — Pſal: 71

tość ſpráwiedliwośći y pokoiu, áż do zniszczenia Xiężycá Otomáńſkiego; ále kiedyż? oto *in diebus ejus* przy zupełnym dniu y ſplendorách Iey, gdy iuż zupełnie ſwietne promienie záiáśnieią; wſzák w ten czas zupełnie Xiężyc ginie, gdy iuż dźien zupełny ſwe swietne promienie ná ſię bierze: w ten czas y náſzá Nowa Iutrzenká Kśiężyc Otomáńſki naybardźiey o zgubę przyprawiáć będźie; gdy iuż Swiętemi zupełnie promienmi od Słoncá ſpráwiedliwośći iáśnieie. A czy nie to wyráźiłá literá S: mowiąc *jam aſcendit Aurora*? y záraz przydáią *non dimittam te donec benedixeris mihi*; przy tym naywyżſzym aſcenſie Niebieſkim Iutrzenki náſzey Sármáckiey áż pod Swięte pleno titulo Słoncá ſpráwiedliwośći promienie, tudźież ná Iey kray zſtępuie nieuſtánne ubłogosłáwienie Beatifikacya; *jam aſcendit Aurora non dimittam te donec benedixeris mihi*. Przy tey Iutrzence Polſkiego Niebá nowemi y naywyżſzemi iuż Swiętych tytułow promienmi iáśnieiącey, dzien dobry Koronie Polſkiey; wſzák dobry dzien mawiamy ſobie Polacy od Iutrzenki oſobliwie wyſoko wynieśioney. I owſzem gdy tey Iutrzenki náſzey dzien naySwietnieyſzy záiáśniał; gdy *dies Sanctificatus illuxit nobis* przy Solenney Kánonizácyi; ten ſam dzien ieſt *nam dies reparationis nova, felicitatis aeternae*; ieſt dzien nieuſtánnego náſzego ſzczęśćia; Kánonizácya S: Koſtki Fortuną ubłogosłáwieniem Beatifikácyą Korony Polſkiey. Ták y Ukoronowány Prorok mowiąc *Exurge gloria mea* powſtan chwało y sławo moiá, imieniem iey przydáie *exurgam Diluculo* powſtánę przy Iutrzence: przy tey Iutrzence náſzey powſtánie y sławá Korony náſzey. Więc miłá Oyczyzno Kroleſtwo Polſkie, dufay w tak doznáney protekcyi NowoSwiętego Pátroná twego Pryncypálnego; że y *cum te conſumptum putaveris orieris ut Lucifer*; y w tenczas gdy ſię zgubionym będźieſz rozumiáło, záiáśnieieſz znowu iáko Jutrzenká, zaiáśnieieſz w nowe ozdoby przy Jutrzence twoiey S: Koſtce. Tylko Ty S: Cudotworco naſz, przybyway nam záwſze z Swiętemi promieńmi Twemi, albo ty ſám Pánie przy Swiętych tey Jutrzenki promieniách; *Eſto Brachium noſtrum in Mane, & ſalus noſtra in tempore tribulationis*. By y w nayćiężſzych terminach przy BOGU przy ſłuſznośći, przy protekcyi S: Koſtki, w woynách ſwoich ſtac będą záwſze ſzczęśliwie Polacy z niewzruſzonym ſtátkiem, mocniey niż miedźiáne kolumny od pierwſzego Krolá Polſkiego przy gránicách ſwoich ná wſzyſtkie 4 częśći Swiátá niegdy poſtáwione; ſtac będą przećiw nieprzyiaćiołom ſwoim gránice ich krwáwo nábyte wydźieráiącym ſćieśniáiącym; *Stabunt juſti in magna conſtantia adverſus eos, qui ſe anguſtiaverunt, & qui abſtulerunt labores eorum*; czemu? bo iuż o nich wſzyſcy mowić muſzą co támże tudźież záraz przydáią, *inter Sanctos Sors illorum eſt*: Koſtká á Koſtká náſzá *Os de oſſibus noſtris* Koſtká z kośći náſzych, ſzczęśliwą im Koſtka będźie przy ESACH ſwoich przy tytule SS: Páńſkich odebránym oraz z S Ludwikiem, ſzczęśliwa *Belli alea, vincere ludus erit*; wiem że páść nigdy nie może przed Máieſtatem B: tylko ſzczęśliwie ku Wiktoryi Polakow ſwoich; Fortuná Korony Polſkiey dziśieyſzy Stánisław przy Wielkim Ludwiku; *Stabunt in magna conſtantia adverſus eos qui ſe anguſtiaverunt*, kiedy *inter ſanctos Sors illorum eſt*; kiedy Koſtká práwie *Sors* álbo Fortuná Polſka miedzy Swięte policzona ieſt, *inter Sanctos SORS illorum eſt*; Kánonizácya S: Koſtki ubłogosłáwieniem Beatifikácyą Korony Polſkiey. Mowić ſię iuż odtąd będźie mogło o dniách y látách od Kánonizácyi S: Koſtki liczonych; że to dni Koſtkowe dni fortunne názáwſze Koronie náſzey, *Dies ſortium*; o ktorych tám literá S: mowi że *Solenniſſimi ſemper fuerant, quos nulla unquam delebit oblivio*. Oſobliwa rzecz; że w Proroctwie Reſciuszá Przezacnego Opátá Iędrzeiowſkiego o Krolách Polſkich dotąd werifikuiącym ſię, oſtátniego referuią temi słowy, *Cuſtos Vigilantium*; przy ktorym ſię Koroná Polſka zoſtoi: S: Koſtká naſz, práwie *Cuſtos Vigilantium* wſzyſtkich Straży Koronnych, y nád wſzelkie inne Stráże Koronne Naywyżſzy teraz Strażnik; czyli nie on ieſt? przy ktorym ſię y Straży Iego, od Iego Kánonizácyi do oſtátniego terminu utrzyma ſzczęśliwie Koroná Polſka; byle do Iego protekcyi rekurs należyty záwſze czyniłá. Nie moiey to tylko głowy domyſł; ále to przymierze Boſkie, teſtáment nieodmienny wiecznie publicznego ná Koronę Polſką pokoiu przy S: Koſtce *Principem Sanctorum & gentis ſuae*, przymierze o ubłogosłáwieniu Korony Polſkiey przez Kánonizácyą S: Koſtki, dawno ufundowáne ná S: Głowie Iego; tudźież przy Koronie Polſkiey zoſtáiącey tu w Metropolii

Koron-

Koronney ná fundáment triumphalis Capitolii, w tey sámey Bázylice; złożoney tu teraz ná tym Ołtarzu Iego. Głowá Iego w tym, że ták niepochybnie będźie; wszystek się nieiáko u nas w Głowę práwie obroćił; żeby wszystek o dobru nászym rádził: *Benedictionem omnium Gentium dedit illi Dominus*, y záraz tudzież przydáie literá S: *Testamentum suum confirmavit super Caput ejus*; *Benedictio Domini super Caput Iusti:* utwierdził tę obietnicę, y oraz konfirmował prawdę moię sam BOG ná S: Głowie Iego. A czy nie ták? słuchaymy o tym sámey rzetelney Historyi; á choćby y Historycy milczeli, sáme głazy tego Wátykánu Polskiego iák Oraculum iákie wydádzą; *si hi tacuerint, lapides clamabunt*; wypowiedzą, iáko remonstruią, te sáme śćiány, szczęśliwe y głowne wiktorye Polskie, pierwszą y drugą Choćimską, Wiedenską, przy Głowie tuteczney S: Kostki otrzymáne: ktoremi ozdobniey, nád złotem tkáne szpalery, są przybráne, z roskazu sámego Krolá Zwyćięscy odmálowánemi. Dość po długim czáśie rewiduiąc w grobie, znáyduią Ciáło S: Kostki cudownie nieskáżone y cáłe: áż gdy potym Zygmunt III Rzymu o Głowę S: Iego prośi, ná szczegulną obronę przećiw nieprzyiaćiołom Polskim; z podziwieniem obaczą, toż Ciáło S: ná swoie Kostki y od Głowy iuż oddzielone cudowny zapách wydáiące, ták; że się o nich mowić mogło, co o S: Kośćiách Felixá S: S: Paulinus B: nápisał; *Vivificum spirant anima Victricis odorem:* iákby sobie sámemu Głowę Kostká S: odiąc chciał; áby tu w Polszcze rádziłá o Koronie swoiey y szczęśćiu iey. I szczęśliwie tegoż sámego dniá ktorego ná gránice Polskie tá S: Głowá wnieśioná, ktorego dniá widziány tákże ná powietrzu S: Kostká ná woźie tryumfálnym z Nayś: Mátką y Dziećiną P: IEZUSEM od Zachodu ku Wschodowi śpieszący; otrzymána niesłychána pierwsza Wiktorya Choćimska z liczniey szego nád siedm kroc sto tyśięcy nieprzyiáćielá. Zá co, Swięto Gratiarum actionis cáłe Krolestwo násze corocznie obchodźi, przy Solenney wszystkiego Prześwietnego Duchowieństwá Krákowskiego Processyi do tey sámey Zygmuntowskiey Bazyliki: á Tobie S. Głowo przypisáć y przy Gránicách záraz Twoich Polskich, *posuit fines tuos pacem*; dáłći BOG w ręce pokoy publiczny Korony Twoiey od wszystkich iey gránic. Ták się cudownie ná częśći, ná śiłá Kostek czy Kostkow, S: Kostká podzielił, na liczniey sze y pożyteczniey sze *in Confractione* Cudá Koronie nászey, niż kiedy w cáłośći cudownym zostawał: práwie temu Medyatorowi nászemu miedzy Bogiem y Koroną Polską, to służy; co BOG sam Moyżeszowi przyznał; *Dixit ut disperderet eos; si non Moyses Electus ejus stetisset in Confractione in conspectu ejus.* Pewniey Koronny pokoy cáłego Krolestwá nászego utrzyma tá iedná S: Głowá; niż tám owe ták liczne w tuteczným Zamku Koronnym głowy; z ktorych cáłe Podniebienie pryncypálnego tám pokoiu álbo izby Posłow Koronnych iest uformowáne, teraz w pierwszey częśći publicznego pokoiu álbo w izbie Senatorskiey nádruinowáne; z ktorych miáłá się niegdy iedná zá Augustá pierwszego odezwáć z podźiwieniem, *Rex Auguste iudica iuste.* Nie wspominam iuż; że w sámo Swięto S: Kostki Zamek Choćimski Turkom wzięty pod hásłem y protekcyą Iego, y Wołoszá się z Multány Polakom poddáłá: nie wspominam, że Roku 1633. pod tymże hásłem, od Koniecpolskiego, kilką tyśiącámi swemi, cáłe woysko nieprzyiacielskie zbite. Obnoszą potym tu w tey sámey Metropolii Koronney też S: Głowę Kostki S: ná publiczney Processyi pod czás nayniebespieczniey szey cáłemu Chrześćiáństwu woyny Wiedenskiey: áż tey sámey godziny, ktorey tu tryumfálnie obnoszona byłá táż S: Głowá Kostki S: wezwánego szczegulnie w ten czas; teyże godźiny pod Wiedniem, pod Iego protekcyą y Imieniem do Chrześćiánskiego Woyská nákłoniłá się Wiktorya. Ktorą mu potym y Nayiáśnieyszy Krol Ian y IO Stánisław Iábłonowski Hetman ná ten czas W K y IO X Biskup y I W I X Nuncyusz przypisywał wołáiąc wesoło ná tę Nowinę z pod Wiedniá wziętą, *Vicisti Stanislae.* A Krolowa, gdy tu w ten czas przed tuteczným Obrázem Cudownym S: Kostki płákáłá; w ten czas odebráłá wesołą Nowinę o wygráney Polskiey. Przyznaycież, czyli nie oczywista o S: Kostce? że *Benedictionem omnium Gentium dedit illi Dominus;* kiedy pod Iego Imieniem y protekcyą wszystkie práwie Narody Chrześćiánskie z Koroną Polską, ták szczęśliwie wybáwił y obronił; *Benedictionem omnium gentium dedit illi Dominus.* Coż dopiero szczęśliwa Koroná Polska przy Głowie Stánisłáwá nászego? dopieroż ár-

Kobie[l.] in Hist. dista[.]

Psal:

Psal: xc

cyſzczęśliwa po Kánonizácyi. Czego, rzekłby kto inſzy że umbrá iákaś byłá w
Sámſonie; ktory z Hebráyſkiego *Sol meus* y *Nominis iteratio*, relikwią głowy po-
konał naypotężnieyſzych nieprzyiaćioł Philiſtynow, (o czym ſam mowi do Pá-
ná *Tu dediſti ſalutem hanc maximam atq; victoriam,*) ná tym mieyſcu; ktore od
owey triumfalney kośći názwáne potym Lechi; *in loco qui poſtea vocatus eſt Le-*
15. *chi id eſt maxilla:* á on ie názwáł *Ramath Lechi quod interpretatur Elevatio ma-*
xillæ; iakby wywyżſzenie triumfalney kośći, głowney relikwii *elevatio maxillæ*,
byłá *elevatio Lechi* wywyżſzeniem zwyćięſkim y ufundowaniem Lechá imienia y
kráiu iego. Ale ia to tylko mowię; że w Swiętym Ięzyku iednoż ieſt imię Le-
chi co maxilla, tryumfalna część relikwia głowy; iednoż wywyżſzenie tey gło-
wney Kośći co imienia Lechi: dopieroż S: Koſtki Głownego práwie Pátroná Ko-
ronnego podwyżſzenie przy Swiętym Tytule, podwyżſzenie S: Iego Głowy mie-
dzy Swiętych P: przy Kánonizácyi Iego, ieſt podwyżſzeniem ufundowániem ál-
bo ugruntowániem triumfem Polſkiego Imienia y Korony: ktory ſię przy nie-
zwyczáynym Orle widziánym nád Páłácem Rodzićielſkim, Koronie Polſkiey ſzczę-
minim ſliwie národził, punktuálnie w tyśiąc lat; iák Lech do tych kráiow przyſzedł, y
c: w Gnieznie gniazdo Orłowi Polſkiemu záłozył pierwſzy Imienia Polſkiego Fun-
dator. Mowic słuſznie mogę o tey Nowey Iutrzence Kráiu Sármáckiego dziś
Swiętemi ſplendorámi iáśnieiącey Koſtce S: *ante ſolem permanet nomen ejus, in*
71. *ipſo benedicentur omnes Tribus terræ.* Iáko Iutrzenká przed Słoncem, tudzież Koſt-
ká S: przed Słoncem nieſtworzonym nieuſtánnemi iuż Swiętemi ſplendorámi iá-
śnieie; *ante Solem permanet nomen ejus:* otoż gdy ták Imię Koſtki S: iáśnieie
ztąd ubłogosłáwione w Nim będą wſzyſtkie trzy Stany Ziemi náſzey *in ipſo bene-*
dicentur omnes Tribus Terræ; wſzák *Tribus* ztąd názwáne, że Rzeczpoſpolita
Rzymſka naprzod ná trzy części ná trzy Stany podzielona byłá. Kánonizácya
S: Stánisłáwá Koſtki Beatifikácyą Korony Polſkiey: to przymierze Wiktoryi ſzczę-
śliwey, y publicznego názáwſze Pokoiu, zupełnego Ubłogosłáwienia Korony
Polſkiey od Kánonizácyi S: Koſtki, Głową Iego S: BOG potwierdził; ná Niey ie
ufundował: *Statuit illi Dominus teſtamentum pacis, Principem Sanctorum & gentis*
ſuæ; teſtamentum ſuum confirmavit ſuper Caput ejus. Niech niektore obce Kráie,
iák o Ciáło S: Woyćiechá, ták o Głowę S: Koſtki z Polſką koncertuią; iáko Mu
ſzczegulnie obligowáne: krom autentyczney przyśięgi y ſámego Władysłáwá
Krolá de realitate u nas tey S: Głowy, temi ſámemi Cudámi łáſkáwośći ſwo-
iey nád Nią tu u nas wyſwiádczonemi, iák przyśięgą álbo teſtámentem ſwoim
ſam BOG utwierdził reálną Iey tu u nas prezencyą; *teſtamentum ſuum confirma-*
vit ſuper Caput ejus.

Uſtáćby życzyły ſobie więcey á więcey tu mowić; gdyż *de Dilecto nunquam*
satis: przecięż uſtác muſzą; że ſię iuż podobno doſyc długość komu náprzy-
krzyłá; ácz tak długo oczekiwána Uroczyſtość długiey o ſobie godna ięſt mowy
ex abundantia cordis. Nie godzi mi ſię iednák tu opuscić; bo zá wielki fundáment
záłożoney odemnie prawdy ſtánie; co po smierći ſwoiey Krol nász Kázimierz po-
kazáwſzy ſię I. O Stánisłáwowi Iábłonowſkiemu potym Kásztelánowi Krákowſkie-
mu y H W K: powiedział; (o czym roku 1711 piſał y do Oycá S: ſupplikuiąc o Ká-
nonizácyą B: Koſtki, I W Ian Iábłonowſki dziśieyſzy Woiewodá Ruſki W: Syn iego:)
że *poty ſię zupełnie ſzczęśliwie nie uſpokoi Korona Polſka; poki do terminu ſwego nie*
doydzie Kanonizacya B: Stanisława Koſtki. A W: X: Gwilelm Roze Fráncuz Swią-
tobliwy Kápłan Spowiednik Krolowy náſzey Gonzági w Częſtochowie śmiertel-
dasi am- nie záchorowawszy Roku 1657 widział S: Mikołáiá Biſkupá reprezentuiącego ſobie
dierum. rożne emblemata; ná ktorych wszyſtkich to było napiſáno; *Polonia vaſtabitur at*
emorabi- *orandum, Polonia vaſtabitur at orandum;* Polſká zruinowána będźie, ále modlić ſię
um. trzebá: ná oſtátnim dopiero czyta, *Polonia reſtituetur in integrum, at orandum;* Pol-
ſká do cáłośći ſię ſwoiey powroći ſzczęśliwie, ále modlić ſię trzebá. A kiedyż
ſię to widzenie szczęśliwie ſprawdzi? *Polonia reſtituetur in integrum;* ieżeli nie po
Kánonizácyi S: Koſtki; áby ſię to widzenie zwyższym zgadzáło. Iáko nigdy zu-
pełnie uſpokoiona Koroná Polſka nie miáłá bydź; áżby doszłá Kánonizácya S:
Koſtki; iákoż nigdyſmy dotąd zupełnie uſpokoioney Oyczyzny długo nie wi-
dzieli: ták teraz doczekawszy szczęśliwie terminu ſolenney Iego Kánonizá-

cyi przy

cyi, przy niey nie wątpic że *Polonia restituetur in integrum*; wroći się cáłość iey y zupełne szczęśćie; Kánonizácya S: Stánisłáwá Kostki ubłogosłáwieniem Beatifikácyą Korony Polskiey; niewątpic że tu szczęśliwie przy S: Iego Głowie Korona Polska z swemi ozdobámi spoczywáć będźie. Mowić możemy; że iáko Pánie złożyłeś dla Straży ná Głowie Iego Koronę Polską, zesłáwszy tu S: Głowę Iego z Rzymu; áby iey był Pátronem Princypálnym; *Posuisti in Capite ejus Coronam*; ták dasz go ná Ubłogosłáwienie teyże Korony y innych bez terminu, *dabis eum in benedictionem in Seculum seculi*: ktore Słowá znowu biorę *ex Communi Confessoris*, iáko o Pospolitym Rzeczypospolitey nászey Pátronie, lubo solennym y szczegulnym, szczegulnie ieszcze z nich pokázuiąc záłożoną odemnie prawdę; że Kánonizácya S: Stánisłáwá Kostki Beatifikácyą Korony Polskiey. Iákby tám o S: Kostce szczegulnie, y o S: Głowie Iego mowiono: bo naprzod Mu tám przyznáią, *prævenisti eum Domine in Benedictionibus dulcedinis*; co właśnie á propo S: Kostce służy, ták śilu Słodyczámi Niebieskiemi od BOGA uprzedzonemu, y naypierwszemu Beatifikowánemu ex Societate Iesu: potym o Nim támże mowią *posuisti in Capite ejus Coronam, magna est gloria eius in salutari tuo, gloriam & magnum decorem impones super eum, quoniam dabis eum in benedictionem in seculum seculi*: iákoby mowiono: potym iák Iego Beatifikácyi termin minął *prævenisti eum in Benedictionibus*; iák nástąpił zupełny Swięty tytuł, przez Solenną Kánonizácyą, z wielką Iego y naywyższą iuż w BOGU SS: Pánskich chwałą, *Magna est gloria ejus in salutari tuo*; złożysz Pánie y ugruntuiesz nád Nim, nád S: Iego Głową, Sławę Ozdobę y Chwáłę tey Korony, ktorąś ná Głowie Iego złożył; y dász go ná Ubłogosłáwienie iey bez terminu; *posuisti in Capite ejus Coronam, gloriam & magnum decorem impones super eum dabis eum in Benedictionem in seculum seculi*. Pátron ná Sławę y wszelkie Błogosłáwieństwo Sławákow Polákow swoich S. Stánisław Kostká. Prawie mogęć mowić W: Pátronie nász, przy teráźnieyszym Twoim Swiętego Tytułu tryumfie; *Tu Gloria Ierusalem* co się tłumáczy *Visio Pacis Tu Lætitia Israel, tu Honorificentia populi Tui*: przy zupełnym Twoim Swiętego Tytule przy tey chwale Twoiey, uspokoi się szczęśliwie zupełnie Koroná Twoiá Polska; od Kánonizácyi Twoiey *Polonia restituetur in integrum; in Reliquiis Tuis præparabis vultum eorum*; co wtymże Psalmie *de Communi Confessoris* mowią. Ná wszelkie niebespieczeństwá twarzy y głowy Polakow Twoich, dyámentowemi niezwyćiężonemi uczynisz; á uczynisz sámą S: Głową Twoią, tu w Relikwiách S: przy Koronie Twoiey zostáiącą, drogo ozdobioną; *ut adamantem dedi faciem Tuam: in reliquiis Tuis præparabis* y *reparabis vultum eorum: Polonia restituetur in integrum.* Tá iedná S: Głowá zá wszystkie násze, y o wszystkich szczęśliwie myślić, wystárczy; *Unum hoc pro cunctis sat erit Caput.* Ieszcze w pomienionym Psalmie uważam; ná co mowią, *Dabis eum in Benedictionem in seculum seculi?* zdáłoby się dość mowić *in seculum*; ná co przydáią *seculi?* ná to z Ilami się; Korony Cyrkuł iest to Symbolum Wieku y wieczności; symbolicznie iednoz Koroná y Wiek: iakby tedy mowiono *Dabis eum in Benedictionem in seculum Coronæ* álbo *in Coronam Coronæ*; dasz go Pánie ná Ubłogosłáwienie ná wieki Koronie nászey, á tym sámym ná Koronę Koronie: ták S: Stánisław Kostká przy Kánonizácyi Swoiey Koroną nieiáko cáłey Korony Swoiey Polskiey; kiedy Ubłogosłáwieniem iey ná Wieki; Kánonizácya Iego nieustánną Beatifikácyą Korony Polskiey; *Dabis eum in Benedictionem in seculum Coronæ.* Stráćiłá niegdy Polska Koronę swoię stráćiwszy S: Stánisłáwá Biskupá, ále też tę Koronę; ktorą wzięłá byłá z Rixą oraz ex Imperio poślubioną Miecysłáwowi Synowi Bolesłáwá Chrobrego Królá Polskiego; (iákoż nie státkuią nie trwáią te Korony ktore się z Rixą z niezgodą wiążą:) odebráłá szczęśliwiey Koronę po Kánonizácyi tegoż S: Pátroná swego przez Przemysłáwá Xiążę Wielkopolskie, y po nim Władysłáwá Łokietká odesłáwszy do Czeskiego Páństwá y drugą Rixę; o ktorym nápisáno że był *bis coronatus bis unctus, ad 2dam Regni Sortem*; y szczęśliwie dotąd táż Koroná dotrwáłá. Nie stráći iey y odtąd Polská po Kánonizácyi S: drugiego Stánisłáwá swego Kostki, kiedy nie stráći Iego y protekcyi Iego. Przy S: Iego protekcyi Głowie y Imieniu bespiecznie się utrzyma názáwsze Koroná Polska, byle Rixy postronney ná ruinę swoię nie sprowadzáłá. Iowszem co Koroná Polska, po śmierći S:

Psal.

Ezech.

Silis.

Bartochski in descriptione Regum Poli.

ći S: Stánisłáwá Biſkupá ná 72 ſztuk porąbánego, tákże ná 72 Księſtw byłá po-
śiekána; po Kánonizácyi powroćiłá ſię ſtrácona: to po S: Stánisłáwá Koſtki Ká-
nonizácyi zupełnie ſzczęśliwie powroći ſię do cáłośći ſwoiey; *reſtituetur in in-
tegrum.* Kto wyliczy prywatnych? ktorych zdrowie, y od wielkich
chorob *á Comitiali morbo* wybáwione; fortuná y inſze ſukceſsa do cáłośći ſię ſwo-
iey powroćiły protekcyą S: Koſtki, y w tym ſámym Stołecznym Mieśćie záży-
wſzy tylko y odrobinę rożáney wodki; w ktorey obmyta byłá S: Iego Koſtká S:
Zeberko tu miedzy Relikwiámi S: zoſtáiące. Iuż y tego nie wſpominam; że
I: O: Anná Koſtczánká Xiężna Oſtrogſka Woiewodzina Wołynſka Stryieczna Sio-
ſtrá S: Koſtki, od nieznoſnych ućiſkow y oppreſsyi ſercá z uſtáwicznemi mdło-
śćiámi, tákże od ćięſzkiego bolu głowy, iák tylko go wezwáłá; záraz nagle zu-
pełnie doſkonále przyſzłá do ſiebie; co ſámo y iurámentem zeznáłá, y ſercem
ſzczerozłotym do Iego grobu do Rzymu á tu w Polſzcze Koroną drogiemi Ká-
mienmi ozdobioną dáną nád S: Głowę Iego. To u mnie większa y naywiększa
że S: Koſtká iáko Koronny Pátron, poſpolite cáłego Kroleſtwá ućiſki, práwie
árcywielkie iego choroby *Comitiales morbos* Seymowe Choroby Głow y obrad pu-
blicznych, (gdzie to y kontrádykcye przedáyne, y fákcye prywatne *boni pu-
blici zelo* inweſtyowáne, komedya Cudzoźiemſka ná Trágedyą y ſzyderſtwo ná-
ſze kiedyś podáłá;) cudownie práwie oddala; cáłe Corpus Reipublicæ, przy ie-
go uſtáwicznych mdłośćiách y słábośćiách, cáłą Koronę Polſką, ták utrzymy-
wa ſtárániem y S: Głową ſwoią; że przy Nim beſpiecznie mowić ſię może; *re-
ſtituetur in integrum.* Pod Cecorą gdzie leży Stánisław Zołkiewſki Wielki rzeczą
ſámą Hetman Koronny od Tátárow zábity; ieſt Kolumná z Napiſem *exſurget
tandem noſtris ex Oſſibus Vltor.* A ktoż táki, po Wielkim tym Stánisłáwie, ieżeli
nie S: Stánisław Koſtká? *Os de oſſibus noſtris* powſtáć miał, y powſtał iuż z łáſki B:
naywyżſzym Swiętego Tytułem wynieśiony; przy ktorym ſię y zemſtá słuſzna
nád Pogánſtwem, y Sławá Polſka tám poniekąd nádwerężona, y Wiktorya Koronna
przywraca, y cále przywroći, *reſtituetur in integrum.* Trwożyć mię
wprawdzie, y káżdego Koronnego Syná trwożyć słuſznie powinno; że pod czás
wálney burze zá czáſow náſzych Roku 1703. w tym ſámym Stołecznym Korony
Polſkiey Mieśćie, w ten czas gdy ſtráſzny Sąd B: roſpámiętywác poczynamy, to
ieſt w Niedzielę pierwſzą Adwentową nádruinowáły ſię znácznie y ſzczegulnie
wſzyſtkich S: Pátronow Polſkich Bázyliki y Swiątynie: co oſobliwey uwagi godna.
Nád to wieża Ratuſzna, ná ktorey w gałce złożone dawno były S: Koſtki y inſzych
Pátronow S: Relikwie; znácznie ſię w tenże czas náchyliłá. Nád to ieſzcze Ko-
roná z Orłem Polſkim, ktora ná wierzchu teyże wieży byłá; dziwnie ſię wykrę-
ćiwſzy upádłá ná to mieyſce; gdźie Homagium nowemu Koronatowi oddawáią.
Ah ſtráſzna rzecz ſtráſzna! záwołáć tu muſzę, *Cecidit Corona Capitis noſtri!* á czyli
tu BOG nie groźił iáwnie Kroleſtwu náſzemu furowym Sądem ſwoim, y oſtá-
tnim upadkiem Korony náſzey dla wykrętow y złośći náſzych? wſzák to Arty-
10. kuł wiáry, *Regnum a gente in gentem transfertur propter injuſtitias contumelias & di-
verſos dolos:* y owſzem iuż tám nieiáko ſurowy Sąd ſwoy BOG záczął; á záczął od
Swiątyn ſwoich, iáko dawno groźił; *Incipiet Iudicium a Domo Dei.* Czyli to nie
był znák? że S: Koſtká w Relikwiách y Obráźie ſwoim ná wieży tey, iáko pilny
Stroż záwſze zoſtáiąc, Koronę Polſką, (ktorey dotąd ſtrzegł, piáſtował, y zátrzy-
mywał od ruiny;) iuż dla grzechow náſzych porzucał; iuż Korony Polſkiey, y z
drugiemi Pátronámi SS: odſtępował, rzeczą ſámą to mowiąc; co mowili gdźie
indziey SS: Pátronowie, opuſzczáiący tych, ktorych oſtátniey ruinie tudzież ná-
ſtępuiącey zoſtáwiáli; *migremus hinc migremus hinc.* Atoli lubo coraz ſię prawdźić
miáło, y prawdziło dla grzechow náſzych, *Polonia vaſtabitur, Polonia vaſtabitur,*
Polſká ſpuſtoſzona będzie; iákoż nieraz ſpuſtoſzona byłá; nieraz náchyłona ku ru-
inie; lubo y Koroná Polſka czáſem dla kogo inſzego pádnie iák ná ſtronę, tám
gdzie recognicyą Homagii Krolom náſzym czynią: przecięż po Kánonizácyi S:
Stánisłáwá Koſtki odpuſt zupełny złośćiom náſzym ruinę Polſki ciągnącym przy-
noſzącego, mowić smiele mogę *reſtituetur in integrum;* nie tylko nie upádnie cále
ále zupełnie ſzczęśliwie przywroći ſię iey cáłość y pokoy publiczny. Przy-
wrocona Koroná Polſka po Kánonizácyi S: Stánisłáwá Biſkupá, dopieroz po
drugiego

drugiego ieſzcze ſwego S: Stánisłáwá Koſtki Kánonizácyi przywroći ſię ſzczę-
śliwie do cáłośći ſwoiey; mowić ſię będźie mogło by w oſtátnich terminách Ko-
rony náſzey; *Benedixit Dominus novissimis Stanislai magis quam principio ejus. Si-
dus Coronæ* ná Niebie záczyna iáśnieć od oſtátnich dni Októbrá; á poty w ſwoim
ſplendorze zoſtáie, poki *Gemini* ná tymże Niebie iáśnieią: á czyli to nie umbrá,
ále iáſna tego co mowię? S: Stánisław Koſtká od oſtátnich dni Októbrá teraz tu
w tey Metropolii Koronney Swiętemi pleno titulo Splendorámi iáśnieiący w parze
z S: Biſkupem Stánisłáwem, czyli to nie Swietni Gemini ná zodyáku náſzym Pol-
ſkiego Niebá? *Polonia à Polo*: otoż Koroná náſzá, zupełnie iuż záiáśniawſzy te-
raz oſtátnich dni Októbrá od Swiętych Splendorow Kánonizácyi S: Koſtki w tey
Metropolii ſwoiey zápalonych, poty iásniec y w ſwoich ſplendorách zupełnie zo-
ſtawáć będźie; poki ći Polſcy Gemini obádwáy Swięći Stánisłáwowie náśi ná
tymże Niebie náſzym iásnieć będą: *Polonia restituetur in integrum*. Poki u nas przy
Koronie Polſkiey S: Głowá Koſtki S: rádźić o niey záwſze będźie y nie tylko u-
trzyma Głową ſwoią Koronę Polſką; ále y ubłogosłáwi ná záwſze od Kánoni-
zácyi ſwoiey: Kánonizácya S: Koſtki Beatifikácyą Korony Polſkiey: *dabis eum in
Benedictionem Coronæ in seculum.* Záwſze prawdá S: Koſtká wielkie
Benedykcye B: wielkie Iubileuſze ná Koronę Polſką z ſobą ſprowadzał; ále dopie-
roż przy Kánonizácyi ſwoiey: lubo ſam w niewinnośći ſwoiey, był *tam procul
ab indulgentia quam procul à noxa.* Ledwie co ná Swiát przychodźić máiąc prá-
wie *Benedictus qui venit in Nomine Domini* pod Páńſkim Imieniem IEZUS, ná u-
błogosłáwienie Korony Polſkiey; rodźi ſię Roku 1550 to ieſt Roku ſámego Iubi-
leuſzu wielkięgo, oſtátnich dni Decembrá. Herbowna Podkowá Iego, od Nie- *Tylko*
go BOGU oddána y poświęcona, *in portam triumphalem* Swiętemu Tytułowi Iego
iuż wyniesiona, práwie *porta Sancta aurea porta* do złotych Polſzcze Wiekow, y
przećiw Porćie Otomáńſkiey, y do wſzelákiego Ubłogosłáwienia B: nieuſtánne-
go Iubileuſzu, z Oycá Swiętego Benedykcyą, (iáko w Rzymie bywa,) bramá o-
twárta przy 3 Krzyżách ſwoich Naywyżſzey Benedykcyi zwyczáynie służących,
procz niezliczonych krzyżykow ná niewinnym ćiałku ledwie co urodzonym wy-
rážonych; ktoremi ták liczną Benedykcyą ſwoię do Koſtki Chriſtus przywiązał,
mowiąc oraz rzeczą ſámą do Niego, *pone me ut signaculum super cor tuum ut signa-
culum super brachium tuum.* Beatifikuią ſolennie S: Koſtkę Roku 1601; tegoż Roku Iu-
bileuſz Wielki Polſzcze ſprowadza: przyczyniłá Polſká w Rzymie czći S: Koſtce
wkrotce potym Roku 1605 zá ſtárániem I W Andrzeiá Opaleńſkiego Biſkupá po-
tym Poznáńſkiego Posłá ná ten czas od Korony Polſkiey do Stolicy Apoſtolſkiey
y zá inſtáncyą Urſiny Sforcyi Xiężny; przyczynił S: Koſtká Iubileuſzu Polſzcze,
przez zbitego tegoż Roku Szwedá, od drobney siły Polſkiey z Károlem Chod-
kiewiczem W H. Wnoſzą tu do Polſki S: Głowę Iego Roku 1621; áż wnoſzą oraz do
tey Metropolii Koronney Stácye codziennych Odpuſtow Rzymſkich: do ktorych
ták gromádne były Proceſsye ſolenne; że ná nich było ſámych I X Proboſczow y
Plebanow 1200, coż Zakonnikow Páńſtwá y poſpolſtwá. Uſtáły potym te Odpu-
ſty Stácyi SS: codziennych; gdy Stácye zbytnie, konſyſtencye y wytchnienia Zoł-
nierſkie, bez wytchnienia Duchowieńſtwá náſtąpiły. Roku 1626 znowu w Koro-
nie náſzey Iubileuſz Wielki, ná tym ſámym mieyſcu: oraz pierwſzy Feſt Gratia-
rum Actionis zá Wiktoryą pierwſzą Chocimſką przez S: Koſtkę otrzymáną 10 dniá
Októbrá; y tegoż ſámego dniá pierwſze wprowádzenie ſolenne, tu do tey Bázyli-
ki z Kośćiołá Kátedrálnego przy wſzyſtkiego Duchowieńſtwá Aſsyſtencyi, przy
IO Xiążęćiu Biſkupie y inſzych I W Infułatách, SS: Relikwii tutecznych, miedzy
ktoremi ieſt y Ciáło S: Wiktorá; ktora Uroczyſtość trwáłá tu w ten czas przez dni
15 áż do 25 Dniá Októbrá; ktorego ſámego dniá, teraz ſię tu záczęłá ſolennizá-
cya Nowokánonizowánego S: Koſtki w ſwoich Relikwiách S: wprowádzonego do
tego Wátykánu: álić w tenże ſam czás Szwedźi y Tátárzy zbići od Polakow. Kto- *Hiſtori.*
ra wiádomość gdy prędko tu potym doſzłá; siłu opinia byłá: że SS: Relikwie tu *M. 8,*
w ten czas wprowádzone z SS: oraz innemi Pátronámi Koronnemi złączone zie-
dnáły tę tám Wiktoryą; y ow ſam dzien iáko Wiktoryom S: Koſtki poswięcony,
był Argumentem wſzelkiey indulgencyi, y łaſk, ktore ſię potym otrzymáć miá-
ły y máią przez S: Relikwie zwłaſzczá przez S: Głowę Koſtki tu w tey Bázylice

złożoną. Przypadł Roku 1651 Iubileusz Wielki ná Koronę Polſką; przyſzedł y od S: Koſtki, pod Bereſteczkiem wten czas z Kozakow y Tátárow Wiktoryą otrzymawſzy. Przypada Koronie náſzey y oſtátni Wieku náſzego zwłaſzczá podeſzłego, Iubileusz Wielki Roku 1726; áż pátrzćie co zá Iubileusż dopieroż ná Koronę Polſką przy Iego wtenże czas Kánonizácyi! Oto Kánonizácya Iego odpráwiłá ſię w Rzymie oſtátniego Dniá Decembrá; oraz w Koronie náſzey był Iubileusz W: od tegoż ſámego dniá oſtátniego Decembrá: gdy w Rzymie Bramá S: Iubileuszowa, ktora w Wigilią Národzenia Páńſkiego otwieráć ſię zwykłá z Oycá S: Benedykcyą, á przez rok cáły Jubileuszu W: otwárta ſtawa do oſtátniego dniá Decembrá; potym dopiero ab ultima Decembris, tá Bramá S: záwiera ſię w Rzymie y Jubileusz S: á otwiera ſię ná inſze Páńſtwá y Kroleſtwá. S: Koſtká w oktawę otwieráiącey ſię zwyczáynie Bramy Swiętey Iubileuſzowey, to ieſt oſtátniego Dniá Decembrá y oſtátni Kánonizowány, *ſplendoribus Sanctorum* Koronuiący támten rok, ab ultima Decembris od dniá ſwoiey Kánonizácyi czyli nię otworzył ná cáłą Koronę náſzę Jubileuſzu Wielkiego? S: Bernard mowi *Serm: 2 de Circume: D:* że y Oktawá ſámá Koronę wyraza; *Circumciſio Octava die fiebat, quod ad primum reflexus dierum circulus praeferre quandam Coronae ſpeciem videretur; hinc eſt quod Octava potiſſimum dies poſt ſolennitates praecipuas celebratur, & in ſermone Domini prima Beatitudini copulatur Octava, ut Caeleſtis Regni iterata promiſſio evidenter nobis Coronam fabricet.* Zátym S: Koſtká w Oktawę otwieráiącego ſię Jubileuszu W: oſtátniego dniá Decembrá, áż oſmy to ieſt oſtátni Kánonizowány, lubo pierwszy oraz w Dekrećie Kánonizácyi ſwoiey przed kilkunaſtą lat wydánym, czyli nie iáwnie iáko *Octava Beatitudo* náſzá otworzył Koronie náſzey nie tylko Nowe láto miłośćiwe ále nieuſtánny Jubileusz? otworzył záprawdę ná cáłą Koronę Polſką y owszem y ná wſzyſtkie inſze Páńſtwá Jubileusz práwie Wielki: kiedy krom ták wielkiego ſzczęśćia nászego Wiekámi práwie oczekiwánego Kánonizácyi ſwoiey, krom ánniwerſarzá Swiętego Wieku y práwie ſetnego Jubileuſzu, (bo przed ſtem lat właśnie Roku 1627 SS: náśi Męczennicy Iáponſcy ſą Kánonizowáni;) krom tego ták wielkie Odpuſty,, á názáwsze od Oycá S: Benedyktá 13 z Przeswietnego Domu Urſinow (z ktorego Alexánder Urſinus Kárdynał przed ſtem lat tákże ſam ſię Zakonowi nászemu oddał,) ſzczęśliwie Kośćiołem S: rządzącego, nádáne ſprowádził, mowiąc nieiáko do niego z Ukoronowánym Prorokiem przez S: inſtynkty *Benedices Coronae anni Benignitatis tuae.* Sprowádził mowię ták wiele Odpuſtow S: że co tám przedtym w Rzymie Roku 1605 przy pierwſzym záwieſzeniu publicznym Obrázu S: Koſtki w Kośćiele S: Iędrzeiá więcey niz 5 tyśięcy S: Iego Obrazkow pobożnemu ludowi rozdáno; to tu przy ſolennizácyi Iego Kánonizácyi, krom nieuſtánnego ná wſzyſtkich co rok przy Swięćie Iego nabożnie kommunikuiących y przy terázniey ſzey Uroczyſtośći Odpuſtu zupełnego, krom tego przy Obrazkách lub Metalikách Iego ále od ſiebie Benedykowánych Ociec S: tyle nádał ná záwsze nieuſtánnych áż do ſmierći káżdego, ktoryby ich záżywał, Odpuſtow: że w ſámey Koronie Polſkiey y W: Xięſtwie Litewſkim rozdáć ich możemy y udzielić więcey niż Millionowi ludzi á ná záwsze im służących nápotym; (ktore y Ociec S: w Rzymie przy tey ſolennizácyi Kánonizácyi S: Koſtki w Kośćiele náſzym Principálnym Kommunią Swiętą dáiąc miał wſzyſtkim kommunikuiącym rozdawáć:) coż dopiero po cáłym Swiećie? Co zá ſkarb Odpuſtow y Benedykcyi Swiętych nieuſtánnych przez cáłe żyćie náſze przy Kánonizácyi S: Koſtki y z iey okázyi! Gdzie uważam; że lubo ták dawno Rzym miał reſpekt ſzczegulny ná Swiątobliwość S: Koſtki zwłaſzczá zá łáſkáwych wedle Imienia ſwego Klemenſow przy Dekrećie dawnym iuż Kánonizácyi Iego; przecięż iákby niechciał S: Koſtká od kogo innego bydź Kánonizowány tylko od Benedyktá 13 dla ták licznych Benedykcyi ná Koronę ſwoię Polſką: iákby nie inſzego dniá chćiał bydź Kánonizowány tylko tego; ktorego ſię urodźił B: Ian Fránćiſzek Regis Apoſtoł Fráncuſki, po Iego Dekrećie Kánonizácyi prędko Beatifikowány; áby tudzież przy ſwoiey Kánonizácyi, y poſtronną Beatifikácyą, ále iuz ſkolligowáną w Koronie Fráncuſkiey z Polſką, ubłogosłáwił tęż Koronę ſwoię Polſką; álbo y Kolligácyą Fráncuſką Koronę Polſką uczynił Błogosłáwioną. Niech będźie wedlę czyiego żdánia; co piſze Hieronim S: iż ználazł in

libro

libro Antiquitatum; że te dni nayniefzczęśliwfze; pierwfzy dzien Augustá, ktorego práwi Abel zábity, y pierwfzy dzien Decembrá ktorego Sodomá zruinowána; wedle záś S: Ildefonfa, te trzy dni nayniefzczęśliwfze, dzien pierwfzy Lutego, oftátni Márcá, y oftátni Septembra: ále oftátni dzien Decembrá od Kánonizácyi S: Koftki nayfzczęśliwfzy záwfze Koronie Polfkiey będźie. Dotąd od Lechá Krolow y Xiążąt w Polfzcze pánuiących liczemy 50 do Kánonizácyi S: Koftki; á czyli y wtym fámym, Rok iego Kánonizácyi nie Jubileufzowy cáłey Koronie náfzey? *Vocabis remiſſionem cunctis habitatoribus Terræ tuæ; quia Iubileus eſt & quinquageſimus.* Levit. Koftká S: práwie *Corona Anni* Swiętemi Kánonizácyi fwoiey promienmi Koronuiący Rok, oftátniego dniá roku Kánonizowány; ále y Koroná náfzá Polfka, czy częfto nie *Corona Anni?* z ták wielu Rewolucyi to nieftátecznego Márcá, to zdrádliwego Jánuáryufzá *à Iano bifronti & bilingvi*, to zinfzych złożona; to od pułnocy, tu od zachodu, fwoie wáryácye máiąca: iednák y tákim Rewolucyom dla wolnośći fwoiey podległey Koronie Polfkiey, przy Kánonizácyi fwoiey będzież Ubłogosłáwieniem y Beatifikácyą S: Koftko; *Benedices Coronæ Anni;* áby wfzyftkie potym iey látá, záwfze były látá Indulgencyi Bofkiey, *Anni Benignitatis tuæ* od Kánonizácyi Twoiey liczone.

Ták będźie, y ták ieft: Kánonizácya S: Koftki Ubłogosłáwieniem Beatifikácyą Korony Polfkiey: ále oraz, iákom záłożył, przy S: Ludwiku Gonzádze iáko wefpoł do tegoż Ubłogosłáwienia Korony Polfkiey pomagáiącym, to temiż Odpuftámi przy ták licznych Benedykcyách Oycá S: to protekcyą fwoią cudowną Korony náfzey z fobą fkolligowáney, y w Ludowice Máryi Gonzádze Xiężnie Niwernenfkiey y Mántuánfkiey, Krolowy náfzey Polfkiey, y w I W fwoich Gonzágách ná Mirowie Márgrabiách náfzych Polfkich. Zna S: Koftká, że tey-że pobożney Krolowy Polfkiey Ludowice Máryi Gonzádze winien po częśći Kánonizácyą fwoię; ponieważ y fámá to z Władysłáwem czwartym, to z Káźimierzem Krolem pifáłá do Stolicy Apoftolfkiey, uprafzáiąc oiák nayprędfzą Iego Kánonizácyą. Zna oraz Koroná Polfka fzczegulną wrożnych okázyách protekcyą y S: Ludwiká Gonzági, y ozdobę z Przeswiętnego Iego Domu. Iák tylko Zygmunt Myfzkowfki W: Márfzałek nász Koronny, y Poseł do Rzymu, od Książąt Mántuánfkich Gonzágow do Fámilii ich Książęcey ieft przyięty; ták záraz wkrotce potym chwalebną w Polfzcze Ordynácyą ku niesmiertelnośći Imienia y Fortuny fwoiey uczynił. Iák tylko potym tenże zdrowie fwoie niebefpieczne polećił náfzemu ále y fwiećiemu iuż S: Ludwikowi Gonzádze; przybył tudziez S. Ludwik y wftáć mu złozká kazał. J O Księżna Oftrogfka Chodkiewiczowa Woiewodźina Wilenfka, á co zá naywiększy honor ftánie, ták blifka pokrewna S: Koftki, lubo ná Chrzćie Anná, z nábożeństwá ku S: Aloizemu álbo Ludwikowi Gonzádze Aloizyą fię zwáłá y podpifywáłá; ktorego názywáłá Wielkim Konfidentem Iezufowym y Kochánkiem: iákoż zwykł fam pofpolićie o Sobie, y zá zywotá mawiáć; że nigdy nic BOGU nie zálećił, żeby rzecz nie ták y nie wtedy pofzłá iáko życzył. O iák fzczęśliwa przy tákiey y Iego protekcyi Koroná Polfka bydź może! y byłá dawno ofobliwie przy Wiktoryi náfzey pod Smolenfkiem roku 1637 zá Iego protekcyą otrzymáney. Práwie słufzna S: Gonzádze z S: oraz Koftką Princypálnym Pátronem Koronnym, posiłkuiącym Woyfká náfze ákkomodowáć owe słowá 1 *Paral:* 11 *viri fortiſſimi in exercitu Aſael Frater Ioab* (ktory *Ioab* názywa fię *Princeps* 2 *Reg:* 24) *& Iaſiel de Maſobia* álbo *de Maſovia* wszák w Greckim iednoż *bita* co *vitas*; y Mafobia tłumáczy fię *ſtatio Domini*, właśnie Kzięftwo Mázowieckie ták fzczęśliwe, że práwie ieft ftánowifkiem Bofkim ftácyą niewzrufzoną S: Stánisłáwowfkiey wiáry Ziemią S: nie ćierpiącą żadney błędney wiáry procz *dominantem Religionem Orthodoxam*. Naypotężnieyśi tedy w Woyfku náfzym S: Koftká z Kzięftwá Mázowieckiego *Iaſiel* álbo *opus Dei* fzczegulne Dzieło B: y przyięty od Niego *in Societatem armorum* S: Gonzágá Brát Książęćiá Mantuánfkiego. Táka kolligácya S: Koftki z S: Gonzágą, fkolligowánych z Sobą ták w Zachodniego y Wfchodniego Cefárftwá iák y Polfkiey Korony Májeftáćie; iáko y S: Koftká w Koronie náfzey ieft názáwfze *Princeps Sanctorum & Gentis ſuæ*, y S: Ludwik Gonzágá Brát Książąt Mántuánfkich Princeps S R I: táka mowię Ich Kolligácya y wtym punkcie, dla liczniey fzego Korony Polfkiey Ubłogosłáwienia z

że Kánonizácya S: Kostki przy S: Ludwiku práwie iest Beatifikácyą Fortuną U-błogosłáwieniem Korony Polskiey.

A czyli iuż nie doznáłá tego obfićie y w ták krotkim czáśie Koroná Polska po Kánonizácyi S: Kostki? Ledwie co Dekret teyże Kánonizácyi solennie do niey przyszedł; áż záraz w niey, przy ták ćięszkich zámięszániách y wewnętrznych niespodziány, práwie cudownie przez S: Stánisłáwá Kostki protekcyą, szczęśliwie stánął pokoy pod Imieniem Wielkiego Stánisłáwá nieśmiertelney Sławy godnego Stánisłáwá Ledochowskiego Márszałká Generálnego Seymu Pacificationis, szczegulne nabożeństwo do S: Stánisłáwá Kostki iák Pátroná swego máiącego; stánęłá oraz Korrektura Woyská Koronnego: przy Kánonizácyi zás sámey stánęłá Błogosłáwiona Korrektura Trybunałow, postánowionych dopiero po S: śmierći Iego: że iuż ubodzy ludźie, Woyská; uboga Szláchtá, Trybunałow nię klną, ále błogosłáwią. Znáłáś przedtym Metropolia tuteczna szczegulną protekcyą S: Kostki: kiedy Roku 1653 pod czás głownego Powietrza, iák tylko S: Iego Głowá po rynku tutecznym iest obniesiona; wszystká plagá Boska ustáłá: ále czy nie większa nierownie przy Kánonizácyi Iego w tym punkćie protekcya? kiedy cozwyczáynie przedtym bywáło, y zá Principium nieomylne miáno; żę po W: Jubileuszu tutecznym, záwsze tudzież Powietrze tákże wielkie tu nástępuie: to Roku Kánonizácyi Iego, lubo tu W: Jubileusz się odpráwiał przed pułtorą lat, z łáski B: záráza powietrza tu nie postałá; áby y odtąd nie postałá, rekursu tylko nászego do Iego protekcyi potrzebá. Niektorych mniey rzeczy uważáiących iest opinia; iákoby Koroná nászá nieszczęśliwa byłá zá Krolá Káźimierzá: á ia sądzę, że lubo on był nieszczęśliwy do Korony nászey; Koroná ledwie kiedy byłá szczęśliwsza nád czásy iego; ktory iáko się niegdy w Rzymie tudzież przy grobie S: Kostki w Nowicyaćie nászym wpráwił w osobliwe Nabożeństwo ku Niemu; ták przy Iego protekcyi niezliczonych Nieprzyiaciol Koronnych to zniosł co wytrzymał, y utrzymał przy niey Koronę Polską od ostátniey ruiny: á przy ták siłu przećiwnych Rewolucyách to sámo niesmiertelną iemu chwałę, Polszcze naywiększą Fortunę przyniosło; że Arryánow naywiększych Chrystusowych nieprzyiaciol z Krolestwá swego wiecznie wypędził. Ták szczęśliwy był przy protekcyi S: Kostki, szczęśliwa z nim Koroná Polska. Dopieroż przy Kánonizácyi S: Kostki po dekrećie iey szczęśliwa Ubłogosłáwiona: kiedy po zniesionych ták siłu Nieprzyiaćiołách Koronnych, á cudownie práwie sámą siłą Boską przy nászym zádumieniu tylko y milczeniu zniesionych, ná ostátek (gdy zá Polską żárliwość o Wiárę Swiętą o honor Mátki B: y Kośćiołow z okázyi Toruniá naywiększą imprezę swoię przećiw Koronie nászey gotowáłá Herezya;) naywiększą, ktorą iádem swoim nápoiłá, potencyą, BOG iák nagle strąćił; y przećiwne potym Koronie nászey kombinácye

al: 90: pomięszał, mowiąc iey nieiáko, *conculcabis Leonem & Draconem.* A czyia to protekcya ieżeli nie S: Kostki záraz po Dekrećie Kánonizácyi swoiey? On to on, Fundator y Kollegium Toruńskiego w swoim Pietrze Kostce S: práwie Biskupie Chełachb: 14. minskim, *restituit fratres suos & expugnavit inimicos:* przy Kánonizácyi Iego *Polonia restituetur in integrum.* Czyliż się tedy nie prawdzi? że przy Kánonizácyi S: Kostki, com wyżey o Nim wywiodł; *Orietur in diebus ejus Iustitia, & abundantia pacis, donec auferatur luna;* przy Swiętych Iego promieniách teraz Mu przez Kánonizácyą solenną konferowánych wznidźie spráwiedliwość y obfitość Pokoiu aż do zniszczenia Otomáńskiego Księżyca: czyli się przy Nim nie powroći szczęśliwie cáłość y zupełny pokoy Koronie nászey? *Polonia restituetur in integrum;* kiedy náwet Kurlándyą y Semigállią przy solennizácyi támże Kánonizácyi swoiey, ták spokoynie przećiw postronnym imprezom Koronie nászey áktuálnie inkorporował. Máłom rzekł, Semigállią: y cáłą Gállią skolligował. A czyli to nie osobliwa S: Stánisłáwá Kostki Protekcya nád Koroną nászą? że strąćiwszy potencye nayniebespiecznieysze teyże Koronie pod czás sámey naywiększey ná nię Heretyckiey Burzy, przy Kánonizácyi swoiey tudzież zámyslániey do solennego terminu swego, iészcze nád to Koronę Polską skolligował z Koroną Fráncuską, ktora iest iedną z Naypotężnieyszych Monárchii; wszák wszyscy przyznawáli, że to było dzieło sámey Prowidencyi Boskiey. Ták zá Ludowikę Márią Gonzágę, przedtym z Fráncuskiego Krolestwá záproszoną zá Krolową Polską Władysłáwowi 4.

Márya,

Máryá, y iuż Ludowiká, Leſczynſka, z Prześwietnym S: Koſtki Domem ſkolligowáná, z Korony Polſkiey ná zámian, zá Krolową Fráncuſką wzięta od Nayiáśnieyſzego y Naypotęznieyſzego Monárchy Ludwiká 15: áby iáko Krolow Fráncuſkich ieſt ſzczegulny Tytuł że ſą *Primogeniti Ecclesiæ* y *Christianiſſimi*, Polſkich że ſą *Orthodoxi* wedle owego S: práwá ſwego *Rex Catholicus esto*; iáko Fráncuſkie tryumfálne záwſze Oręzá ſzczegulnie Wiáry S: obronie ſą konſekrowáne, y wedle W: Posłá Fráncuſkiego Biſkupá Máſsylyiſkiego ná Seymie Electionis Roku 1674 Polſkie Száble názwáne *Arma Religionis defensioni consecrata*, (wszák ná znák tego y S: był ſtároPolſki zwyczay dobywáć ſzábel pod czás Ewánielii przy Mſzy S;) iáko y ná Fráncuſkim, y ná Polſkim Tronie żaden Heretyk Krol nigdy nie záśiadł; iáko naybárdziey oboie te Kroleſtwá prawdźiwą Wiárę S: kocháią y trzymáią; iáko od W: Ludwiká 14 rugowána cále z Fráncuſkiego Kroleſtwá Herezya, y z Kroleſtwá Polſkiego Aryánizm z wſzelką Herezyą ná pœnam colli przez konſtytucye ſkazány; ták áby Nayiáśnieyſzy Ludwik 15 Páktow Oliwſkich Mediator, y tą ſámą Kolligácyą tym bárdziey w Polſzcze y wſzędzie Herezyi mieyſcá y gory nie dał pomocą y powagą Májeſtatu ſwego; zewſząd wykorzenić ią uśiłował: czym cudownieyſzy słynąć będzie; niż gdy dziedzicznym Koronie ſwoiey Cudem chorobyleczy: iáko iuż pomieniona Nayiáś: Krolowá Fráncuſka, y od Sákrámentu Slubnego w Argentinie przytomnych Heretykow oddaliłá: *geminas concordia ne ste Coronas*. Czy to nie S: Koſtká Nowokánonizowány ſpráwił? ze táką kolligácyą poſtronną Herezyi nie cierpiącą, ſzczęśliwą uczynił Koronę Polſką; ktorego Prześwietna Fámilia nigdy ſię Herezyą nie zmázáłá. Ták co niegdy Syn B: ſobie przyznał, *ego Flos Campi & Lilium Convallium*; to tu ſzczegulna zászłá kolligácya S Koſtki, Kwiátá prawie Polnego álbo Polſkiego (wſzák Polſká od Polá wedle roznych,) z Krolewſką Lilią Nayiáśn: Borboniuſzow, y Waleſiuſzow Fráncuſkich Monárchow; (z ktorych o Wáleſiuſzu Proroctwo Korony náſzey to było *Flos Vallis*;) boć *Florum Lilia Reges*. Ktorą Lilią y nád Imperiálne Kwiáty Bog w tym wywyżſzył; że Nayś: Máryi przez W: Legatá ſwego Gábrielá cudną Lilią posłał oraz z Máćierzyńſtwem Boſkim; zkąd ſię y Syn B: taz Lilią záſzczycał; *ego Flos Campi & Lilium Convallium*. Winien wprawdzie S: Koſtká Kroleſtwu Fráncuſkiemu poniekąd Kánonizácyą ſwoię; ktore po ták śilu Pánſtwách ſwoich Proceſs do Iego Kánonizácyi czyniło; iáko w Burdegali, Bizuncie, Nanceium y gdzie indziey. Ale y S: Stániſłáwowi Koſtce winną Koroná Fráncuſka, ták wiele Cudow y cudotworney protekcyi u ſiebie doznáney; o ktorey támeczne Proceſsá. Winna wdzięczność y pámięć uprzeymą Wielkiemu Iego Imieniu: wszák Stániſław Koſtká Podkomorzy á potym Káſztelan Chełminſki, pod Stefánem Krolem W: Generał Artyleryi náſzey Koronney, ták w Ruśi iáko w Inflanciech nayobronnieyſze fortece dzielnośćią ſwoią Moſkwićinowi odebrawſzy y w roznych Bátáliách iego znioſzſzy; potym, gdy przy Hiſzpánſkich pośiłkách niektore Kśiążętá Fráncuſkie, do Tronu Fráncuſkiego lubo dziedzicznie należytego przeſzkadzały Henrykowi Czwartemu Krolowi Náwárſkiemu, Dziádowi W: Ludwiká 14 Prádziádá niemniey W: dziśieyſzego Ludwiká 15 Fráncuſkiego y Náwárſkiego Monárchy; tenże ieden Stániſław, Stániſław Koſtká, własnym koſztem tyśiąc piećſet Polſkiego Rycerſtwá w kiryśiách tarczámi ſwemi przybránego zebrał, y w Woyſku Henryká ſwym ſumptem przez trzy latá konſerwował poty, áż pewnym Tronu Fráncuſkiego Henryká zupełnie uczynił. Nádzieiá w BOGU: że ták *Polonia restituetur in integrum* od Kánonizácyi S. Stániſłáwá Koſtki; Kánonizácya S: Koſtki Beatifikácyą Korony náſzey; *dabis eum in Benedictionem in seculum Coronæ*.

Clau… de N… Hon… ſaris …ria

Cant…

Vaſsem… gius in… annis ſimiré E…

Konkluduię: Wielki naſz niegdy Primas Andrzy Olſzowſki umyslnie we wśi Przeſzłego ſwego Biſkupſtwá Chełminſkiego Kiiow názwáney w Pruśiech Kośćioł S: Koſtce wyſtáwił; áby ſię zá Iego protekcyą y W: Kiiow w Ukráinie do Kośćiołá S; y Korony Polſkiey powroćił: poświęcono iuż Honorowi Twemu, ná ták wielu Mieyſcách, ná wſzyſtkie ſtrony Polſkie, Kośćioły, Cudotworco naſz S: Koſtko; áby ſię y inne kráie oderwáne od Korony Polſkiey do niey wroćiły: á rychłoż ſię powrocą po Kánonizácyi Twoiey ſzczęśliwie? rychło *Polonia restituetur in integrum*? Oto przepowiedźiáno, *restituetur in integrum ad orandum*, modlić ſię potrzebá: y krom tego *Cum love manum move* Koroną

Polſka; miey ſię ſámá do tego; ábyś od Kánonizácyi S: Koſtki przy Iego protekcyi zupełnie szczęśliwą ubłogosłáwioną byłá. S: iednemu Zákonnikowi, modlącemu ſię zá Koroną Polſką, powiedziáno z Niebá; *erit adhuc Beata Polonia, ſi fuerit caſta ſobria in ſubditos & pauperes miſericors:* nie tłumáczę, tylko to mowię; co to ieſt Kánonizácya, ieżeli nie Swiątobliwość publicznie deklárowána? kto Beatifikuie, ieżeli nie Swiątobliwość ſámá? wſzák Tytuł *Sanctitatis* dáiemy temu; kto ma władzą Beatifikowánia: otoz niech będzie w nas nábládowánie wedle ſtánu náſzego Koſtkowey Swiątobliwośći, teraz ſolennie przez Kánonizácyą deklárowáney; á ták naybeſpieczniey názáwſze przy tey Kánonizácyi S: Koſtki będzie zupełnie ſzczęsliwa Ubłogosłáwiona Beatifikowána Koroná Polſka; Kánonizácya S: Koſtki, ták naybárdziey ią ubeatifikuie. Ale y to ſámo ziednaz nam przemożną Inſtáncyą ſwoią S: Cudotworco náſz przy Kánonizácyi ſwoiey: *erit Beata Polonia.* Pod czás wálnego Powietrza Roku 1600 widziány tu w Krákowie od pewnego wiáry godnego, S: Koſtká z Proceſsyą Iezuicką obchodzący rynek, á káżdemu zoſobná domowi błogosłáwiący; iák tylko przyſzedł do Forty náſzey Iezuickiey záraz tu nagle wſzyſtko powietrze uſtáło. Dopieroz teraz przy ſolenney Kanonizácyi Twoiey, kiedyś ſam nieiáko S: Pátronie náſz w Oſobie ſwoiey bo w S: Głowie ſwoiey, y w Cudownym oraz Obráźie Twoim, tu tákże w tey Bázylice ná tym Ołtárzu zoſtáiącym; ktory cudownie ſię poćił y płákał tu niegdy nieraz pod Krákowem przed drugą Choćimſką; z tey okázyi, z ſolenną pod czás teyże Choćimſkiey ſupplikácyą oraz przy Głowie Twoiey y inſzych Relikwiách SS: przenieśiony potym od S: Infułatá tutecznego J O X Trzebickiego naprzod ex Circulo do Kátedry, potym do tego tu Kośćiołá; y ſzczęśliwie w ſámo Swięto Twoie drugą Choćimſką pod protekcyą y Hásłem Twoim wygrał Krol Ian ná ten czas Hetman W: Koronny; ná ktorą y nie ináczy wyiáchał ze Lwowá, tylko zá Benedykcyą Twoią y pod Twoiemi trzemá Herbownemi Krzyżámi, przeżegnawſzy Głowę rámię y pierſi wołáiąc *in Nomine Domini*; zápłákał potym pod czás Wiedenſkiey Woyny, tenże Obraz Twoy cudowny áz záraz pocztá przyſzłá o Zwyćięſtwie tám Twoim; (teraz iuz nie Obrázy tylko SS: ále cáłe Swiątynie P: płáczą, że zdárte od nieprzyiaćioł przedtym ieſzcze ſwoi niektorzy umnieyſzonym Czynſzem wiecznie y iák práwnie chcą odźieráć; płáczą, ále łzámi ktore nie wypłákuią od BOGA Wiktoryi Koronie náſzey, lecz raczey zdziercow ſwoich pobiią, day Boże by nie cáłą Koronę;) kiedyś mowię ſolennizácyą Kánonizácyi Twoiey w ten ſam dzien tu záczynáiąc, ktoregoś niegdy do Rzymu przyſzedł dniá 25 Oktobrá, w Twoich ták Cudotwornych Relikwiách SS: z S: Proceſsyą z Przeswietney Kátedry wyſzedſzy od Zamku *à ſede Regia Regum Coronatrice & Coronarum Regni Archivo* iáko Pátron Koronny Princypálny, obchodził cały rynek y w tym cáłe Przeſzláchetne Miáſto Metropolią Koronną: czyliś nie błogosłáwił cáłey Koronie, cáłey tey Przeswietney Metropolii, wſzyſtkim y káżdemu z oſobná Domowi? Błogosław y odtąd, zwłaſzczá tym Domom; ktore páłáiąc Nabożenſtwem ku Tobie, y obiáśniaiąc NowoSwięty Twoy Tytuł, wyſtáwiaiąc publicznie Twoy Obráz światłem Ukoronowány w Kośćicły ſię

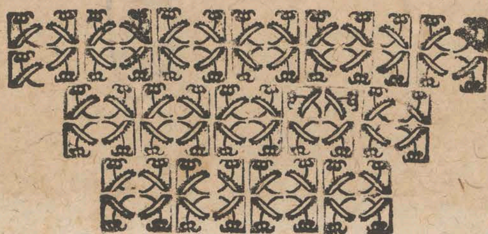
nnales Eccl: práwie zámieniały: ták iáko tám przy w prowádzeniu S: Głowy S: Ięḋrzeia Apoſtołá do Rzymu Roku 1462. opiſuią; że kiedy wprowádzona byłá pod czás dni dżdżyſtych, proceſſya iednak nic nie ſkropioná byłá, (właśnie iák tu u nas przy S: Głowie Twoiey było;) ſam Oćiec S: Pius wtory palmę w ręku trzymáiąc (ktoráby y Tobie z Rzymu od S: Ięḋrzeia do nas niegdy przenieśiony S: Wiktorze naſz Koronny nálezáłá,) miał do niey przemowę winſzuiąc ze do S: Piotra Brata ſwego z Turek przynieśiona, życząc aby to iey przenieśienie było Chrześćianſtwu Zbawienne, płakał lud od radośći, á Ołtarze y w Mieśćie wyſtawione. Błogosław acz iuż Sanctiſſimo NowoSwięty Stanisławie, na dalſze ſzczęśliwe Kośćioła S: rządy, Benedyktowi 13; ktory Twoią Kanonizacyą Koronę Polſką Ubłogosławił. Błogosław całey Koronie naſzey y owſzem Twoiey; wszak to Oyczyzna y dziedzictwo Twoie daneć w ſzczegulną protekcyą. *Dedit illi Dominus Hareditatem dedit illi Coronam gloria*; więc *benedic hareditati Tua.* Wiem, że S: życie Twoie swiadczy; *etiam in ſupremo Agone non dimittens è manu ſua Coronam, interrogatus cur id faceret reſpondit dulciſſimo pietatis affectu, in*

honorem

honorem meæ Matris Sanctiſſimæ id facio, quia illius Corona eſt: tamći o Koronce Nays: Mátki mowa; ale dopieroż Korona naſza Polſka, choćby nadſzarpana y ſkrocona po częśćiach ſwoich od rożnych Nieprzyiaćioł Koronką tylko była, przećięż to zdawna Korona Nayś: Matki Twoiey. Ktora dawno ſię pokazawſzy y tu w Krakowie Swiątobliwemu Kapłanowi Iuliuſzowi Mancynellowi w Swięto S: Stanisława Biſkupa Mſzą za Polſkę maiącemu, Krolową Polſką Krolową Korony Polſkiey ſię nazwała y zwać ſię kazała; kiedy mu ſię oraz kazała uſtawicznie modlić za Polſkę ſobie ulubioną. Nie puſzczay tey Korony nigdy z rąk y Opieki Twoiey, y dla ſamey Nayśw: Matki Twoiey, *quia illius Corona eſt*. Niżeliś cokolwiek przedtym zaczął; obroćiwſzy ſię do Obrazu ktorego Nayś: Matki, o Błogosławieńſtwo Maćierzynſkie upraſzałeś, pewien będąc; że cokolwiekby oná pobłogosłáwiłá, to zupełnie ſzczęśliwym Błogosłáwionym bydź miáło: záczynáiąc od Kánonizácyi teraz Twoiey naywyżſzą przy zupełnym iuz Swiętego Tytule opiekę nád tąż Koroną, weś ná nię od teyże Nayś: Mátki Błogosłáwieńſtwo; á ták Ubłogosłáwiona przy Kánonizácyi Twoiey będzie. Iáko S: Twoy y Koronny Pátron Stánisław Biſkup, od ſámych Orłow cudownie był ſpoiony, y do całośći przywrocony, *Integer ex Aquilis*: ták Ty Orłá Polſkiego, názbyt rozdwoionego w głowie y w ſercu, (co letaliſſimum bywa,) ziednocz, *Aquila Tu Corpus aduna*. Chocby też co niepodobnego śiłom náſzym było *quod poſſibilitas noſtra non obtinet*, Ty W Cudotworco ziednay: wezwány niegdy od Konnowicyuſzow ſwoich temi Słowy *Stanislae Omnipotens ſalva* záraz y liche ſzkło potłuczone do całośći ſwoiey przywroćiłeś; dopieroż drogą Koronę Twoię Polſką przywroć do całośći ſwoiey. Widziáno Cię kiedyś ſupplikuiącego Nayś: Mátce zá Polſką Twoią, á Dziećiná P: IEZUS z Iey łoná rękęć podał; y oraz Polſzcze rękę podał: zátym przy dáneyć tey ręce możesz mowić beſpiecznie z Páwłem S: *Omnia poſſum In eo qui me confortat*. Więc Wſzechmogący w BOGU Stánisłáwie ſálwuy záwſze Oyczyznę ſwoię; aby ſię ziśćiło, *Polonia reſtituetur in integrum*; áby od Twoiey Kánonizácyi zupełnie ſzczęśliwa Ubłogosłáwiona byłá Koroná Polſka: utrzymuy ią, tą ręką; o ktorey dawno ogłoſzono; *Regnum in manu ejus Malach: 2*. Błogosław ſzczegulnie Báránkowi, do Korony náſzey do Tronu oſobliwie należącemu; boć *dignus eſt Agnus accipere gloriam & Benedictionem*, z troiſtą oraz Przeswietney Kápituły Koroną Błogosław troiſtym Krzyżem Twoim; pod ktorym piſáć ſię mogło pod Solennizácyą Twoię tuteczną, *Suam ſequitur quæq; Corona Crucem; ſequatur* zá to *Infula quæq; Coronam*. Błogosław oſobliwie I O: I W: oraz Prześwietnym y Przeświętym wſzyſtkim Aſsyſtencyom Solennizácyi Twoiey, zá augmentum Wielkie Chwały Twoiey przy teyże Solennizácyi przydáne, to Oſobámi ſwemi y Nabożeńſtwem, to Koſztem łozonym, to godnemi cáłey Korony Pánegirykámi y S: fátygámi. Przeſzláchetney tuteczney Metropolii, ktora Cię dawno w SS: Relikwiách Twoich in Summitate Wiezy ſwoiey iáko zá oſobliwego ták wyſokiego Pátroná ſwego wźięłá; niech záwſze będźie w Herbownych iey Wieżách *Pax altiſſima* y wewnątrz y od poſtronnych z wſzelkim Błogosłáwieńſtwem B: *fiat pax in virtute Tua & abundantia in Turribus Tuis*. Błogosłáwić będźie bez terminu; y Ubłogosłáwi nie wątpćie, przy powinnym do ſiebie rekurśie; y nie ſam, ále oraz z S: Kompánem ſwoim z S: Ludwikiem Gonzágą, S: Stánisław Koſtká; ktorego Kánonizácya przy Nim ieſt nieuſtánną Beatifikácyą Korony Polſkiey. Dasz to Pánie, przy wielkiey chwale y Sławie Swiętych Twoich przez Solenną Kánonizácyą w S: dźiśieyſzym Twoim Stánisłáwie pokazáney: *Magna eſt GLORIA EIUS in ſalutari Tuo; dabis Eum IN BENEDICTIONEM CORONÆ in ſeculum*.

Margin notes: *lac: ſim. E dzel* ; *Ps: 12*

AMEN.

Biblioteka Jagiellońska
stdr0022450